

T.C
BILECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ PROGRAMI
(Anadolu Üniversitesi ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Tarafından Yürütülen Ortak Program)

**AFYON'UN KUZEYBATISINDAKİ KARACAAHMET VE
YENİCEKÖY KÖYLERİNDEN GELEN VE AFYON ARKEOLOJİ
MÜZESİ'NDE MUHAFAZA EDİLEN ÇANAK ÇÖMLEKLERİN
BÖLGENİN İLK TUNÇ ÇAĞI KRONOLOJİSİNDEKİ YERLERİNİN
SAPTANMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burçin AYDINBEK

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Deniz SARI

BİLECİK, 2019

Referans Numarası: 10125582

T.C
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ PROGRAMI
(Anadolu Üniversitesi ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Tarafından Yürütülen Ortak Program)

AFYON'UN KUZEYBATISINDAKİ KARACAAHMET VE
YENİCEKÖY KÖYLERİNDEN GELEN VE AFYON ARKEOLOJİ
MÜZESİ'NDE MUHAFAZA EDİLEN ÇANAK ÇÖMLEKLERİN
BÖLGENİN İLK TUNÇ ÇAĞI KRONOLOJİSİNDEKİ YERLERİNİN
SAPTANMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burçin AYDINBEK

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Deniz SARI

BİLECİK, 2019

Referans Numarası: 10125582

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI
JÜRİ ONAY FORMU

BŞEÜ-KAYSIS Belge No	DFR-172
İlk Yayın Tarihi/Sayısı	03.01.2017 / 28
Revizyon Tarihi	
Revizyon No'su	00
Toplam Sayfa	1

Öğrencinin Adı Soyadı: BURÇİN AYDINBEK

Anabilim Dalı : Arkeoloji

Programı : Protohistoriya ve Ön Asya

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Deniz SARI

Tezin Özgün Adı : Afyon'un kuzeybatısında Karacaahmet ve Yeniceköy köylerinden gelen ve Afyon Arkeoloji Müzesinde Muhafaza Edilen Çanak Çömleklerin Bölgenin İlk Tunç Çağı Kronolojisindeki Yerlerinin Saptanması

Tezin İngilizce Adı : Determining the places of pottery which come from Karacaahmet and Yeniceköy Villages at Northwest of Afyon and are kept at Afyon Archeological Museum.

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 12 / 04 / 2019

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışması ilgili EYK kararıyla oluşturulan jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU ile *Protokollü, Doğru ve Sağlam Arkeoloji / Arkeoloji* Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Deniz SARI

Üye Doç. Dr. Murat TÜRKTEKİ

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Gökhan MUSTAFAOĞLU

Üye :

Üye :

Deniz SARI
Murat TÜRKTEKİ
Gökhan MUSTAFAOĞLU

ONAY

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun / / 20.... tarih ve / sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

BEYAN

“Afyon'un Kuzeybatısındaki Karacaahmet ve Yeniceköy Köylerinden Gelen ve Afyon Arkeoloji Müzesi'nde Muhafaza Edilen anak  mlelerin Bölgenin İlk Tunç ağı Kronolojisindeki Yerlerinin Saptanması” adlı yüksek lisans tezinin hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel ahlak kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmını Bilecik şeyh Edebalı  niversitesi ve Anadolu  niversitesi veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Burçin AYDINBEK
Mayıs 2019

ÖN SÖZ

Çalışmamızın ana konusunu oluşturan seramik grubu Afyon'un Kuzeybatısındaki Karacaahmet ve Yeniceköy Höyüklerinden gelen çanak çömlekler olup, Afyon Arkeoloji Müzesi'nin Envanterleri arasında bulunmaktadır. Söz konusu çanak çömleklerin bir kısmı 1960'lı yıllardan itibaren bölgeden satın alma yoluyla müzeye kazandırılmış, bir kısmı ise Afyon Arkeoloji Müzesi'nin kurtarma kazısı ile müzeye kazandırılmıştır. Söz konusu çanak çömlek İlk Tunç Çağı I, İlk Tunç Çağı II ve İlk Tunç Çağı III dönemlerini kapsamaktadır. Ancak söz konusu malzemenin bilimsel bir arkeolojik kazıdan elde edilmemiş olması nedeniyle seramiklerde tabakaya bağlı olarak tarihleme yapma imkânı mümkün olmamıştır. Bu nedenle bölgede yapılan kazılar ve Beycesultan gibi İlk Tunç Çağı'nın Batı Anadolu için temel kabul edilen kazılarının malzemelerinden karşılaştırma yoluna gidilmiştir.

Bilimsel çalışmalarım sırasında tezin konusunu belirleyen Prof. Dr. Turan EFE'ye ve tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Deniz SARI 'ya teşekkür ederim.

Eserlerin çalışılmasına izin veren, Afyon Arkeoloji Müzesi Müdürü Mevlüt ÜYÜMEZ ve Arkeolog Ahmet İLASLI 'ya teşekkür ederim.

Destegini her zaman hissettiğim, daima bana destek olan ailem başta babam Cemal Baykal AYDINBEK, annem Hülya ÇEKİC ve kardeşim Berke AYDINBEK, ERGUN-EMEL AYDINBEK, ŞEREF-MÜCEVHER ÇEKİC 'e, ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

ÖZET

“Afyon'un Kuzeybatısındaki Karacaahmet ve Yeniceköy Köylerinden Gelen ve Afyon Arkeoloji Müzesi'nde Muhafaza Edilen Çanak Çömleklerin Bölgenin İlk Tunç Çağı Kronolojisindeki Yerlerinin Saptanması” konulu tez kapsamında İlk Tunç Çağı (I-II ve III) Batı Anadolu kapsamında literatür olarak çalışılmış birçok yayından tezin ana konusunu oluşturan çanak çömlek grubunun karşılaştırması yapılmıştır. Bu kapsamda mal grupları, formlar ve bezeme türleri tanıtılmış, değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışılan çanak çömleğin bilimsel bir kazıdan gelmemiş olması nedeniyle Kaklık Mevkii, Karaoğlan Mevkii, Beycesultan, Aizanoi (Çavdarhisar), Höyüktepe ve Seyitömer kazıları mercek altına alınmış, kronoloji oluşturulmaya çalışılmıştır. Karşılaştırma yoluyla yapılan tarihlemek İlk Tunç Çağı I-II-III gruplarının elimizde olduğunu bize göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Afyon Bölgesi, Karacaahmet Köyü, Yeniceköy Köyü, İlk Tunç Çağı, Çanak Çömlek Bölgeleri, İç Kuzeybatı Anadolu.

ABSTRACT

Within the scope of the thesis with the subject named ‘Determining the places of pottery which come from Karacaahmet and Yenicekoy Villages at Northwest of Afyon and are kept at Afyon Archeological Museum’ at the district’s chronology of Early Bronze Age; Early Bronze Age (I-II-III) has been studied as literature within the scope of West Anatolia. Comparison of pottery group which constitutes the main topic has been made from in accordance with many editions. Within this scope, groups of goods, forms and glamorization types have been introduced and its’ evaluation has been carried out.

Due to the fact that the examined pottery was not brought from a scientific excavation; Kaklık Mevkii, Karaoglan Mevkii, Beycesultan, Aizanoi (Cavdarhisar), Hoyuktepe and Seyitomer excavations have been examined, chronology has been tried to be formed. Dating by means of comparison has showed us that Early Bronze Age I-II-III groups are in our hand.

Key Words: Afyon Bölgesi, Karacaahmet Köyü, Yeniceköy Köyü, Early Bronze Age, Pottery Regions, İnland Northwestern Anatolia.

İÇİNDEKİLER

BEYAN	
ÖN SÖZ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
LEVHALAR LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
TABLOLAR LİSTESİ	x
HARİTALAR LİSTESİ	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

İÇ BATI ANADOLU'DA İLK TUNÇ ÇAĞI ARAŞTIRMALARI

1.1. İç Batı Anadolu Coğrafyası.....	3
1.2. İç Batı Anadolu İlk Tunç Çağı Araştırma Tarihçesi.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

AFYON BÖLGESİ

2.1. Coğrafi Konum.....	9
2.2. Araştırma Tarihçesi.....	11
2.2.1. Kazı Çalışmaları.....	12
2.2.1.1. Kusura.....	12
2.2.1.2. Kaklık Mevkii.....	12
2.2.1.3. Karaoğlan Mevkii.....	12
2.2.1.4. Yazılıkaya.....	13
2.2.1.5. Çavdarlı Höyük.....	13

2.2.1.6. Yıldırım Kemal.....	13
2.2.1.7. Susuz.....	13
2.2.2. Yüzey Araştırmaları.....	14
2.2.2.1. Afyon İli, Kuzey, Kuzey-Batı Bölümü, 2017 Yılı Öğrenci Yüzey Araştırması.....	15
2.2.2.1.1. Afyon İli, İhsaniye İlçesi Karacaahmet Köyü, Kocaan Höyük.....	16
2.2.2.1.2. Afyon İli, İhsaniye İlçesi Yenice Köyü, Yenice Höyük.....	17

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AFYON BÖLGESİ ÇANAK ÇÖMLEĞİ

3.1. Afyon'un İlk Tunç Çağı Çanak Çömlek Gelişimi	18
3.1.1. İlk Tunç Çağı Geçiş Dönemi (IA).....	18
3.1.2. İlk Tunç Çağı I (IB).....	19
3.1.3. İlk Tunç Çağı II.....	20
3.1.4. İlk Tunç Çağı Erken III.....	23
3.2. Formlar	
3.2.1. Kase (A grubu).....	27
3.2.2. Fincan (B1-B2 grubu).....	27
3.2.3. Çift Kulplu Fincan (C grubu).....	28
3.2.4. Testi (D grubu).....	29
3.2.5. Amphora (E grubu).....	29
3.2.6. Testi (F1-F2-F3-F4 grubu).....	30
3.2.7. Testi (G grubu).....	31

3.2.8. Çömlek (H grubu).....	32
3.2.9. Çömlek (I grubu).....	33

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AFYON MÜZESİNDE BULUNAN VE ÇALIŞMALARI YAPILAN MALZEMENİN ÇEVRE BÖLGELERLE GENEL BİR KARŞILAŞTIRILMASI

4.1. Karşılaştırılması Yapılacak Olan Çevre Bölgelerdeki Bazı Yerleşimler.....	34
4.1.1. Beycesultan.....	35
4.1.2. Seyitömer.....	35
4.1.3. Höyüktepe.....	35
4.1.4. Aizanoi (Çavdarhisar).....	36
4.2. Göreceli Tarihlendirme.....	36
SONUÇ	45
KAYNAKÇA	52
EK	57

LEVHALAR LİSTESİ

Levha 1: Kâse.....	57
Levha 2: Fincan.....	57
Levha 3: Fincan.....	58
Levha 4: Çift Kulplu Fincan.....	59
Levha 5: Testi-Amfora.....	60
Levha 6: Testi.....	62
Levha 7: Testi.....	63
Levha 8: Testi.....	64
Levha 9: Testi.....	65
Levha 10: Testi.....	66
Levha 11: Testi.....	67
Levha 12: Testi.....	68
Levha 13: Testi.....	69
Levha 14: Çömlek.....	70
Levha 15: Çömlek.....	71
Levha 16: Ağız parçası.....	72
Levha 17: Ağız parçası.....	73
Levha 18: Ağız parçası.....	74
Levha 19: Ağız parçası.....	75
Levha 20: Ağız parçası.....	76
Levha 21: Ağız parçası.....	77
Levha 22: Ağız parçası.....	78
Levha 23: Gövde parçası-Dip.....	79

Levha 24: Ayak parçası-Kulp.....	80
Levha 25: Kulp.....	81
Levha 26: Kulp.....	82

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Karacaahmet Köyü, Kocaaan Höyük.....	16
Şekil 2: Karacaahmet Köyü, Kocaaan Höyük Buluntuları.....	16
Şekil 3: Yenice Köyü, Yenice Höyük.....	17
Şekil 4: Yenice Köyü, Yenice Höyük Buluntuları.....	17
Şekil 5: Basit Profilli Kâse.....	27
Şekil 6: Fincan.....	27
Şekil 7: Çift Kulplu Fincan.....	28
Şekil 8: Amfora.....	29
Şekil 9: Uzun Boyunlu Testi.....	29
Şekil 10: Gaga Ağızlı Testi.....	30
Şekil 11: Kesik Gaga Ağızlı Testi.....	31
Şekil 12: Boyunlu Çömlek.....	32
Şekil 13: Boyunsuz Çömlek.....	33

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Tunç Çağı Kronolojisi.....	6
Tablo 2: Form Gruplarının Kendi İçindeki Dağılımı.....	25
Tablo 3: Çalışılan Malzemenin Form Cetveli.....	26

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Afyon Bölgesi.....	10
Harita 2: Çalışmayı Konu Alan Yerleşimler.....	11
Harita 3: Afyon Bölgesinde Çalışılan Höyüklerin Genel Görünümü.....	15
Harita 4: Karşılaştırma Yapılan Yerleşimler.....	34
Harita 5: Kocaaan ve Yenice Höyüklerinin İlk Tunç Çağı Kültür Bölgeleri ve Çanak Çömlek Bölgeleri İçindeki Yeri.....	50
Harita 6: Beycesultan İlk Tunç Çağı I Kültürü Yayılım Alanı.....	51

GİRİŞ

Arkeoloji biliminin ortaya çıktığı 19 yy 'da geçmiş ile ilgili bilgiler antik çağ tarihçilerinden ve kutsal kitaplardaki bazı hikâyelerden öğrenilmekteydi. Sonrasında ise Mısır'daki antik kalıntıların incelenmesi sonucu arkeolojinin ilk adımları atılmıştır. Ortaya çıkan bu arkeolojik çalışmalar arkeologları belirli bir kronoloji ve terminoloji üretmeye zorlamıştır. Böylece arkeoloji çalışmalarında birbirini takip eden evreler Prehistorya, Protohistorya ve Klasik Dönem gibi adlarla birbirinden ayrılmış ve sınıflandırılmıştır. Yine bu sınıflandırılan gruplar kendi içinde alt gruplara ayrılmıştır.

Tezin konusunu oluşturan çanak çömlek İlk Tunç Çağı'na tarihlendirilmektedir. Çalışmalarını yaptığımız çanak çömlek grubu Afyon Arkeoloji Müzesi envanterler içinde yer almakta olup İlk Tunç Çağı I, İlk Tunç Çağı II ve İlk Tunç Çağı Erken III' ü kapsamaktadır. Eserlerin geldiği bölge Afyon'un kuzey, kuzey-batısında yer alıp, İhsaniye ve Altıntaş bölgeleri arasında yer almaktadır. Özellikle bu bölgede eserlerin geldiği Kocaan Höyük ve Yenice Höyük 'de çalışılan malzemeyi desteklemek amacıyla tarafımdan öğrenci yüzey araştırması yapılmıştır. Çalışılan çanak çömleğin çizimleri, fotoğraflanması ve yüzey araştırmasından elde edilen veriler dikkat çekicidir. Söz konusu çanak çömleğin İlk Tunç Çağı çanak çömlek grupları arasında özellikle Beycesultan, Afyon ve Altıntaş gruplarına benzerlik göstermesine rağmen yerel üretim teknikleri taşıdığı görülmektedir. Tezde ele alınan Afyon ve Afyon'un kuzey, kuzey-batısında yer alan çanak çömlek gruplarının, Kalkolitik dönemden itibaren yerel üretim tekniklerini koruyarak, çömlekçi çarkının bölgeye gelmesine kadar yerel özelliklerini korumuş olabileceği düşünülmektedir. Hatta çömlekçi çarkının Anadolu'ya gelmesinden sonra bile yerel özellikteki seramiklerin çömlekçi çarkında üretilmesine devam edilmiş olmalıdır. Bu durum bölge çanak çömleği üzerine çalışmalar gerçekleştirmiş olan araştırmacılar tarafından da zaman zaman vurgulanmıştır.

Tezin birinci bölümünde İlk Tunç Çağı kavramı irdelenmeye çalışılmış. Bu kapsamda İlk Tunç Çağı seramik üretiminde görülen tekniklere göre oluşturulan kültür bölgeleri anlatılmıştır.

İkinci bölümde ise özellikle malzemenin geldiği bölgenin coğrafi konumu, dönemin ekolojik ortamının tarifi ve yer yüzü şekilleriyle akarsu ve gölleri anlatılmıştır. Ayrıca bölgede yapılan bilimsel kazılar ve yüzey araştırmaları gösterilmiştir. Bu kapsamda tarafımızca yapılan öğrenci yüzey araştırması da anlatılmıştır. Afyon'un kuzey, kuzey-batısının hangi kültür bölgesi içinde yer aldığı tespit edilmiş ve İlk Tunç Çağı I, İlk Tunç Çağı II ve İlk Tunç Çağı erken III için ayrı ayrı sınıflandırılmıştır. Konuyla ilgili birçok bilim adamı İlk Tunç Çağı kültür bölgeleri konusunda çalışmış olmakla birlikte, tezde son olan D. Sarı'nın İlk Tunç Çağı kültür bölgeleri esas alınmıştır.

Son bölümde ise Kaklık Mevkii, Karaoğlan Mevkii, Beycesultan, Aizanoi (Çavdarhisar), Höyüktepe ve Çiledir gibi kazılarda bulunan İlk Tunç Çağı seramiği incelenmiş. Çalışmasını yaptığımız çanak çömlekle karşılaştırması yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İÇ BATI ANADOLU'DA İLK TUNÇ ÇAĞI ARAŞTIRMALARI

1.1. İç Batı Anadolu Coğrafyası

Anadolu yarımadasında, Egenin kıyı bölgelerinden doğuya uzanan tektonik alanların sona ermesiyle, dar tabanlı vadilerin oluşturduğu Orta Anadolu Çanağı arasından yükselen bir eşik bölgesi yer almaktadır. Bu bölge iklim ve doğal bitki örtüsü açısından Orta Anadolu-Marmara yoluyla Karadeniz, Ege yoluyla Akdeniz etkilerinin hissedildiği bir geçiş alanıdır. Ancak bölgesel iklimler her yerde eşit oranda değildir. Bu nedenle bu bölge Ege ve Orta Anadolu arasında bir eşik oluşturduğu için “İç Batı Anadolu Eşiği” olarak adlandırılmaktadır.

İç Batı Anadolu Eşiğinin doğu kesiminde var olan Orta Anadolu iklim sistemi kuzey batıya doğru azalarak yerini Güney Marmara iklimine terk eder. Tipik bir platolar sahası ve bu platolar üstünde yükselen dağ görünümünün egemen olduğu İç Batı Anadolu Eşiğinin en yüksek yeri Murat Dağı (2309 m.) olup, bu zirveden her yöne akan sular bölgenin su depolarını oluşturur.

Yukarıda da belirtildiği üzere Batı Anadolu'nun iç kesiminde, İçbatı Anadolu Eşiği olarak bilinen ve Orta Anadolu'yu Ege sahil kesiminden ayıran bölge, doğuda Göller Bölgesi, batıda da Güney Marmara arasında, Güneydoğu-Kuzeybatı yönünde uzanan üç dağ sırasından oluşur. Bu dağ sıraları ovalık kesimlerle birbirlerinden ayrılır. Kuzeydeki sıra, doğudan batıya doğru Emirdağ, Türkmen Dağı, Yırce Dağları, Domaniç ve en batıda da Uludağ olarak sıralanmaktadır (Darkot-Tuncel, 1988: 10-12).

Antik çağlardan beri kullanılan yollar, genellikle yüksek ve dalgalı bir görünüm sergileyen İç Batı Anadolu'nun ova ve akarsu vadilerinden geçer. Örneğin İç Anadolu ve Konya Bölgesi, Afyon- Kütahya ve Eskişehir hattı üzerinden batıda Ege, kuzeyde Marmara ve Trakya Bölgesine, Batı Akdeniz ve Göller Bölgesi ise aynı hat üzerinden kuzeye ve batıya bağlanmaktadır (Atalay-Mortan, 2011: 216-231).

Bölge önemli kara yolu ağlarının üzerinde olup, Anadolu'yu doğu-batı doğrultusunda kesen ana yollar ile boğazlar üzerinden gelip güneydoğu yönünde Kilikya ve Suriye bölgelerine uzanan ulaşım yolları da bu bölgeden geçer. Ünlü Pers yolunun büyük bir kısmı da bölge içinde yer almaktadır (Sevin 2003: 238).

Coğrafi açıdan Afyon ve Kütahya illeri Ege Bölgesi sınırları içinde, Eskişehir İli ise İç Anadolu Bölgesi sınırları içinde yer almaktadır. Tezin ana konusunu oluşturan malzeme de Afyon Bölgesi sınırları içinde olup, yerel özellikler taşımakla birlikte Beycesultan-Denizli, Çiledir Höyük-Kütahya, Demircihöyük-Eskişehir, Kaklık Mevkii-Afyon, Karaoğlan Mevkii-Afyon, Keçiçayırı-Eskişehir, Kureyşler Barajı-Kütahya, Kusura-Afyon, Küllüoba-Eskişehir gibi İlk Tunç yerleşmeleri ile en azından kültürel açıdan benzerlikler taşımaktadır. Bazı araştırmacılar tüm bu arkeolojik yerleşmeleri, bölge olarak İç Batı Anadolu kapsamında ele almaktadır.

1.2. İç Batı Anadolu İlk Tunç Çağı Araştırma Tarihçesi

Temel olarak arkeoloji biliminin ortaya çıkışı 19. yy 'dır. Önceleri insanlar geçmiş ile ilgili bilgileri antik tarihçilerden ve kutsal kitaplardaki birtakım efsanevi hikâyelerden öğrenmekteydiler. Napolyon'un 1789'daki Mısır seferi sonucu Mısır'daki antik kalıntıların incelenmesi arkeolojinin ilk adımlarının atılmasına neden olmuştur. 19. yy sonlarına doğru Osmanlı Devleti 'de bu arkeoloji çalışmalarından etkilenmiş ve Osman Hamdi Bey'in çabalarıyla Osmanlı toprakları ve dolayısıyla Anadolu Yarımadasında arkeolojik çalışmalar belirli bir bilimsel düzeyde yapılmaya başlanmıştır.

Tüm dünyada ortaya çıkan bu arkeolojik çalışmalar belirli bir kronoloji ve terminoloji üretilmesi gerekliliğini göstermiştir ve bu kapsamda arkeolojik çalışmalarda Prehistorya, Protohistorya ve Klasik Dönem arkeolojisi gibi sınıflamalar ortaya çıkmıştır.

İlk Tunç Çağı terimi ise ilk kez C. Blegen tarafından Troya I isimli yayında kullanılmıştır (Blegen, 1950: 22). J. Mellaart ise Beycesultan kazılarında yola çıkarak İlk Tunç Çağı ayrımını Güneybatı Anadolu içinde kullanmıştır (Mellaart, 1954: 189).

Günümüze kadar yapılan tüm İlk Tunç Çağı çalışmalarında alt evrelerin saptanmasında seramik gelişimi, yerleşimlerin mimari özellikleri gibi verilerden yola çıkarak bir kronoloji oluşturulmaya çalışılmıştır. Örneğin Anadolu'da İlk Tunç Çağını I-II-III olarak inceleyen Tarsus kazılarının hafiri H. Goldmann'dır (Goldmann, 1956: 125-140). M. Mellink de İlk Tunç Çağı kronolojisinde IIIA ve IIIB adlandırmasını kullanmıştır (Mellink, 1992: 171-184). W. Orthmann İlk Tunç Çağından-Orta Tunç Çağına geçiş dönemi "Übergangszeit" terimini kullanmıştır (Orthmann, 1963: 99). M. Mellink İlk Tunç Çağı I evresini IA-IB olarak iki alt evrede incelemiştir ve İlk Tunç Çağı IA olarak tanımladıkları evreyi Kalkolitik Çağdan-İlk Tunç Çağı I'e geçiş olarak kabul etmiştir (Mellink, 1965: 116).

H. Schliemann, C. Blegen, J. Mellaart, C. A. Burney, M. Korfmann ve S. M. Manning söz konusu kronolojiler üzerinde değişik önerilerde bulunmuşlardır. Konuyla ilgili başka bir öneri ise J. Yakar tarafından yapılmıştır. J. Yakara göre Troya, Limantepe, Küllüoba, Demircihöyük ve Karataş-Semayük esas alınarak yapılan çalışmada Batı Anadolu da İlk Tunç Çağı başlangıcını erken III. binyıla indirmekte, İlk Tunç Çağı bitişini II. binin başları olarak kabul etmektedir (Yakar, 2002: 448).

Yine bu konu ile ilgili olarak T. Efe Eskişehir bölgesinde yaptığı yüzey araştırmalarında bazı höyüklerde değişik bir malzeme grubu ele geçirmiş ve bunun Demircihöyükte Geç Kalkolitik Çağ ve İlk Tunç Çağı katları arasında ele geçirilen malzemeyle aynı grup olduğunu belirtmiştir. T. Efe bu durumu Batı Anadolu İlk Tunç Çağı kültürlerinin, başlangıcını kesin çizgilerle ayırmamak gerektiği şeklinde yorumlamıştır. T. Efe, Geç Kalkolitik Çağ'dan İlk Tunç Çağına geçişte, bir geçiş evresi olduğunu belirterek bunu M.Ö. 3300'e tarihlenmiştir. Bu evre M.Ö. 3000'lerde sonlanmakta ve İlk Tunç Çağı IB evresi başlamaktadır (Efe, 1994: 17-46) (Efe, 2003: 92-129).

Yukarıda belirtilen tüm bu öneriler, İlk Tunç Çağının sonunu M.Ö.1800'den daha geç bir tarihe indirgememektedir. Bu da yaklaşık Asur Ticaret Kolonilerin Anadolu'ya gelişi ve Anadolu'da yazının dolayısıyla yazılı tarihe geçişin başladığı tarihtir.

Tüm dünya arkeolojisinde olduğu gibi Anadolu arkeolojisi için de ortak bir kronoloji ve terminoloji yaratmak oldukça zor olmuştur. Bu tez kapsamında son çalışmalardan biri olan Deniz Sarı'nın İlk Tunç Çağı I ve İlk Tunç Çağı III arası kronolojisi referans kabul edilerek aşağıda levha halinde gösterilmiştir.

İlk Tunç Çağı IA (M.Ö. 3200-3000/2900)
İlk Tunç Çağı IB (M.Ö. 3000/2900-2700)
İlk Tunç Çağı II (M.Ö. 2700/2400)
İlk Tunç Çağı III A (M.Ö. 2400/2200)
İlk Tunç Çağı III B (M.Ö. 2200/1900-1800)

Tablo 1: Tunç Çağı Kronolojisi

Kaynak: Sarı, 2011: Sayfa 12'den düzenlenmiştir.

İlk Tunç Çağı ile ilgili olarak düşünülen savlardan bir tanesi ise Batı Anadolu'nun İlk Tunç Çağında bir köprü rolü oynadığı şeklindedir. Ancak S. Erinç, B. Alkım ve T. Efe iddia edilenin aksine aynı görüşte değillerdir. Tam tersine Batı Anadolu'nun üç tarafının denizlerle çevrili olması, doğu tarafına ulaşımı zorlaştıran yüksek dağ sıralarının bulunması, ayrıca Anadolu'da kendine yetebilecek zengin doğal kaynakların olması nedeniyle bir köprü vazifesi görmediği şeklinde açıklamışlardır. D. Sarı'ya göre de İlk Tunç Çağında Batı Anadolu bir köprü rolü oynamamıştır (Sarı, 2012: 113).

Bu durum, M.Ö. 2 binyıl sonlarına kadar bölgeye özel, yöresel kültürlerin gelişiminde büyük rol oynamıştır. Söz konusu bu oluşumlar 'Çanak Çömlek Grubu' ve 'Kültür Bölgesi' olarak tanımlanmıştır.

Tezimizin ana konusunu oluşturan seramik malzemenin İlk Tunç Çağı içindeki yeri ve kronolojisi açısından 'Çanak Çömlek Grubu' ve 'Kültür Bölgesi' önem taşımaktadır. Bu nedenle konunun tarihçesi ve yapılan bilimsel çalışmalar hakkında daha detaylı bilgi vermek yerinde olacaktır.

İlk olarak, K. Bittel 1940'lı yıllarda Batı Anadolu'da İlk Tunç Çağı'nda ortaya çıkan yerel çanak çömlek geleneklerinin belirlediği farklı kültür gruplarının bulunduğunu belirtmiştir (Bittel, 1942: 186).

A. Goetze ise, Anadolu ve Doğu Akdeniz kültürlerini karşılaştırdığı çalışmada, Anadolu'da kendine özgü bir kültürel bütünlüğün bulunduğunu ancak bu bütünlüğün içinde farklılıklar gösteren alt grupların yer aldığını belirtmektedir (Goetze, 1957: 129).

J. Mellaart ve D. French yeni kazı ve yüzey araştırmalarının ışığında yerel çanak çömlek gruplarının varlığından bahisle, grupların sınırlarını çizmişlerdir (Lloyd-Mellaart, 1962: 138).

Turan Efe'ye göre ise. Batı Anadolu'daki 3. binyılın ilk yarısında (İlk Tunç Çağı I-II) sınırlarının büyük oranda çanak çömleğe göre saptandığı kültür bölgeleri bulunmaktadır. Kültür bölgeleri içinde birbirleri ile yakın ilişkili yerel çanak çömlek grupları bulunur. İlk Tunç Çağı I 'in başlarında şekillenen bu bölgeler varlıklarını, İlk Tunç Çağı II 'de daha belirgin bir hal alarak varlıklarını sürdürmüşlerdir (Efe, 2004: 17).

Son olarak D.Sarı yeni yüzey araştırmalarını ve kazıları değerlendirdiği yayınında, Batı Anadolu kùltür bölgeleri ve yerel çanak çömlek bölgelerinin özelliklerini, çanak çömlek ve diğer buluntu grupları kapsamında ele almış ve belirleyici karakteristik özellikleri ile söz konusu bölgelerin sınırlarında bazı değişiklikler ve yeniliklerle ortaya koymuştur. Buna göre; D. Sarı Frigya Kùltür Bölgesini Bitinya'dan ayrı bir bölge olarak ele almış; İlk Tunç Çağı II' de söz konusu bölgenin içinde Emirdağ yerel çanak çömlek bölgesinin varlığından söz etmiştir. Yine İlk Tunç Çağı II' de T.Efe tarafından, İç Batı Anadolu'nun orta kesimini oluşturan ve "Orta İç Batı Anadolu Kùltür Bölgesi" olarak adlandırılan kùltür bölgesinin sınırlarını, Büyük Menderes nehri boyunca Ege kıyılarına kadar genişletmiştir ve "Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Kùltür Bölgesi" olarak tanımlamıştır. Ayrıca İlk Tunç Çağı II' de söz konusu bölge yayılım alanı içinde bulunan Afyon çanak çömlek bölgelerini ise İlk Tunç Çağı III 'ün başından itibaren Frigya kùltür bölgesi sınırları içinde değerlendirilmiştir (Sarı, 2012: 112-249).

İKİNCİ BÖLÜM

AFYON BÖLGESİ

2.1. Coğrafi Konum

Çalışmamızın ana konusunu oluşturan Karacaahmet ve Yeniceköy Köylerinden gelen malzeme, günümüzde Afyonkarahisar il sınırları içinde yer almaktadır. Bu nedenle söz konusu höyüklerin bulunduğu bölgenin coğrafi olarak daha detaylı tanımlanması önemlidir.

Afyonkarahisar Ege Bölgesinin, İç Batı Anadolu sınırları içinde yer alır. Kuzeyinde Eskişehir, doğusunda Konya, batısında Uşak, güneyinde Burdur, kuzey-batısında Kütahya, güney-doğusunda Isparta, güney-batısında ise Denizli ile komşudur. 16 ilçesi olan Afyonkarahisar denizden yaklaşık 1034 m. yüksekliğe sahiptir.

Tezin birinci bölümünde de belirttiğimiz gibi Ege Bölgesinden batıya doğru gidildiğinde oldukça yüksek olan platoların oluşturduğu bölgede yüksek dağ sıraları uzanır ve buradan İç Anadolu düzlüklerine geçilir. Ayrı bir bölüm olarak kabul edilen bu kısım İç Batı Anadolu olarak adlandırılmıştır (Atalay-Mortan, 2011: 216-231).

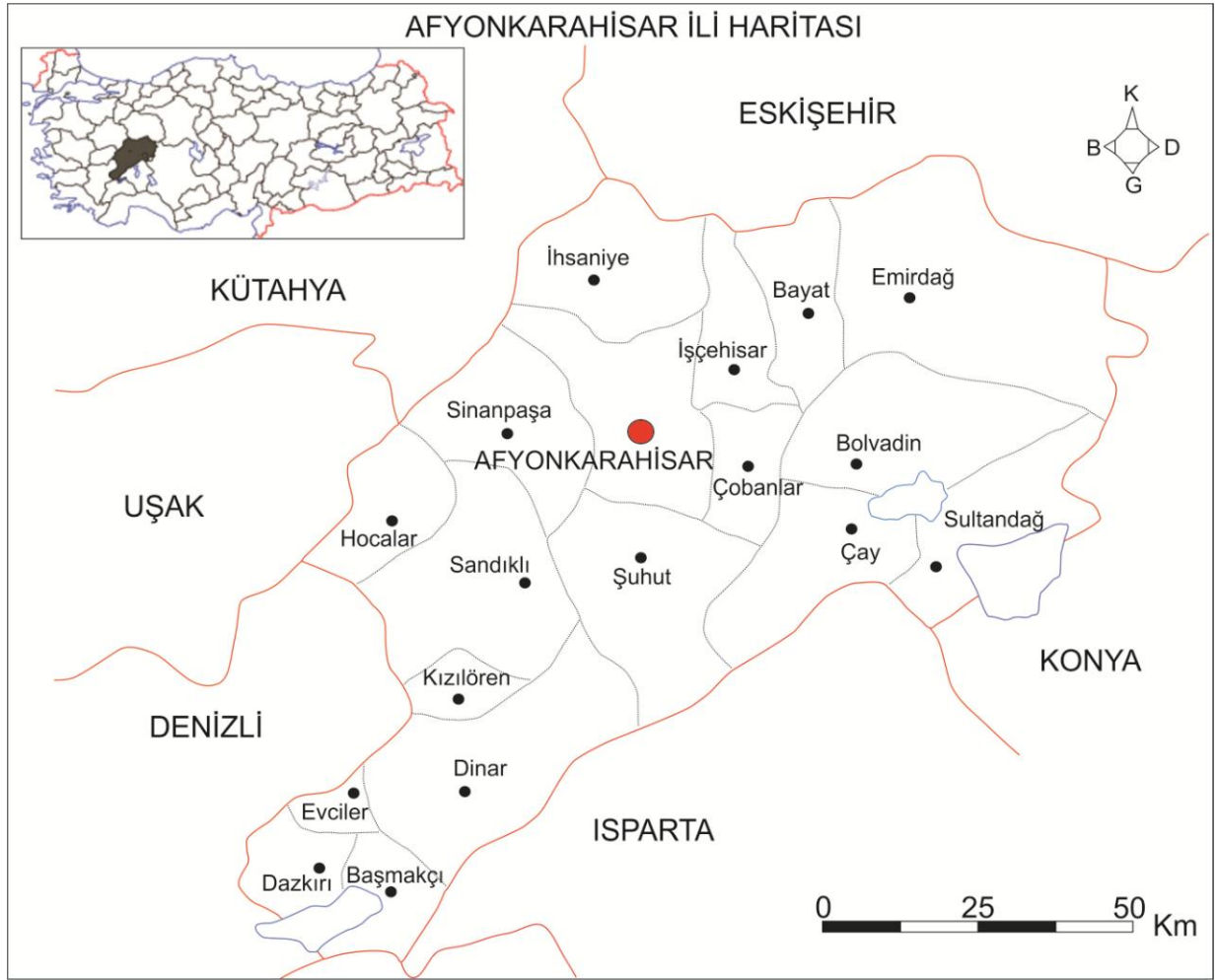
Afyonkarahisar yüzey şekillerine genel olarak bakıldığında, Batı Torosların kuzey bölümünü oluşturan Sultan Dağları (1500-2000 m.) Afyonun sınırları içinde yer alır. Sultan Dağlarına batıda Karakuş Dağları yaklaşır ve Eğirdir Gölünün kuzeyinde bu iki dağ sırası birleşir (İzbırak 2001: 42). Afyon'un sınırları içinde bulunan Murat Dağı ve yörenin en yüksek dağı Emirdağ'ı Afyon-Kütahya-Uşak illerini kapsar. (İzbırak 2001: 43) Afyonun bunlardan başka belli başlı dağları Kızıılçal Dağı, Kasım Dağı, Ahır Dağı, Kumalar Dağı, Akdağ Dağı, Kirseli Dağı, Ağın Dağı ve Paşa Dağıdır (Yılmaz 2004: 4).

Bölgenin gölleri ise Eber ve Akşehir gölüdür. Eber Gölü Akarçay ve Sultan Dağları'ndan inen derelerle beslenir. Akşehir Gölü, Eber Gölünün hemen güney-batısındadır (İzbırak 2001: 108).

Afyon'un en belirgin akarsuyu ise Akarçay'dır. Akarçay Seyit Suyu 'nu içine alarak büyür. Bu dereler Aksu Çayını oluşturur ve Araplar Boğazına dökülürler. Tüm bu sular birleşerek Akarçay adı altında Afyon Ovasının en belirgin akarsuyunu oluşturur (Yılmaz 2004: 11).

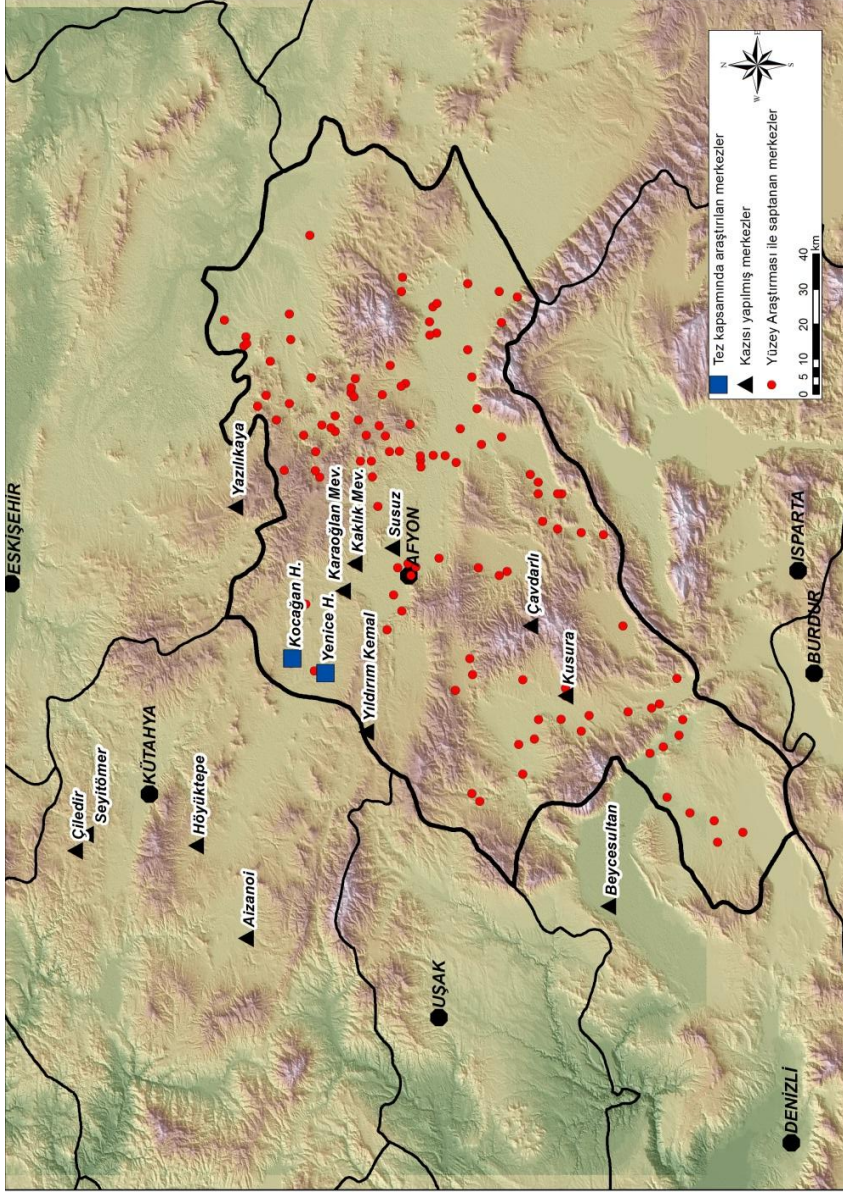
Afyon ve çevresinin iklimi ise kış- ilkbahar aylarında nemli, yazın tam kurak, sonbaharda ise yarı kurak olarak tanımlanabilir. Bölge karasal geçiş tipi arasında bulunması nedeniyle farklı bir yağış tipi etkisindedir (Atalay-Mortan, 2011: 216-231).

Bölgenin bitki örtüsü yer yer farklılıklar göstermekle beraber bozkır bitki topluluklarıdır. Ormanlık alanlar ise 800-1200 m. Yüksekliklerin üzerinde yer alır. Bölge çoğunlukla doğal bozkırlarla kaplıdır (Atalay-Mortan, 2011: 216-231).

Harita 1: Afyon Bölgesi

2.2. Araştırma Tarihçesi

Harita 2: Çalışmayı Konu Alan Alan Yerleşimler

2.2.1. Kazı Çalışmaları

2.2.1.1. Kusura

Afyon il merkezinin 55 km. güney-batısındadır. Kusura adlı köyün yakınında yer almaktadır. W. Lamb başkanlığında 1935-1937 yılları arasında kazılar yapılmıştır. Hafire göre höyükte 3 tabaka (A, B ve C) mevcuttur. Kusura A'da 6 yapı katı İlk Tunç Çağı II- İlk Tunç Çağı III, B'den C'ye geçiş ise M.Ö 2.bin başına tarihlendirilmektedir (Lamb 1936: 1-64) (Lamb 1937: 217-273).

2.2.1.2. Kaklık Mevkii

Afyon il merkezinin kuzey, kuzey-doğusunda Burhaniye köyünün yaklaşık 1 km. güney-batısındadır. 1983-1984 yıllarında Afyonkarahisar müzesinden A. Topbaş yönetiminde kurtarma kazıları yapılmıştır. Yerleşim yeri iki katlı ve düz bir yapıya sahip, İlk Tunç Çağı'na geçiş dönemi tabakalarını kapsamaktadır. Yerleşme dolgusu içine açılan mezarlık alanı ise Geç İlk Tunç Çağı II ve Erken İlk Tunç Çağı III tarihlendirmelerini vermektedir (Topbaş-Efe-İlaslı, 1995: 366-370) (Topbaş-Efe-İlaslı, 1998: 33-45).

2.2.1.3. Karaoğlan Mevkii

Afyon il merkezinin yaklaşık 20 km. kuzeyinde Afyon-Eskişehir karayolunun 20 km. Gazlıgöl Kaplıcası kavşağının güney-doğusundadır. Höyük oval görüntüde olup 80x120 m. Ölçülerinde yassı ve yayvandır. Kültür dolgusu kalınlığı 2 m.'dir. 1987 yılında A. Topbaş ve A. İlaslı tarafından kurtarma kazılarına başlanmıştır. 1990 T. Efe'nin katılımıyla yapılan çalışmalarda ise 2 evre tespit edilmiştir. Bu evreler İlk Tunç Çağı II ve İlk Tunç Çağı Geç III olarak tarihlendirilmiştir. T. Efe'ye göre yerleşme Beycesultan XV-XIV katları ile çağdaştır (Topbaş-Efe-İlaslı, 1998: 33-47).

2.2.1.4.Yazılıkaya

Afyon il merkezinin kuzey, kuzey-doğusunda Yazılıkaya Köyü'nün yaklaşık 1 km. güneyindedir. 1936 yılında Fransız Arkeoloji Enstitüsü adına A. Gabriel Midas Şehrinde (Yazılıkaya) kazı çalışmalarına başlar. Saptanmış olan İlk Tunç Çağı Mezarlığı ise 1948-1951 yıllarında H. Çambel tarafından kazılmıştır. Söz konusu mezarlıkta İlk Tunç Çağı I ve İlk Tunç Çağı II dönemleri saptanmıştır (Sivas 2012: 112-159).

2.2.1.5.Çavdarlı Höyük

Afyon il merkezinin yaklaşık 12 km. doğusunda Çavdarlı Köyü'nün yaklaşık 3.5 km. güney-batısındadır. 1964 yılında M. Akok yönetiminde kurtarma kazısı yapılmıştır. Hafire göre İlk Tunç Çağı II evresi tespit edilmiştir ve bu tabakalar M.Ö 2000-2500 tarihlerini vermektedir (Kaymakçı 2007: 20).

2.2.1.6.Yıldırım Kemal

Afyon il merkezinin kuzeybatısında Mandıra olarak bilinen mevki 'dedir. Afyon Arkeoloji Müzesince İlk Tunç Çağı olarak gösterilmiştir. Höyük hakkında ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır (Kaymakçı 2007: 21).

2.2.1.7.Susuz

Afyon il merkezinin 6 km kuzey-doğusunda, Susuz Köyü mezarlığının altındadır. Afyon Arkeoloji Müzesince İlk Tunç Çağı yerleşimi olarak bildirilmiştir (Kaymakçı 2007: 20).

2.2.2. Yüzey Araştırmaları

Daha öncede belirttiğimiz gibi İç Kuzeybatı Anadolu araştırmaları 19. yy başlarında başlamıştır. Bu kapsamda W. M. Leake (Leake 1824: 120-130), 1881 yılında W. M. Ramsay (Ramsay 1890: 120-125), 1894-1895 yıllarında A. Körte (Bozdağ 2009: 28), 1925 yılında W. M. Calder (Calder 1928), 1937 yılında H. Çambel ve C. H. E. Haspels (Bozdağ 2009: 29), 1941 yılında R. O. Arık (Arık 1956: 126), K. Kökten (Kökten 1948: 197-211), 1954 yılında C. A. Burney (Burney 1956: 187) kısmen Afyon Bölgesi'ni de ele alan çalışmaları sürdürmüşlerdir. 1959-1961 yıllarında ise tezimizin malzemelerinin bulunduğu bölgeyi de kapsayan Altıntaş Bölgesinde, 1961-1965 yıllarında ise İznik-Eskişehir-Afyon-Akşehir'de kapsamlı sayılabilecek yüzey araştırmalarını D. French sürdürmüştür (French 1965: 15-24).

Bölgenin yine en kapsamlı yüzey araştırmalarından biri ise 1988-1995 yılları arasında T. Efe tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada özellikle 1989 yılında yapılan yüzey araştırmasında Tavşanlı-Domaniç Bölgesi, Kütahya'nın kuzeybatısındaki dağlık bölge, Eskişehir ovası ve güneyindeki dağlık bölge incelenmiş, 37 yerleşme tespit edilmiştir (Efe 1991: 163-177). 1991 yılında ise T. Efe yüzey araştırmalarına devam etmiş ve çalışmasında 40'ın üzerinde yerleşme ziyaret etmiştir (Efe 1993: 345-364). Ayrıca bu çalışmada J. Mellaart ve D. French tarafından daha önce incelenmiş olan Altıntaş bölgesi de incelenmiştir (Lloyd-Mellaart 1962: 129) (Lloyd-Mellaart 1965: 69).

2004 yılından itibaren bölgede yüzey araştırmalarına başlayan Ö. Koçak ise bölgenin Konya ovası ve Göller Bölgesi ile olan bağlantısını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır (Koçak 2006: 357-380).

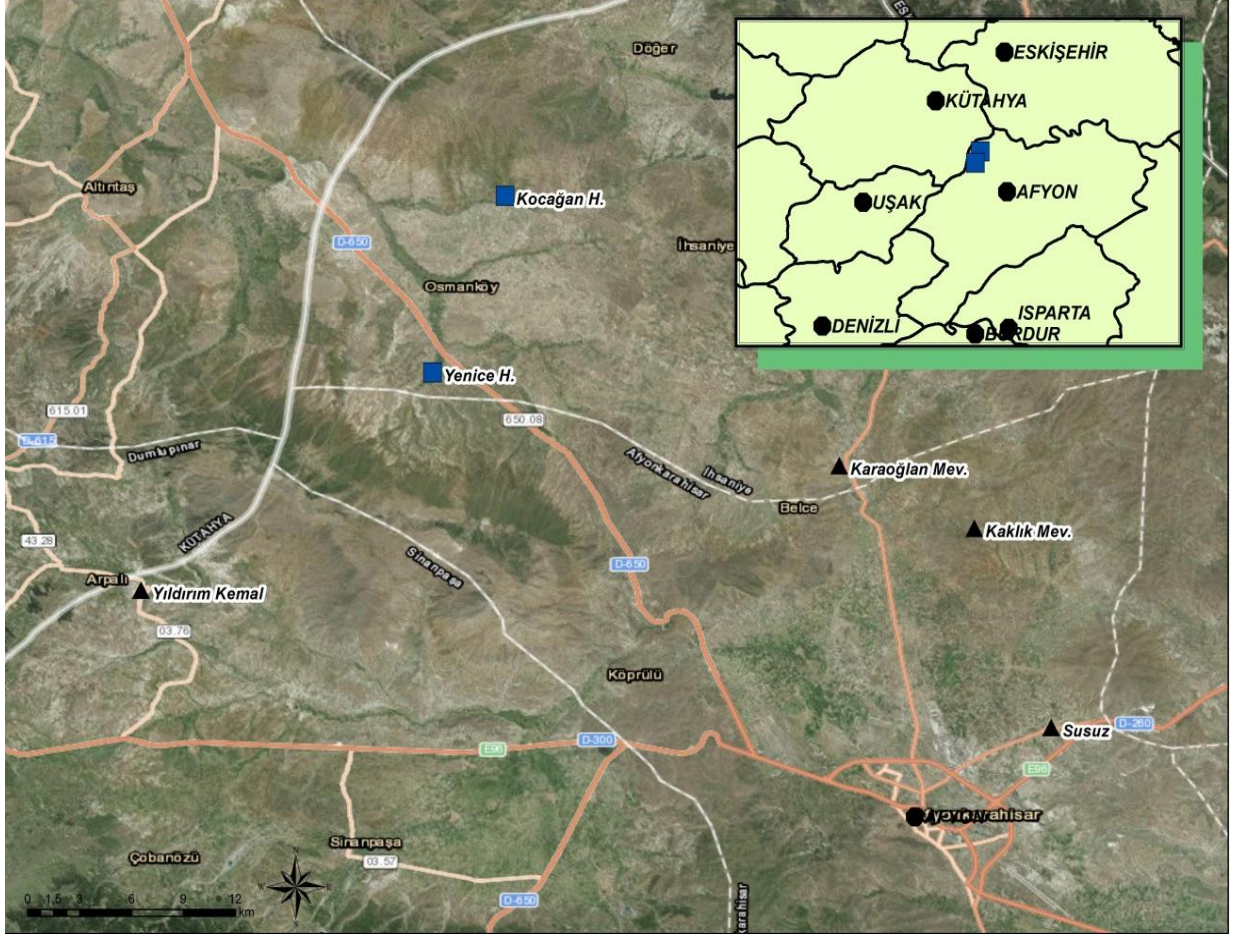
2.2.2.1.Afyon ili Kuzey, Kuzey-Batı Bölümü, 2017 Yılı Öğrenci Yüzey Araştırması

2017 yılında ise Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 14.06.2017 tarih 121019 sayılı izni gereği, tarafımda Afyon Bölgesi'nin kuzey, kuzey-batısında bulunan İhsaniye İlçesinden, Afyonkarahisar Müzesine satın alma yoluyla kazandırılmış olan çanak çömleklerin envanter fişlerinden yola çıkarak, - Karacaahmet Köyü- Kocan Höyük ve İhsaniye-Yenice Köyü- Yenice Höyük, çanak çömleğin müzeye getirildiği bölge olarak tespit edilmiştir.

Bu kapsamda çalışılan çanak çömlek, bilimsel bir kazı ve araştırmalar ile elde edilmediğinden, Afyonkarahisar'ın kuzeyinde, daha önce yapılan kazı ve araştırmaların sonuçları dikkate alınarak, bahis konusu höyüklerle ilişkilerin anlaşılması ve çalıştığımız malzemenin kesin olarak bölgede yukarıda adı geçen höyüklerden gelip, gelmediğinin saptanması için ilgili höyükler ve civarında yüzey araştırması planlanmıştır.

Söz konusu araştırmaya tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi D. SARI, Arkeolog C. B. AYDINBEK, Arkeolog Ö. ÇAKAR KILIÇ ve Kültür Bakanlığı adına Afyon Müze Müdürü Arkeolog M. ÜYÜMEZ katılmıştır.

Araştırmada öncelikle yoğun yüzey araştırması (İntensive Survey) yöntemi planlanmışsa da, zamanın kısıtlılığı ve ekibin küçük bir ekip olması bize bu konuda imkan vermemiştir. Bu nedenle ilgili höyükler ve çevresinde yaya olarak ekip ikiye ayrılarak, yüzey taraması yapılmış ve dikkate değer görülen çanak çömlek parçaları yüzeyden toplanmıştır. Toplanan malzeme tarafımızca bölge yakınlarında bulunan çeşmelerde yıkanmış ve içlerinden seçme yapılmış, fotoğrafları çekilmiş, bazılarının çizimleri yapılarak, toplanan malzeme toplandıği yerlere geri bırakılmıştır. Ayrıca höyüklerden Küresel Konumlandırma Sistemiyle (GPS) elde edilen veriler, Coğrafi Bilgi Sistemine (GIS) aktarılarak haritalara işlenmiştir.

Harita 3: Afyon Bölgesinde Çalışılan Höyüklerin Genel Görünümü

2.2.2.1.1. Afyon İli, İhsaniye İlçesi Karacaahmet Köyü, Kocaan Höyük:

Kocaan Höyük, Karacaahmet'in yaklaşık 4 km. kuzey-batısında, İhsaniye'nin ise 8 km kuzey-batısında yer almakta olup, $39^{\circ} 03' 35''$ N, $30^{\circ} 19' 34''$ E koordinatları ile işaretlenmiştir. Höyükte yapılan incelemede yaklaşık 180 m.'lik bir genişlik tespit edilmiş çift konili bir görüntüye sahiptir.

Şekil 1:Karacaahmet Köyü, Kocan Höyük

Höyükte İlk Tunç Çağı, Orta Tunç Çağı, Demir Çağı ve Klasik Dönem buluntuları gözlemlenmiştir.

Şekil 2: Karacaahmet Köyü, Kocan Höyük Buluntuları

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AFYON BÖLGESİ ÇANAK ÇÖMLEĞİ

3.1. Afyon'un İlk Tunç Çağı Çanak Çömlek Gelişimi

3.1.1. İlk Tunç Çağı Geçiş Dönemi (IA)

İç Batı Anadolu'da İlk Tunç Çağı'na Geçiş Dönemi Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Havzası kültür bölgesinden bilinmektedir. Büyük Menderes grubunun yayılım alanı Beycesultan İlk Tunç Çağı I çanak çömleği ile büyük oranda benzeşmektedir.

J. Mellaart çanak çömleğinin Geç Kalkolitik Çağ çanak çömleğinden mallar ve formlar açısından daha kaliteli ve gelişkin olduğunu ve İlk Tunç Çağı I çanak çömleğinde görülen yeniliklerin, öncüsü olmadan ortaya çıkmış olabileceğini söylemiştir (Lloyd-Mellaart 1962: 117). Bununla beraber T. Efe bu durumun sebebini Beycesultan'da Geç Kalkolitik Çağ'dan sonra kısa bir boşluk olabileceği şeklinde açıklamıştır (Efe 1988: 117). D. Sarı ise; Kusura A çanak çömleğinin değerlendirilmesi ve Afyon Kaklık Mevkii kurtarma kazılarının, Beycesultan'daki bu boşluğu doldurduğunu ifade etmiştir (Sarı, 2011: 86).

Kaklık Mevkii'nde kazısında Geç Kalkolitik Çağ'ın siyah ve gri açık malı hâkim gruptur. Bununla beraber bir sonraki evrede karşımıza siyah ve kırmızı astarlı, ince cidarlı, geniş sığ oluk bezemeli çanak çömlek görülmeye başlanmıştır. Kırmızı astarlı çanak çömlek yoğun değildir. Dışa çekik dudaklı ve dışarı açılan kâseler Geç Kalkolitik Çağ'dan devam eder. Dönemin yeni formları arasında; Basit profilli kâseler, maşrapalar, testiler, basit gaga ağızlı testiler, büyük kulplu ağız kenarları öne doğru hafif yükselen maşrapalar, amforalar ve 3 ayaklı mutfak kapları görülmektedir (Sarı, 2011: 86).

Bu tez kapsamında çalışılan malzeme içinde İlk Tunç Çağı IA dönemi veren grup büyük oranı Kaklık Mevkii esas alınarak tarihlendirilmiştir.

3.1.2. İlk Tunç Çağı I (IB)

Afyon'un kuzey, kuzey-batısında bulunan ve tezin konusunu oluşturan grup İlk Tunç Çağı IB' de de Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Havzası kültür bölgesi içinde yer almaktadır.

Özellikleri ve gelişimi büyük oranda Beycesultan kazılarında ele geçirilen çanak çömleğe göre belirlenen "Beycesultan İlk Tunç Çağı I Kültürü'nün" yayılım alanı Büyük Menderes, Yukarı Porsuk Havzası, Afyon ve Akşehir Ovaları olarak belirlenmiştir (Lloyd-Mellaart 1962: 129).

Beycesultan'da XIX-VII tabakalar İlk Tunç Çağı IB 'ye tarihlendirilir. Bu durum kısmen Kusura'da da gözlemlenmektedir. Ayrıca Yukarı Porsuk Havzası, Aslanapa, Hacıhamza ve Tatarmuhat'ta ele geçirilen malzemeler de aynı özellikleri yansıtmaktadır (Efe-Ay Efe 2000: 24-25).

Bu grup siyah ve kırmızı astarlı, ince cidarlı, geniş ve sığ oluk bezemeli özellikler taşır. Bu bezemelerin en yaygın kullanıldığı formlar; küresel gövdeli maşrapa, testi ve çömleklerdir. Yüzeyler parlak olup, siyah-zeytuni-portakal-pembe ve kırmızı renklerde dir. Bu durum özellikle İlk Tunç Çağı I 'de gözlemlenir ve İlk Tunç Çağı II 'de ortadan kalkar. İnce cidarlı mallarda hamur katkısı olarak genelde kum kullanılmıştır. Saman katkısı yok denecek kadar azdır. Çanak çömlek genelde çok iyi pişirilmiştir. Astarlı mal az sayıdadır. Kapların dış yüzeyi kaliteli, parlak ağıldır. İç yüzeylerde ağılama yoktur. Yatay ve dikey oluk bezeme, memecik bezemenin yanı sıra saklı astar bezeme ile uygulanan barbotin, balık pulu motifleri ve konsantrik halkalar karakteristiktir. Beyaz boyama, içi macunla doldurulmuş çizi bezeme ve kabartma bezeme az görülür (Lloyd-Mellaart 1962: 116).

Beycesultan İlk Tunç Çağı IA 'nın karakteristik kâseleri azalır. İlk kez omurgalı veya içe dönük dudaklı kâseler görülmeye başlar. Kâselerde yatay-dikey kulplar ve kulp tutamaklar olsa da yaygın değildir. Gaga ağızlı testilerde ve maşrapalarda ise oluk bezemeli, uzun şerit kulplar en çok görülenlerdir. Yükseltmiş dudaklı ve gaga ağızlı testilerin gelişkin örnekleri karşımıza çıkar. İlk Tunç Çağı IB için en karakteristik form ise çift kulplu testiler ya da bilinen adıyla amforalardır. Büyük Menderes Havzasında da yaygın form olan bu tipin örneklerini Kaklık Mevkii'nden bilmekteyiz (Lloyd-Mellaart 1962: 117).

Saklı astar bezeme ile ilgili olarak ise T. Efe bezemenin İlk Tunç Çağı boyunca Beycesultan'dan Afyon üzerinden Eskişehir Ovası ve Polatlı Bölgesine oradan da Orta Anadolu'ya yayıldığını düşünmektedir (Efe, 1986: 9).

İlk Tunç Çağı IB 'nin çömleri çoğunlukla küresel gövdelidir. Ağız kenarları keskin bir "S" yaparak dışarı açılır ve gövde üzerinde oval dikey kulpları vardır. Çömlerde oluk bezeme bulunur. 3 ayaklı mutfak kaplarına yaygın olmamakla beraber bu bölge de rastlanır. Ancak Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Havzaları kuzeyinde ve doğusunda bulunmamaktadır (Sarı, 2011: 110).

3.1.3. İlk Tunç Çağı II

Çalışmamızın konusunu oluşturan seramik grubu İlk Tunç Çağı II 'de de Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Havzaları kültür grubu içinde yer almaktadır.

D. Sarı söz konusu kültür grubunu Yukarı Büyük Menderes grubu, Aşağı Büyük Menderes grubu, Kusura grubu, Altıntaş grubu, Afyon grubu ve Kütahya-Tavşanlı grubu olarak alt gruplara ayırmıştır (Sarı, 2011: 122-136).

Daha öncede belirtildiği gibi çalışılan seramik malzeme Afyon'un kuzeyinde bulunan Kaklık Mevkii kazılarının da bulunduğu alan ve Afyon'un kuzey-batısında yer alan Altıntaş bölgelerinin arasında yer almaktadır. Dolayısıyla bu çalışma kapsamında çalışılan malzemenin her iki bölgenin gelenekleri yansıtmakla beraber yerel farklılarda içerdiğini söyleyebiliriz.

Ancak söz konusu bölgedeki araştırma ve kazıların yetersizliği ve elimizdeki malzemenin bilimsel bir kazıdan gelmemesi nedeniyle kesin sonuçlara varılamamıştır. Bu nedenle Büyük Menderes-Yukarı Porsuk alt grubunda yer alan Altıntaş ve Afyon grubu birlikte ele alınacaktır.

Altıntaş grubu Altıntaş ovasını kapsar. Yerleşmeler Kocaçay, Porsuk nehirleri ve kolları tarafından sulanan ovalık kesimlerde nehir ve çay yatakları boyunca yer alır. Altıntaş ve Afyon ovası arasında ulaşımı zorlaştıracak coğrafi etkenler yoktur. Bölge özellikle güneyden Murat Dağları ile sınırlıdır ve prehistorik yerleşmeler bu dağın eteklerinde bulunmaktadır. Bölgenin batı ve kuzey kesimleri de dağlıktır. Örencik ovası ve Kocasu vadisi bölgeyi Tavşanlı ovasına, Porsuk vadisi ise Kütahya-Eskişehir ovalarına bağlar (Efe, 1991: 347-348).

Altıntaş grubu çanak çömlek özellikleri Aizanoi/Çavdarhisar yerleşmesinden de bilinmektedir (Ay, 2001: 269-294). Aizanoi 'de ana mal grubunu astarlı ve açıkılı mallar oluşturur. Yüze renklerin göre bunlar kırmızı astarlı açıkılı mallar ve gri-krem astarlı açıkılı mallardır. Krem astarlı açıkılı mallarda alacalanmalar bölgenin karakteristik bir özelliğidir. Mika katkı nadir olup, ince kıyılmış bitki katkı ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Astarsız açıkılı mallar siyah ve gri hamurludur. Black-topped çanak çömlek yaygın değildir (Ay, 2001: 281-282).

Bezemeye genelde kulplarda ve ayaklarda rastlanır. Bunlar yiv ve memecik bezemedir. Bazı tiplerde ağız kenarı altında da memecikler bulunmaktadır. Beyaz boya bezeme yaygın değildir, siyah açıkılı mallarda kapların iç kısmında rastlanır. Kırmızı üzerine beyaz boya bezeme ise yok denecek kadar enderdir. En bilindik form grubu omurgalı (anti-splash) kâselerdir. Dar boyunlu gaga ağızlı testilerde kulplar boyunun altından başlayıp gövdeye birleşir. Basık boyunlu testiciklerde güney-batı Anadolu etkilerini, siyah üzerine beyaz boyama ise kuzey-batı Anadolu etkilerini göstermektedir (Sarı, 2011: 133).

Afyon grubu ise Beycesultan İlk Tunç Çağı I çanak çömleğinin yayılım alanı içindedir. Ancak İlk Tunç Çağı II 'de yerel bir grup olarak gözlemlenmiştir.

Afyon grubu İlk Tunç Çağı II çanak çömleği Karaoğlan Mevkii yerleşmesi ve Kaklık Mevkii mezarlarından bilinmektedir. Karaoğlan Mevkii'nde yapılan kazılarda çanak çömlek İlk Tunç Çağı II ortalarına tarihlenir. Bu Beycesultan XV-XIV tabakalarıyla çağdaştır. Kaklık Mevkii mezarları malzemesi İlk Tunç Çağı I-III 'e tarihlendirilir (Topbaş-Efe-İlaslı, 1995) (Topbaş-Efe-İlaslı, 1998: 21).

Afyon alt grubunda devetüyü hamurlu, kırmızı astarlı ve açkılı mallar hâkimdir. Katkı maddesi olarak küçük taşçıklar kullanılmıştır. Mika katkı yoktur. Hamur çoğunlukla kızılımsı, kahverengi kalın astarlıdır. Yüzeyler macunumsu bir dokuya sahiptir geç İlk Tunç Çağı II 'den itibaren parlak açkılı portakal renkli mallar görülmeye başlar. Beyaz boyalı, kırmızı astarlı ve açkılı mallar az sayıda gözlemlenmektedir. Bezeme çok yaygın bir uygulama değildir. Seyrek olarak yiv, plastik ve boya bezemeye rastlanır (Sarı, 2011: 134).

En bilindik formlar basit profilli kâseler ve içe dönük dudaklı omurgalı kâseler (anti-splash) 'dir. Ağız kenarı üzerinde yükselen yatay kulplar bölge için karakteristiktir. Kulplar çoğunlukla burma bezemelidir. İlmik kulplara ise basit profilli ve "S" profilli kâselerde ağız kenarı altındaki memecikler Yukarı Sakarya ve Eskişehir ovalarından etkileri gösterir. Basık boyunlu ve geniş boyunlu gaga ağızlı testiler Yukarı Sakarya grubu özelliklerini taşır. Özellikle Beycesultan'dan iyi bilinen silindirik boyunlu gaga ağızlı testilerde, Karaoğlan Mevkii'nde bulunur. Bu bulunan örneğin kulpu burma bezemelidir. Güneybatı Anadolu için gagası ve boyunu öne doğru çıkıntı yapan formlar karakteristik olup, bunun örneklerine Kaklık Mevkii'nde rastlanmıştır. Ayrıca kesik gaga ağızlı testiler İlk Tunç Çağı III Kaklık Mevkii mezarlarından görülmektedir (Topbaş-Efe-İlaslı, 1995) (Topbaş-Efe-İlaslı, 1998: 45-69).

İçe dönük dudaklı, yatay tutamaklı çömlekler karakteristik formlar arasında yer alır. Ayrıca üçayaklı mutfak kapları bölgede ele geçirilmiş olup, Yukarı Sakarya grubunda İlk Tunç Çağı III 'de ortaya çıkar. Afyon-Emirdağ bölgesinde de aynı dönemlerde görülür (Sarı, 2011: 136).

3.1.4. İlk Tunç Çağı Erken III

Anadolu Yarımadasına, Kilikya bölgesi etkileri İlk Tunç Çağı II sonlarına doğru girmeye başlar. Bunu Karataş, Semayük ve Küllüoba kazılarında da izlemek mümkündür (Efe, 2003: 110). T. Özgüç bunun nedenini önemi giderek artan madenciliğin bölgeler arası ticareti tetiklemiş olması şeklinde açıklamıştır. Nitekim Kültepe'nin 14-17 katlarında ithal olarak nitelendirilen Mezopotamya kökenli yalın mal ile temsil edilen çanak çömlek bunun göstergesi olarak karşımıza çıkar (Özgüç, 1986: 31-47).

Batı Anadolu'da İlk Tunç Çağı III 'de yoğunlaşan bu ticari ilişkiler beraberinde "Büyük Kervan Yolu" olarak adlandırılan ulaşım güzergâhının gelişmesini ve İlk Tunç Çağı III 'ün başlangıcını simgeleyen birçok yeniliğin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu yeniliklerden en önemlisi ise çömlekçi çarkının ilk defa kullanımınıdır. Çark yapımı sayesinde yalın mal gruplarından karakteristik formlar ortaya çıkmıştır. Bu dönemde ortaya çıkan yeni mal grupları arasında Parlak Açıklı Mal (Red Coated Ware), Film Astarlı Mal (Wash Ware) ve gri açıklı mal sayılabilir. Erken İlk Tunç Çağı III 'de Büyük Kervan Yolu'nun doğusunda parlak kırmızı astarlı ve açıklı mallar, yalın mal ve çark yapımı A2 tabakları gibi yenilikler ticaret ağının bir yansıması olarak karşımıza çıkar. Büyük Kervan Yolu'nun batısında ise bu yeni çanak çömlek teknikleri İlk Tunç Çağı III başlarında yok denecek kadar azdır. İlk Tunç Çağı II döneminde Altıntaş ve Afyon çanak çömlek grupları arasındaki sınır, bu dönemde de iki kültür bölgesi arasındaki sınırı oluşturur ve çalışmasını yaptığımız çanak çömlekler Büyük Menderes-Yukarı Porsuk kültür bölgesi sınırları içinde yer alır (Sarı, 2011:1 75).

Bölgede İlk Tunç Çağı III 'de en karakteristik mal grubu portakal renkli astarlı mallardır. Bölge büyük oranda İlk Tunç Çağı II 'deki sınırlarını korur. Ancak özellikle Afyon'da Frigya kültür bölgesi çanak çömlek özellikleri ağırlık kazanmıştır. Erken İlk Tunç Çağı III 'ün erken evre çanak çömlek gelişimi Kütahya/Seyitömer'den bilinmektedir. D. Sarı portakal rengi astarlı malın burada karakteristik mal grubunu oluşturması nedeniyle, söz konusu yerleşmeyi Büyük Menderes-Yukarı Porsuk kültürü yayılım alanı içinde değerlendirilmeyi uygun görmüştür (Sarı, 2011: 175-176).

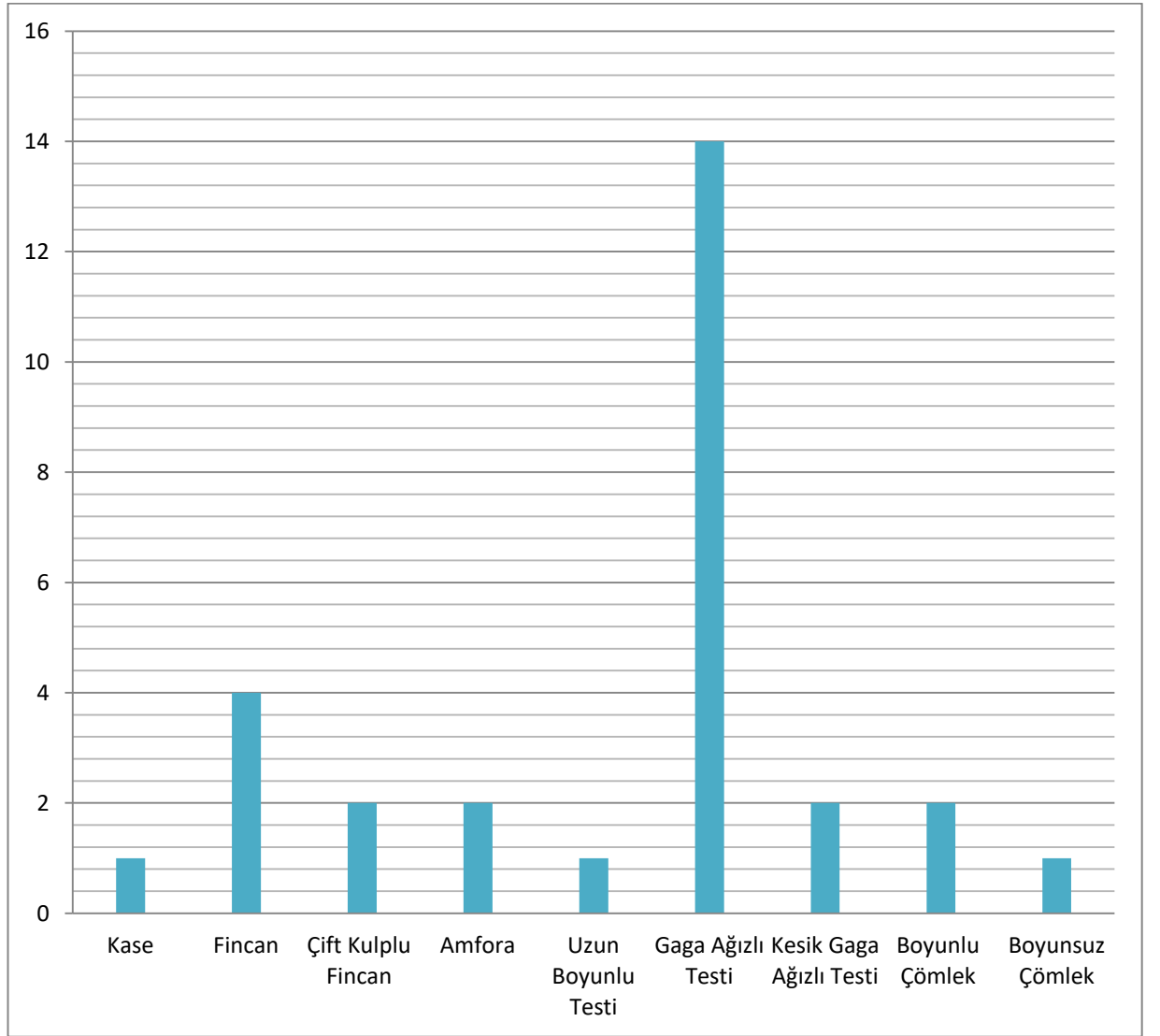
İlk Tunç Çağı III Afyon çanak çömlek grubunun Frigya kültür bölgesine dâhil olduğu söylenebilir.(Sarı, 2011: 159-167) Bölgenin Erken İlk Tunç Çağı III çanak çömleği Kaklık Mevkii mezarlarından bilinmektedir. Kaklık Mevkii'nde 18,21-23 nolu mezarlar İlk Tunç Çağı III 'ün en başlarına tarihlendirilir. Kaklık Mevkii söz konusu alanlarda ele geçirilen malzeme içerisindeki en karakteristik kâse formu içe dönük dudaklı kâselerdir. Bu tip kâselerin gelişimi Karaoğlan Mevkii Geç İlk Tunç Çağı II'den itibaren bilinmektedir. Kâseler bazen omfalos, bazen kaideli ve dikey tutamklıdır. Genelde parlak kırmızı astarlı ve açkılı maldan üretilmiş olup çark yapımıdır (Topbaş-Efe-İlaslı, 1998: 123).

Yine Kaklık Mevkii'nde bulunan tankardlar da parlak kırmızı mal ile temsil edilir. Testiler küresel veya hafif çift konik, büyük gövdeli gaga ağızlı testilerdir. Bunlardan bir kısmı geriye yatık boyunlu, bazıları uzun gaga ağızlı, bazıları kesik gaga ağızlıdır (Topbaş-Efe-İlaslı, 1998: 45-69).

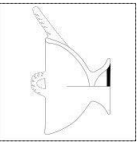
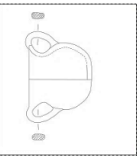
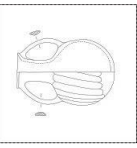
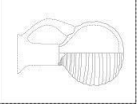

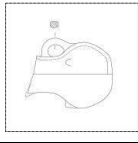
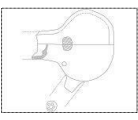
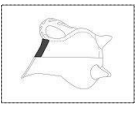
Boyunlu çömlekler İlk Tunç Çağı II 'den gelişerek devam eder. Omuz üzerinde ve ağız kenarında ip delik tutamaklar yer alır. Düz dipli ve üçayaklı örnekleri bulunmaktadır. Yine bu 3 ayaklı mutfak kaplarının birinin üzeri volüt bezemelidir.

3.2. Formlar

Afyon'un Kuzeybatısındaki Karacaahmet ve Yeniceköy Köylerinden gelen çalıştıımız malzemeler Afyon Arkeoloji Müzesinde muhafaza edilmektedir. İlk Tunç Çağının çeşitli evrelerine tarihlendirdiğimiz bu formlar; Kâse, Fincan ve Çift Kulplu Fincan, Amfora, Testi ve Çömlek gruplarıdır. Gruplar kendi içinde ise ağız kenarları, boyunları ve profillerine bakılarak alt gruplara ayrılmıştır.

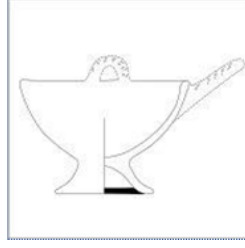

Tablo 2: Form Gruplarının Kendi İçindeki Dağılımı

A			C		D		E		F				G	H	I			
	B1								F1		F2		F3		F4			

Tablo 3: Çalışılan Malzemenin Form Cetveli

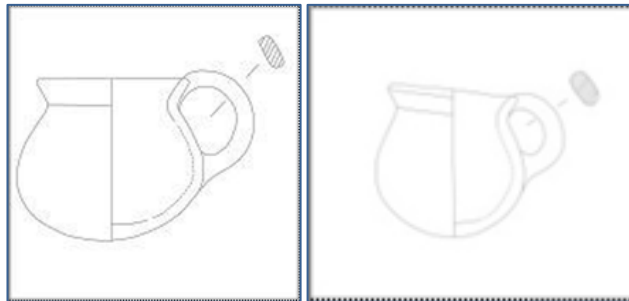
2.4.1. Kâse (A grubu)

Şekil 5: Basit Profilli Kâse

Müze buluntuları içerisinde tek bir örnekle temsil edilen basit profilli kâse Kocaaan Höyük buluntusu olarak kayda geçmiştir (Lev. 1/1). Bununla beraber öğrenci yüzey araştırmamız kapsamında ziyaret ettiğimiz Kocaaan Höyük ve Yenice Höyük yüzey buluntuları içinde bu form ile ilişkili parçalara rastlanmıştır (Lev.16-17). Söz konusu buluntular içinde profil veren parçaların yanı sıra halka biçimli dip parçasına rastlanmıştır (Lev.24/1). Bunlar mal grubu açısından İlk Tunç Çağı III özellikleri yansıtmaktadır. Bu kapsamda saptadığımız bir başka kâse formu ise portakal rengi ve portakalimsı kırmızı astarlı ve yüzeylere sahip olan içe dönük dudaklı veya omurgalı kâselerdir (Lev. 18-19). Her iki yerleşimde de saptanan malzeme içinde mal ve form grupları bağlamında önceki dönemlerden gelişerek devam etmiş olan ve bölge için karakteristik olan M.Ö. 2. binyıla tarihlendirilen kâse parçalarına rastlanmıştır (Lev. 19-22). Tüm form grupları içinde %4 oranında temsil edilmektedir.

2.4.2. Fincan (B1-B2 grubu)

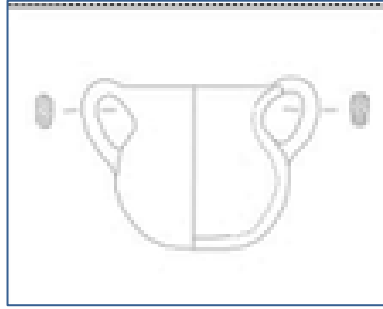
Şekil 6: Fincan

İlk Tunç Çağı'nın en karakteristik formlarından olan ve en basit örnekleri ile temsil edilen fincanlar, kendi içinde ağız özelliklerine bakılarak iki gruba ayrılmıştır. Düz ağızlı (B1) ve Akıtacaklı (B2) fincanlardır.

Müzedede yer alan Form B1 formu Kocaaan Höyük ve Yenice Höyük'ten gelmektedir. Bulunan üç adet fincan incelendiğinde düz ağızlı, dışa genişleyen dudaklı, küresel gövdeli, ağız kenarından gövdeye birleşen kulplu örneklerle temsil edilmiştir. Fincanlar gri-siyah yüzeylere sahiptirler. Bir adet kulpları bulunur (Lev.2/1; Lev. 2/2; Lev. 3/1). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı I dönemi özelliklerini yansıtmaktadır.

Yenice Höyük'ten gelen ve tek bir örnek ile temsil edilen Form B2 grubu ise akıtacaklı ağza sahiptir. Dışa genişleyen dudaklı, küresel gövdeli olan fincan ağız kenarından gövdeye birleşen kulpludur. Fincan gri yüzey sahiptir. Bir adet kulpu bulunur (Lev. 3/2). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı I dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Tüm form grupları içinde fincanlar %14 oranında temsil edilmektedir.

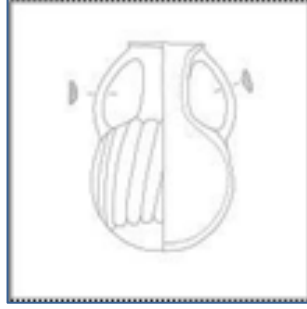
2.4.3. Çift Kulplu Fincan (C grubu)

Şekil 7: Çift Kulplu Fincan

Yenice Höyük'ten gelen bu form iki adet örnekle temsil edilmektedir. Dışa genişleyen dudaklı, küresel gövdeli olup çift kulpa sahiptir. Gri-siyah yüzeye sahip olan fincanlarda, iki adet kulp bulunmaktadır (Lev.4/1; Lev. 4/2). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı I dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Tüm form grupları içinde %7 oranında temsil edilmektedir.

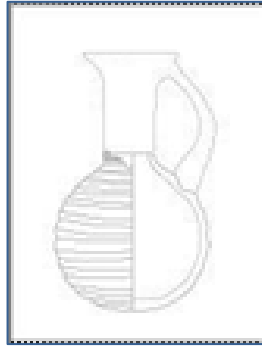
4.4. Amfora (D grubu)

Şekil 8: Amfora

Müze’de yer alan ve Yenice Höyük’ten gelen amforalar uzun boyunlu, dışa genişleyen dudaklı ve küresel gövdelidir. Yüzey renkleri kırmızıdır. Söz konusu formların kulpları ise ağzın hemen altından başlayan gövdeye birleşen karşılıklı iki adet şerit kulptur (Lev.5/2; Lev. 5/3). Amforalardan bir tanesinin gövdesinde ise dikey oluk bezeme yer almaktadır (Lev. 5/2). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı I dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Tüm form grupları içinde %7 oranında temsil edilmektedir.

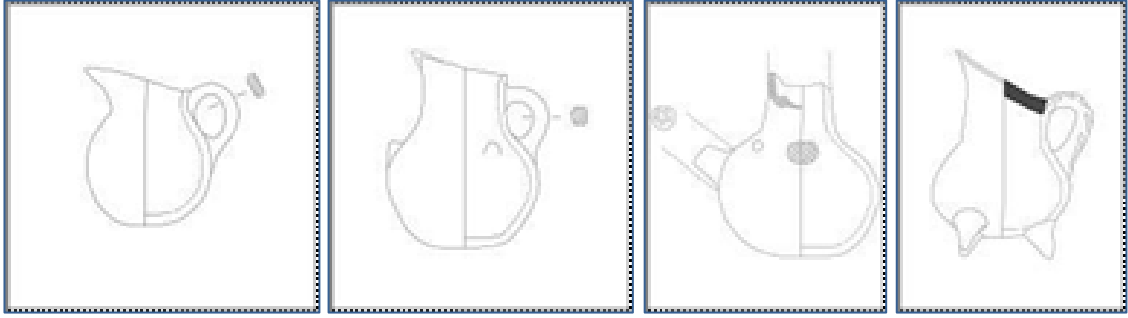
2.4.5. Uzun Boyunlu Testi (E grubu)

Şekil 9: Uzun Boyunlu Testi

Kocaaan Höyük’ten gelen testi, uzun dar boyunlu ve küresel gövdelidir. Yuvarlak dipli olan bu form tek bir örnekle temsil edilmektedir. Kırmızı-kahverengi yüzey rengi vardır. Söz konusu formun gövdesinde birbirine paralel, düzgün olmayan yatay oluk bezeme vardır (Lev. 5/1). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı I dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Tüm form grupları içinde %3 oranında temsil edilmektedir.

2.4.6. Gaga Ağızlı Testi (F1-F2-F3-F4 grubu)

Şekil 10: Gaga Ağızlı Testi

En yaygın form olan gaga ağızlı testi 4 gruptan oluşmaktadır. Form grupları içinde %48 oranında temsil edilmektedir.

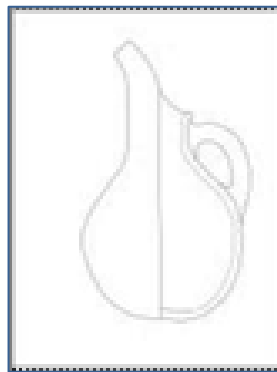
F1 grubu “Hafif Belirgin Boyunlu Gaga Ağızlı” testilerden oluşmuştur. Kocaaan Höyük’ten gelen testi geniş gaga ağızlı, hafif belirgin boyunlu ve küresel gövdelidir. Tek kulplu örneklerle temsil edilmektedir. Tek bir örnekle temsil edilen formun yüzey rengi kahverengidir (Lev. 6/1). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı II-III dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Öğrenci yüzey araştırmamız kapsamında da Yenice Höyükte yüzey buluntuları içinde benzer bir kulp parçasına rastlanmıştır (Lev.26/1).

F2 grubu “Belirgin Boyunlu Gaga Ağızlı” testilerdir. Kocaaan Höyük’ten gelen testiler, dışa genişleyen ağızlı, belirgin boyunlu ve küresel gövdelidir. Örneklerde tek kulpludur. İki adet örnekle temsil edilen bu formun yüzeyi kırmızı-kahverengidir (Lev.6/2; Lev. 7/2). Bu tip testiler üzerinde bezeme de çeşitlilik gösterir. Elimizdeki iki testiden birinde omuzlar üzerinde olan üç adet memecik yer almıştır (Lev.6/2). Diğer testide ise boynun gövde ile birleştiği yerde boyuna dolanan sığ oluk bezeme uygulanmıştır. Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı II dönemi özelliklerini yansıtmaktadır.

F3 grubu “Dar Boyunlu Gaga Ağızlı” testilerden oluşmaktadır. Kocaaan Höyük’ten gelen testiler, kısa boyunlu, küresel gövdelidir. Kırmızı yüzey rengi vardır (Lev.7/1; Lev. 10/2). Bu tip testiler üzerinde bezeme de çeşitlilik gösterir. Elimizdeki iki testiden birinde gövde üzerinde dikine birbirine paralel üç adet sığ oluk bezeme yer almıştır (Lev.7/1). Diğer testide ise omuzlar üzerinde üç adet memecik yer almıştır ve bu testinin omuzu üzerinde süzgeçli emziği bulunmaktadır (Lev.10/2). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı II dönemi özelliklerini yansıtmaktadır.

F4 grubu ise “Geniş ve Basık Boyunlu/Küçük Gövdeli Gaga Ağızlı” testilerdir. Müzede yer alan, Kocaaan Höyük ve Yenice Höyük’ten gelen bu formlar, dışa dönük dudaklı ve sivri uçlu olan testi geniş ve basık boyunludur. Şişkin gövdesi olan ve dudak üzerinden omuzla birleşen tek kulpludur. Kırmızı-kahverengi-turuncu yüzey renkleri vardır (Lev.8/1; Lev. 8/2; Lev.8/1; Lev.9/1; Lev.9/2; Lev.11/1; Lev.11/2; Lev.11/3; Lev.12/1; Lev.12/2). Bazı örneklerde dipte üç adet ayağı bulunmaktadır (Lev.11/1; Lev.11/2; Lev.11/3; Lev.12/1; Lev.12/2). Üzerindeki bezemeler çeşitlilik göstermektedir. Bir örnekte omuzlar üzerinde üç adet memecik bezeme yer alır (Lev.9/1). Başka bir örnekte ise gövde üzerinde krem renginde boya ile iç içe geçen zigzag motifi yer almaktadır (Lev.11/3). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı II dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Öğrenci yüzey araştırmamız kapsamında da Kocaaan Höyükte yüzey buluntuları içinde memecik bezemeli parçalara rastlanmıştır (Lev.23/1).

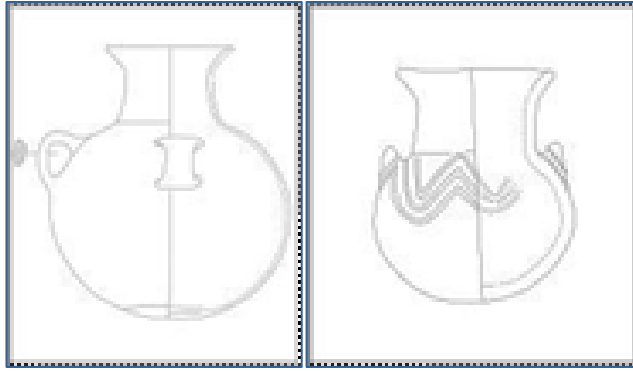
2.4.7. Kesik Gaga Ağızlı Testi (G grubu)

Şekil 11: Kesik Gaga Ağızlı Testi

Müzede yer alan formlar Kocaaan Höyük ve Yenice Höyük'ten gelmektedir. Kesik gaga ağızlı, dar boyunlu, küresel gövdeli olan formların, ağız kenarının hemen altından başlayarak omuz üzerinde birleşen kulpları bulunur. Yüzey renkleri kırmızı-kahverengidir (Lev.13/1; Lev. 13/2). Kesik Gaga Ağızlı Testi'nin bir tanesinin gövdesinde üç adet kabartma memecik bezeme vardır (Lev. 13/2). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı II-III dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Form grupları içinde %7 oranıyla temsil edilmektedir.

2.4.8. Boyunlu Çömlek (H grubu)

Şekil 12: Boyunlu Çömlek

Boyunlu çömlek formu genellikle depolama amaçlı kullanılan, küresel bir gövdeye sahip olan dar veya geniş boyunlu, dışa açılan ağız kenarlı çömlek formudur. Müzede yer alan bu forma ait kaplardan biri Kocaaan Höyük diğeri ise Yenice Höyük'ten gelmektedir. Her iki kaptaki gri-siyah astarlı bir yüzeye sahiptir. Söz konusu form üzerinde kullanılan kulplar çeşitlilik gösterir; bazen gövde üzerinde karşılıklı dört adet olarak yerleştirilmiş dikey kulplar yer alırken (Lev. 14/1), bazen de gövde üzerinde karşılıklı iki adet olacak şekilde ip delikli tutamaklar yer alır (Lev. 14/2). Bu tip kaplar üzerinde bezeme de çeşitlilik gösterir. Elimizdeki iki kaptan birinde gövdeyi çevreleyen dikey oluk bezeme uygulanmışken (Lev. 14/1), diğeri örnekte ise gövdenin üst kısmını çevreleyen iç içe zig zaglar şeklinde yiv bezeme uygulanmıştır (Lev. 14/2).

Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı I-II dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Öğrenci yüzey araştırmamız kapsamında da Kocaaan Höyükte yüzey buluntuları içinde dikey kulplara rastlanmıştır (Lev.24/2). Tüm form grupları içinde %7 oranıyla temsil edilmektedir.

2.4.9. Boyunsuz Çömlek (I grubu)

Şekil 13: Boyunsuz Çömlek

Kocaaan Höyük'ten bulunan ve tek bir örnekle temsil edilen çömlek, geniş ağızlı, boyunsuz ve şişkin karınlıdır. Dip kısmı kaide üzerine oturmaktadır. Koyu gri yüzey rengine sahiptir. Gövde üzerinde dört adet kabartma memecik bezeme bulunur. Memeciklerin etrafını çevreleyecek şekilde dört adet daha yiv vardır ve bu yivin için beyaz macunla doldurulmuştur (Lev. 15/2). Mal grubu açısından İlk Tunç Çağı II dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Form grupları içinde %3 oranıyla temsil edilmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AFYON MÜZESİNDE BULUNAN VE ÇALIŞMALARI YAPILAN MALZEMENİN ÇEVRE BÖLGELERLE GENEL KARŞILAŞTIRILMASI

4.1. Karşılaştırması Yapılacak Olan Çevre Bölgelerdeki Bazı Yerleşimler

Daha öncede belirtildiği gibi tarafımca çalışması yapılan çanak çömlekler bilimsel bir kazıdan gelmemiş olup, Afyon Müzesine çoğunlukla satın alma yoluyla kazandırılmıştır ve birebir stratigrafik tarihleme yapmak mümkün olmamıştır. Bu nedenle göreceli tarihleme yapmak gerekliliği doğmuştur. Bunun için öncelikle bölgenin kazıları ve araştırmaları, daha sonra da yakın illerdeki bazı kazılarda ele alınmıştır.

Harita 4: Karşılaştırma Yapılan Yerleşimler

4.1.1. Beycesultan

Denizli İli'nin Çivril İlçesi'nde bulunan höyük 1954–1959 yılları arasında S. Lloyd ve J. Mellaart tarafından kazılmıştır. Höyük Batı Anadolu'nun en büyük höyüklerinden birisidir. Höyükte 40 yapı katı bulunmuştur. Bunlardan XL-XX: GKÇ, XIX-XVII: İTÇ 1, XVI-XIII: İTÇ 2 ve XII-VI: İTÇ 3 katlarıdır (Lloyd-Mellaart 1962).

4.1.2. Seyitömer

Kütahya ilinin 25 km. kuzey-batısında bulunur. Seyitömer Linyit işletmesinin çok yakınında olduğu için 1989 yılında höyükte Eskişehir Müzesince kurtarma kazısına başlanmıştır. 1993 yılında ise Afyon Müzesi tarafından kurtarma yapılmıştır. Düzenli ve bilimsel kazılara ise 2006 yılında Dumlupınar Üniversitesi A. N. Bilgen tarafından başlanmış ve 2014 yılına kadar devam etmiştir. Bilgen verdiği stratigrafik bilgide, IV tabakayı Orta Tunç Çağı, V tabakayı İlk Tunç Çağı Erken III ve VD tabakası olarak isimlendirdiği tabakayı İlk Tunç Çağı II 'ye tarihlemiştir (Bilgen 2015).

Özellikle İlk Tunç Çağı II tabakasındaki kırmızı perdahlı mallar, basit gaga ağızlı çanaklar, maşrapalar, at nalı tutamaklar ve üçayaklı kaplar karşılaştırma açısından önemli sayılabilir.

4.1.3. Höyüktepe

Kütahya ili sınırları içinde Kureyşler Barajı kurtarma kazıları kapsamında Kütahya müzesince kazısı yapılan Höyüktepe İlk Tunç Çağı yerleşimi, çalışılan höyüğün tepe ve doğu yamacında yer almaktadır. 2014 kazı sezonunda bir kısmı açığa çıkarılan yerleşimin İlk Tunç Çağı II 'ye tarihlendiği ve tek tabakaya sahip olduğu tespit edilmiştir (Ünan, 2014: 223-238).

4.1.4. Aizanoi (Çavdarhisar)

Kütahya'nın güneybatısında yer alan ve Altıntaş grubu içerisinde bulunan Aizanoi yerleşmesi, Höyüktepe yerleşimine 20 km. uzaklıktadır. İlk Tunç Çağı II çanak çömleği büyük oranda Höyüktepe ile benzerlik içindedir. Aizanoinin, Altıntaş çanak çömlek grubu özelliklerini taşıdığını D. Efenin 2001 tarihli çalışmasından da görmekteyiz (Efe, 2001: 270-294).

4.2. Göreceli Tarihlendirme

Çalışmalarını yaptığımız malzemenin form olarak tasnifi yapılmış, tip grupları belirlenmiş ve form cetvelleri oluşturulmuştur. Ancak söz konusu cetvelde 2 adet malzeme tasnif dışı bırakılmıştır.

→**Formlardan A grubu** içinde yer alan İlk Tunç Çağı II 'e tarihlendiği düşünülen, malzeme Beycesultan ve Karaoğlan'da benzerleri bulunan malzemelerdendir (Lev. 1). Beycesultan'da XVI-XV tabakalarda yer alan ve İlk Tunç Çağı II dönemine tarihlenen malzemeler, yüzeyleri kahverengi, siyah ve grimsi olup, ince hamurlu ve açıktır. Karaoğlan'da ise İlk Tunç Çağı II tabakalarında yer alan örnek, kırmızı-açık kahve olup, açıktır. Hamurun içinde ise küçük taşçık ve mika katkısı gözükmemektedir.

Benzerleri

Beycesultan: Lloyd-Mellaart 1962, P. 23/14 (Level XVI)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 30/1 (Level XV)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 30/2 (Level XV)

Karaoğlan: Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 38/20

→**Formlardan B grubu** içinde yer alan İlk Tunç Çağı I 'e tarihlendiği düşünülen, malzeme ağız kenarlarına göre Düz ağızlı (B1) ve Akıtacaklı (B2) olarak kendi içinde iki gruba ayrılmıştır. Düz ağızlı (B1) fincanlarının benzerlerini, Beycesultan ve Kaklık'tan görmekteyiz (Lev. 2/1, Lev. 2/2, Lev. 3/1). Beycesultan'da XIX-XVIII tabakalarda ortaya çıkarılmış olan örnekler İlk Tunç Çağı I'e tarihlendirilmekte olup, yüzeyleri devetüyü, gri ve siyah renkli ve ağızlıdır, hamuru iyi pişirilmiştir. Yüzey üzerlerinde yer yer alacalanmalar vardır. Kaklık'ta ise Erken İlk Tunç Çağı I tabakasında Açma 15- Depolama Alanından gelen örnek ise, yüzeyi siyah ağızlı, hamur ise ince ve iyi pişmiştir.

Benzerleri

Beycesultan: Lloyd-Mellaart 1962, P. 14/33 (Level XIX)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 16/5 (Level XVIII)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 16/13 (Level XVIII)

Kaklık: Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 21/46

Akıtacaklı (B2) formun benzerleri ise; Höyüktepe ve Çiledir 'de görülmektedir (Lev. 3/2). Höyüktepe 'de I.18- J.17- K.16 açmalarından gelen ve İlk Tunç Çağı II 'ye tarihlendirilen örnekler, yüzeyleri devetüyü, gri ve siyah renkli ve ağızlıdır. Hamur renkleri ise kahverengi olan malzemeler taşçık, bitki, mika ve kum katkıdır. Çiledir'deki örnek ise İlk Tunç Çağı II tabakasına ait olup, yüzeyi devetüyü ve ağızlıdır. Yüzey üzerinde yer yer alacalanmalar vardır.

Bununla beraber, malzememiz içinde yer alan B2 formu için T. Efe yapılan tez görüşmelerinde, söz konusu formları İlk Tunç Çağı I 'e tarihlendirilmiş ve Altıntaş Bölgesiyle bağlantılı olduğunu belirtmiştir.

Benzerleri

Höyüktepe: Ünan 2014, Kat.No. 064

Ünan 2014, Kat.No. 065

Ünan 2014, Kat.No. 084

Ünan 2014, Kat.No. 085

Çiledir: Türktüzün-Ünan-Ünal 2014, Res. 9 / Fig. 9

→**Formlardan C grubunu** oluşturan İlk Tunç Çağı I'e ait tarihlendiği düşünülen, çift kulplu fincanların örnekleri ise Kaklık ve Çiledir 'den bilinmektedir (Lev. 4/1, Lev. 4/2). Kaklık'ta İlk Tunç Çağı I tabakalarından gelen örnek, yüzeyi kırmızı renkli, açkısızdır. Hamur rengi siyah ve kaba olan malzeme taşçık ve mika katkılıdır. Yüzeyde kırmızı alacalanmalar görülür. Çiledir 'deki örnek ise İlk Tunç Çağı II tabakasına ait olup, yüzeyi açık kahverengi ve açkısızdır. Hamuru kaba ve taşçık katkılıdır.

Benzerleri

Kaklık: Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 24/77

Çiledir: Türktüzün-Ünan-Ünal 2014, Res. 13 / Fig. 13

→**Formlardan D grubunu** İlk Tunç Çağı I 'e tarihlendiği düşünölen, testinin örnekleri Beycesultan ve Kaklık'tan bilinmektedir (Lev. 5/1). Beycesultan'da XVIII-XVII tabakalarda ortaya çıkarılmış olan örneklör İlk Tunç Çağı I 'e tarihlendirilmekte olup, yüzeyleri siyah ve kırmızı renkli ve açıklıldır. Kaklık'ta ise Erken İlk Tunç Çağı I tabakasından gelen örneğın, yüzeyi kırmızı ve parlak açıklıldır. Elimizdeki tüm örneklörde yüzey üzerlerinde birbirine paralel düzgün olmayan sığ oluk bezemeler vardır.

Benzerleri

Beycesultan: Lloyd-Mellaart 1962, P. 16/6 (Level XVIII)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 17/1 (Level XVII)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 17/3 (Level XVII)

Kaklık: Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 26/106

→**Formlardan E grubunu** İlk Tunç Çağı I 'e tarihlendiği düşünölen, amforaların örnekleri Kaklık, Höyüktepe ve Çiledir de görölmektedir (Lev. 5/2, Lev. 5/3). Kaklık'ta Erken İlk Tunç Çağı I tabakasından gelen örneğın, yüzeyi kırmızı-kahverengi ve hamuru taşçık, bitki ve mika katkılıdır. Höyüktepe 'de I.17- J.17 açmalarından gelen ve İlk Tunç Çağı II 'ye tarihlendirilen örneklör, yüzeyleri açık kahve, portakal, kırmızı renklidir. Hamur renkleri ise kahverengi, gri ve kiremit olan malzemeler taşçık, mika ve kum katkılıdır. Çiledir 'deki örneklör ise İlk Tunç Çağı II tabakasına ait olup, yüzeyi koyu kahverengi ve dış yüzeyi alacalıdır.

Benzerleri

Kaklık: Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 26/104

Höyüktepe: Ünan 2014, Kat.No. 114

Ünan 2014, Kat.No. 117

Ünan 2014, Kat.No. 123

Çiledir: Türktüzün-Ünan-Ünal 2014, Res. 8 / Fig. 8

→**Formlardan F grubunu** oluşturan ve ağız kenarlarına göre alt gruplara ayrılan malzeme, F1 grubu “Hafif Belirgin Boyunlu Gaga Ağızlı”, F2 grubu “Belirgin Boyunlu Gaga Ağızlı”, F3 grubu “Dar Boyunlu Gaga Ağızlı”, F4 grubu ise “Geniş ve Basık Boyunlu/Küçük Gövdeli Gaga Ağızlı” testilerden oluşmaktadır.

Formlardan F1 grubuna giren ve İlk Tunç Çağı II-III 'e tarihlendiği düşünülen, eserin örnekleri Kaklık ve Höyüktepe'de görülmektedir (Lev. 6/1). Kaklık'da Erken İlk Tunç Çağı I tabakasından gelen örneklerin, yüzeyi iyi düzeltilmiştir. Hamuru renkleri kırmızı-kahverengi, siyah, gri olup bitki ve mika katkıdır. Höyüktepe 'de ise K.18 açmasından gelen ve İlk Tunç Çağı II 'ye tarihlendirilen örnek, yüzeyi kiremit renklidir. Hamur rengi ise sarımsı- kahverengi olan malzeme kum katkıdır. Yüzeyde alacalanmalar görülür.

Benzerleri

Kaklık: Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 21/53

Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 21/54

Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 21/55

Höyüktepe: Ünan 2014, Kat. No. 059

Formlardan F2 grubuna giren ve İlk Tunç Çağı II 'e tarihlendiği düşünülen, elimizdeki örnekler Afyonun karakteristik malı olmakla birlikte birebir örnekleri saptanamamıştır. Daha öncede belirtildiği gibi elimizdeki örneklerin yerel bazı özellikler taşıdığı, Altıntaş bölgesi ve civarında seramik üretimi açısından içe kapalı yerel üretim tekniklerinin olduğu düşünülmektedir (Lev.6/2; Lev. 7/2).

Formlardan F3 grubuna giren ve İlk Tunç Çağı II 'e tarihlendiği düşünülen, eserin örneği Karaoğlan'da görülmektedir (Lev.7/1; Lev. 10/2). Karaoğlan'da İlk Tunç Çağı II tabakalarında yer alan örnek, yüzeyi kırmızı olup, açıktır. Hamurunda küçük taşçık ve mika katkısı gözükmektedir.

Benzerleri

Karaoğlan: Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 42/58

Formlardan F4 grubuna giren ve İlk Tunç Çağı geç II- erken III 'e tarihlendiği düşünülen eserlerin örnekleri, Beycesultan, Kaklık ve Karaoğlan'da görülmektedir (Lev.8/1; Lev. 8/2; Lev.8/1; Lev.9/1; Lev.9/2; Lev.11/1; Lev.11/2; Lev.11/3; Lev.12/1; Lev.12/2).

Beycesultan'da XVI-XV tabakalarında ortaya çıkarılmış olan örnekler İlk Tunç Çağı II'e tarihlendirilmekte olup, yüzeyleri devetüyü, gri ve siyah renkli ve ağıldır. Yüzey üzerlerinde yer yer alacalanmalar vardır. Kaklık'ta Erken İlk Tunç Çağı II tabakasında mezar alanından gelen örneklerden birisi, yüzeyi açık kahverengi ve parlatılmıştır. Hamur taşçık ve mika katkıdır. İkinci örnek ise, yüzeyi turuncu-kahverengi ve parlatılmıştır. Hamur mika katkıdır. Boynun üzerinde memecik bezeme yer alır. Karaoğlan'da ise İlk Tunç Çağı II tabakalarında yer alan örnekler, yüzeyleri kırmızı, kahverengi olup, ağıldır. Hamurunda küçük taşçık ve mika katkısı gözükmektedir. Ağızlarında ise bant astar bulunmaktadır. Örneklerin birinde omuz üzerinde memecik bezeme gözükmektedir. F4 grubundaki bazı testilerde 3 ayak uygulaması karakteristiktir.

Benzerleri

Beycesultan: Lloyd-Mellaart 1962, P. 22/12 (Level XVIc)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 25/8 (Level XVI)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 31/4 (Level XV)

Kaklık: Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 51/108

Topbaş-Efe-İlaslı 1995, Fig. 58/116

Karaoğlan: Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 42/60

Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 42/61

Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 43/63

Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 44/64

Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 45/65

→**Formlardan G grubunu** İlk Tunç Çağı II-III 'e tarihlendiği düşünülen, testilerin örnekleri Beycesultan ve Karaoğlan'dan görülmektedir (Lev.13/1; Lev. 13/2). Beycesultan'da XVI-XIV tabakalarında ortaya çıkarılmış olan örnekler İlk Tunç Çağı II 'e tarihlendirilmekte olup, yüzeyleri gri ve açıktır. Yüzey üzerlerinde yer yer alacalanmalar vardır. Karaoğlan'da ise İlk Tunç Çağı II tabakalarında yer alan örnek, yüzeyi kırmızı-kahverengi olup, açıktır. Yüzey üzerlerinde yer yer alacalanmalar vardır. Ağzın bir kısmı kırıktır.

Benzerleri

Beycesultan: Lloyd-Mellaart 1962, P. 25/11 (Level XVI)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 40/1 (Level XIV)

Karaoğlan: Topbaş-Efe-İlaslı 1998, Fig. 46/72

→**Formlardan H grubunu** oluşturan ve İlk Tunç Çağı I-II 'e tarihlendiği düşünülen, eserin örneğini Beycesultan'dan görmekteyiz (Lev.14/1; Lev. 14/2). Beycesultan'da XVI-XV tabakalarında ortaya çıkarılmış olan örnekler yüzeyleri kahverengi-gri olup, açıktır. Hamuru oldukça iyi pişirilmiştir.

Benzerleri

Beycesultan: Lloyd-Mellaart 1962, P. 25/24 (Level XVI)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 33/9 (Level XV)

→**Formlardan I grubunu** İlk Tunç Çağı II 'e tarihlendiği düşünölen, çömleğin örneklerini Beycesultan ve Karaođlan'dan görölmektedir (Lev. 15/2).Beycesultan'da XV-XIV tabakalarında ortaya çıkarılmış olan örnekler yüzeyleri kahverengi-siyah olup, ačkılıdır. Hamuru oldukça iyi pişirilmıştir. Örneklerin birinde bezeme beyaz macun ile doldurulmuştur. Karaođlan'da ise İlk Tunç Çağı II tabakalarında yer alan örnek, yüzeyi kırmızı olup, ačkılıdır. Yüzey üzerlerinde macun bezeme görölmektedir. Ağız kısmı bant astarlıdır.

Benzerleri

Beycesultan: Lloyd-Mellaart 1962, P. 33/9 (Level XV)

Lloyd-Mellaart 1962, P. 41/4 (Level XIV)

Karaoğlan: Topbaş-Efe-İlaşlı 1998, Fig. 41/50

SONUÇ

“Afyon'un Kuzeypbatısındaki Karacaahmet ve Yeniceköy Köylerinden Gelen ve Afyon Arkeoloji Müzesi'nde Muhafaza Edilen Çanak Çömlelerin Bölgenin İlk Tunç Çağı Kronolojisindeki Yerlerinin Saptanması” adlı tez kapsamında, Afyonkarahisar Müzesi koleksiyonunda yer alan 31 adet eser incelenmiş, çizimleri yapılmış, form cetveli ve katalog kısmı oluşturulmuştur. Form cetveli sonucunda, 9 adet ana grup saptanmıştır (Kâse, Fincan ve Çift Kulplu Fincan, Amfora, Testi ve Çömlek). Gruplar kendi içinde ise ağız kenarları, boyunları ve profillerine bakılarak alt gruplara ayrılmıştır.

Ele alınan malzeme Afyonkarahisar sınırları içinde yer alan İlk Tunç Çağı yerleşimleri (Kusura, Kaklık Mevkii, Karaoğlan Mevkii, Yazılıkaya, Çavdarlı Höyük, Yıldırım Kemal, Susuz) bağlamında değerlendirilmiş ve karşılaştırılması yapılmıştır. Bununla beraber malzemenin göreceli tarihlendirilmesi ise esas olarak uzun bir İlk Tunç Çağı stratigrafisine sahip olan başta Beycesultan olmak üzere Aizanoi (Çavdarhisar), Höyüktepe, Çiledir gibi komşu illerde yer alan höyükler üzerinden sağlanmıştır.

Saptanan dokuz adet form grubu içerisinde A grubunu oluşturan kâse formu Karacaahmet köyünden tek bir örnek ile temsil edilmektedir (Lev.1). Beycesultan'da XVI-XV. tabakalarda sıkça rastlanan söz konusu form mal grubu özelliği olarak Afyon Karaoğlan Mevkii'nden bilinen örneklerle yakın paralellik içerir; bant astar uygulaması, devetüyü hamur ve kızılımsı kahverengi macunumsu astar özelliği ile bir sonraki İlk Tunç Çağı III 'de hakim mal grubu olacak olan parlak kırmızı astarlı ve açkılı malların (Red Coated Ware) öncüsü niteliğindedir. İlk Tunç Çağı II sonuna tarihlenmektedir.

B grubunu oluşturan fincan formu düz ağızlı ve akıtacaklı olarak çeşitli örneklerle temsil edilmektedir. Çalışma kapsamında değerlendirilen söz konusu kaplardan bir tanesi Karacaahmet Köyü Kocaa Höyük buluntusu (Lev. 2/1), bir tanesi Yenice Köyü Eğret buluntusu (Lev. 2/2) ve iki tanesi de Yenice Köyü İhsaniye (Lev. 3) buluntusu olarak kayıt altına alınmıştır. Söz konusu kapların tamamı gri ve ya siyah açkılı maldan üretilmiştir. Beycesultan XIX-XVII. tabakalarında ve Kaklık Mevkii'nde rastladığımız bu form İlk Tunç Çağı I 'de tüm Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Kültür Bölgesi boyunca sıkça rastlanan bölgenin karakteristik formlarından birini oluşturmaktadır.

C grubunu oluşturan çift kulplu fincan formu ise Yenice Köyü İhsaniye ve Yenice Köyü Eğret'de olmak üzere iki örnekle ele alınmış olup, her iki buluntu da yine bölgenin karakteristik bir özelliği olarak gri-siyah açkılı mal ile temsil edilmektedir (Lev. 4). Beycesultan XVIII-XVII. tabakalarda rastlanmaktadır.

D grubunu oluşturan amfora formlarına ait iki örnek Yenice Köyü İhsaniye ve Yenice Köyü Eğret buluntusu (Lev.5/2; Lev. 5/3) olarak kayıt altına alınmıştır. E grubunu oluşturan uzun boyunlu testiye ait bir örnek ise Karacaahmet Köyü Kocaa Höyük buluntusudur (Lev. 5/1). Üç örnekte de Beycesultan İlk Tunç Çağı I kültürünü karakterize eden ve geniş bir coğrafyada yayılım alanı bulan kırmızı parlak açkılı ve ince cidarlı mal ile temsil edilmektedir.

F grubu ise gaga ağızlı testi formunu oluşturmaktadır. Kendi içinde çeşitlilik gösteren gaga ağızlı testi örnekleri kırmızı-portakal rengi astarlı mal ile temsil edilmektedir. Bunların tamamı Karacaahmet Köyü Kocaa Höyük'ten gelmektedir (Lev.6-12) ve tipolojik olarak çeşitlilik göstermektedir.

G grubu ise kesik gaga ağızlı testi formunu temsil etmektedir. Portakal rengi astarlı ve açık mal ile temsil edilen kesik gaga ağızlı testilerden bir tanesi Karacaahmet Köyü Kocaa Höyük'ten (Lev. 13/1), diğeri ise Yenice Köyü Eğret mevkiinde açılan küp mezardan gelmektedir (Lev. 13/2).

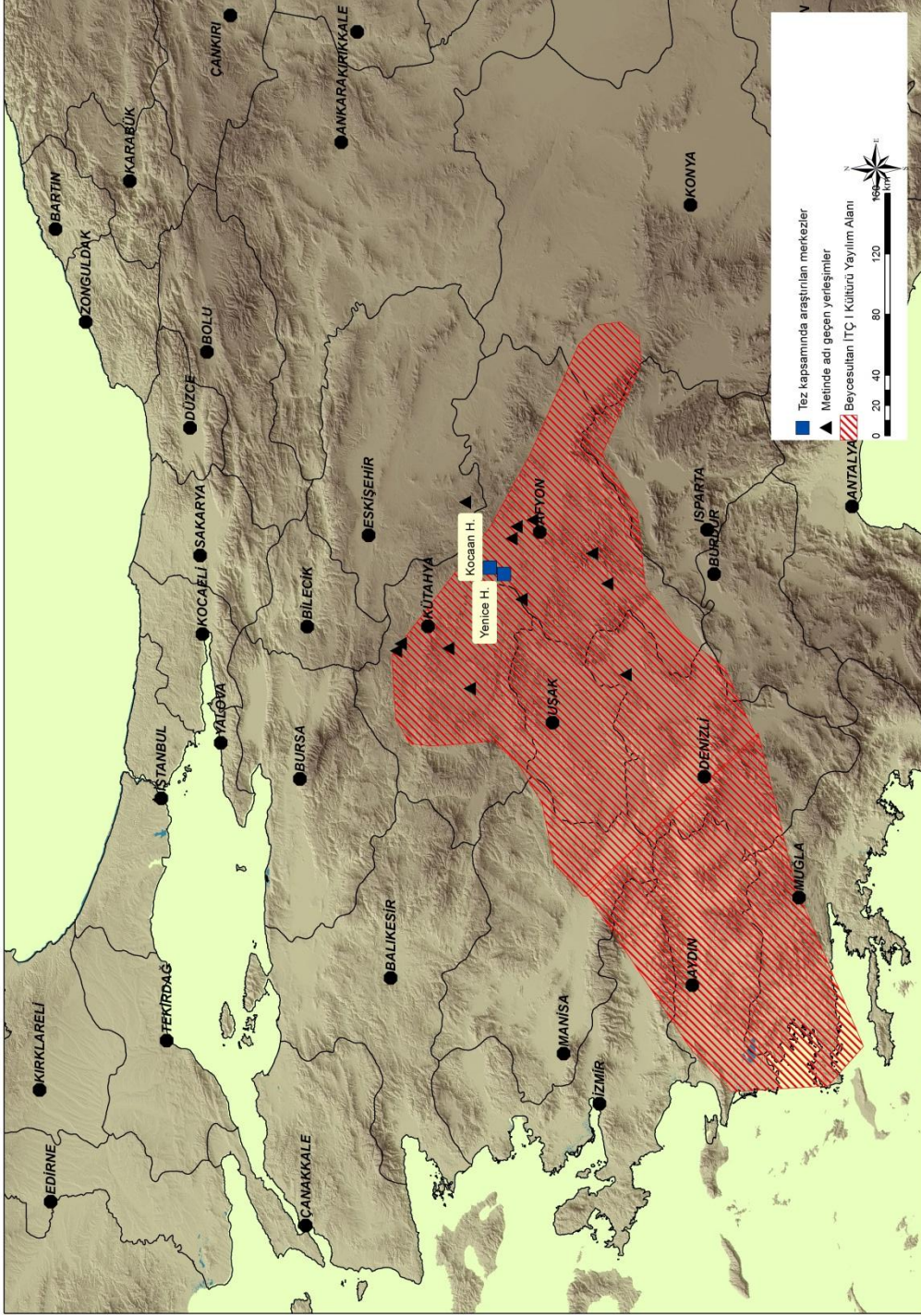
Bu çalışmada ele alınan gaga ağızlı ve kesik gaga ağızlı testilerin büyük çoğunluğu Beycesultan XVI-XIV tabakalarda karşımıza çıkar ve İlk Tunç Çağı II 'ye tarihlendirilmektedir. Bununla beraber özellikle basık boyunlu ve omurgalı gövdeli testiler ve gagası uzatılmış dar boyunlu testiler gelişmiş form özellikleri ve bir sonraki İlk Tunç Çağı III 'te tüm Büyük Menderes-Yukarı Porsuk vadisi boyunca yayılım alanı bulacak olan portakal renkli mal özelliklerini yansıtmaları bunların İlk Tunç Çağı II 'nin geç evresinde kullanıldıklarına işaret etmektedir.

H grubunu oluşturan boyunlu çömlerlerin tamamı kahverengi-gri açık mal grubu ile temsil edilmektedir. Bunlardan Yenice buluntusu olan dar boyunlu çömler (Lev. 14/1) Beycesultan İlk Tunç Çağı I kültürü için karakteristik olan ince cidarlı oluk bezemeli mal ile temsil edilmektedir. Karacaahmet köyünden gelen inkruste bezemeli diğeri üç örnek (Lev.14/2; Lev. 15) ise Beycesultan XVI-XIV. Tabakalardan bilinen zeytuni mal ile temsil edilmektedir. İlk Tunç Çağı II 'ye tarihlendirilmektedir.

I grubunu oluşturan Karacaahmet Köyü Kocaaan Höyük'te bulunan çömlek, koyu gri açkılı mal ile temsil edilmektedir (Lev. 15/2). İlk Tunç Çağı II dönemi özelliklerini yansıtmaktadır. Bu forma benzer örnekler ise Beycesultan ve Karaoğlan'da görülmüştür.

Bu çalışma kapsamında incelenen tüm kaplar çeşitli yollarla Afyon Müzesi envanterine girmiş eserlerdir ve büyük çoğunlu mezarlık buluntusudur. Özellikle Karacaahmet Köyü Kocaaan Höyüğü'nün civarında söz konusu buluntuların geldiği düşünölen ve höyüğe ait mezarlık alanını saptamak amacıyla yüzey araştırmaları gerçekleştirilmiştir. Bununla beraber aradan çok uzun zaman geçmesi ve tarımsal faaliyetler büyük olasılıkla söz konusu mezarlığa ait tüm kalıntıların yok olmasına neden olmuştur. Yine de gerek Kocaaan Höyük gerekse Yenice Höyük üzerinde saptadığımız çanak çömlek parçaları bu çalışmada ele aldığımız buluntu grubunu Batı Anadolu İlk Tunç Çağı kültür bölgeleri ve çanak çömlek bölgeleri kapsamında yerinin saptanmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Bu bağlamda büyük çoğunluğu İlk Tunç Çağı II sonları ve İlk Tunç Çağı III 'e tarihlediğimiz portakalımsı-kırmızı astarlı, mat yüzeyli içe dönük dudaklı kâse parçaları ve üç ayakların yoğun olarak temsil edildiği höyükler Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Kültür Bölgesi sınırları içinde yer alan Altıntaş çanak çömlek bölgesinin en doğu sınırında değerlendirilebilir (Harita 5).

Höyükler üzerinde bulunmuş olan çanak çömlek parçaları içinde yer alan portakal-kahverengi astarlı Orta Tunç Çağı buluntuları ise yine İlk Tunç Çağı II sonundan itibaren tüm Büyük Menderes Havzasında hakim olacak olan çanak çömlek gelişim sürecini desteklemektedir. Büyük çoğunluğu Yenice köyünden gelen İlk Tunç Çağı I buluntuları söz konusu dönemde tüm Büyük Menderes-Yukarı Porsuk Havzaları ve Akşehir ovasını da içine alan geniş coğrafyada yayılım alanı bulun Beycesultan İlk Tunç Çağı I kültürünün özelliklerini yansıtmaktadır (Harita 6).

Harita 6: Beycesultan İlk Tunç Çağı I Kültürü Yayılım Alanı

KAYNAKÇA

Atalay, İbrahim ve Mortan, Kenan (2011), *Türkiye Bölgesel Coğrafyası*, İnkılap Yayınevi, İstanbul.

Ay Efe, Deniz Şeyma M. (2001), “Die Frühebronzezeitlichen Keramik, Die Frühebronzezeitlichen Siedlungsbefunde in Aizanoi, Vorberichtüber die Kampagnen 1997 bis 1999”, *Archäologischer Anzeiger*, Berlin: ss. 280-294.

Bilgen, A. Nejat (2015), *Seyitömer Höyüğü I*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

Bittel, Kurt (1942), *Kleinasiatische Studien*, Istanbul Mitteilungen S:5, İstanbul.

Blegen, Carl, Caskey, John ve Rawson, Marion (1950), *Troy I. General Introduction. The First and Second Settlements*, Princeton Üniversitesi Yayınları, Princeton.

Bozdağ, Mehmet (2009), *Frig Vadisi İhsaniye*, Afyonkarahisar Valiliği, Afyon.

Burney, Charles (1956), “Northern Anatolia Before Classical Times”, *Anatolian Studies VI*, ss. 187-210.

Calder, William M. (1928), “Exploration Archæologique De La Phrigie”, *Monumenta Asiae Minoris I*, Melbourne University Press, Melbourne.

Darkot, Besin ve Tuncel, Metin (1988), *Ege Bölgesi Coğrafyası*, Türkiyat Matbaacılık ve Neşriyat, İstanbul.

Efe, Turan (1988), *Demircihüyük. Band III, Die Keramik 2, Die Frühebronzezeitliche Keramik der Jüngeren Phasen (a-b Phase H)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Tübingen.

Efe, Turan (1991), “1989 Yılında Kütahya, Bilecik ve Eskişehir İllerinde Yapılan Yüzeysel Araştırmaları”, *AST VIII*, Ankara: ss. 163-177.

Efe, Turan (1993), “1991 Yılında Kütahya, Bilecik ve Eskişehir İllerinde Yapılan Yüzeysel Araştırmaları”, *AST X*, Ankara: ss. 354-364.

Efe, Turan (1994), “Eskişehir Yöresindeki Bazı Höyüklerde Saptanmış Olan İlk Tunç Çağı’na Geçiş Evresi Çanak Çömleği”, *Anadolu Araştırmaları XVIII*, İstanbul: ss.17-46.

Efe, Turan ve Ay Efe, Deniz Şeyma M.(2000), “Early Bronze Age I Pottery from Küllüoba near Seyitgazi, Eskişehir”, *Anatolia Antiqua* 8, ss. 1-87,

Efe, Turan (2003a), “Pottery Distribution Within the Bronze Age of Western Anatolia and its Implications upon Cultural, Political (and Ethnic?) Entities”, Mihriban Özbaşaran, Oğuz Tanındı ve Ahmet Boratay (Ed.), *Archaeological Essays in Honour of Homo Amatus: Güven Arsebük için Armağan Yazılar*, Ege Yayınları, İstanbul, ss.87-105.

Efe, Turan (2003b), “Batı Anadolu Tunç Çağı Uygarlığının Doğuşu”, Tunç Bakışlar, *Arkeo Atlas 2*: ss. 92-129.

Efe, Turan (2004), “Kültür Gruplarından Krallıklara: Batı Anadolu’nun Tarihöncesi Kültürel ve Siyasal Gelişim Profili”, *Colloquium Anatolicum III*, ss.15-29.

Efe, Turan (2007), “The Theories of “Great Caravan Route” between Cilicia and Troy: the Early Bronze Age III Period in Inland Western Anatolia”, *Anatolian Studies* 57: ss.47-64.

French, David Hendry (1965), “Early Pottery Sites From Western Anatolia”, *Bulletin of the Institute of Archaeology* 5: ss. 15-24.

Goetze, Albrecht (1957), *Kleinasien*, Münih.

Goldmann, Hetty (1956), “Excavations at Gözlükule, Tarsus From the Neolithic Through the Bronze Age”, *Princeton Universty Publication*, Princeton.

İzbrak, Reşat (2001), *Türkiye*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

Kaymakçı, Salih (2007), “*Afyon ve Çevresi İlk Tunç Çağı Kültürleri*”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Koçak, Özdemir (2006), “2004 Afyon İli ve İlçeleri YüzeY Araştırmaları 2004”, AST 23, Ankara: ss. 357-380.

Kökten, Kılıç (1948), “Kuzeybatı Anadolu’nun Tarihöncesi Hakkında Yeni Gözlemler”, *Türk Tarih Kongresi*, Ankara.

Lamb, Winifred (1936), “Excavations at Kusura Near Afyon Karahisar I”, *Archaeologia* 86, ss. 1-64.

Lamb, Winifred (1937), “Excavations at Kusura Near Afyon Karahisar II”, *Archaeologia* 87, ss. 217-273.

Leake, William Martin(1824), “Journal of a Tour in Asia Minor with Comparative Remarks on the Ancient and Modern Geography of that Country”, London, ss. 121-130.

Lloyd, Seton ve Mellaart James (1962), *Beycesultan*, Vol I, Oxford, London.

Lloyd, Seton ve Mellaart James (1965), *Beycesultan*, Vol II, Oxford, London.

Mellaart, James (1954), “Preliminary Report on a Survey of Pre-Classical Remains in Southern Turkey”, *Anatolian Studies*, C:IV, ss.175-240.

Mellink, Machteld Johanna (1992), “Anatolian Chronology”, *Anatolian chronologies in Old World Archaeology*, Enrich, R. (Ed), Cilt 1-2, Chicago: ss. 207-220 ve ss. 171-184.

Orthmann, Winfried (1963), “Die Keramik der frühen Bronzezeit aus Inneranatolien”, *Istanbul Forschungen 24*, Berlin.

Özgüç, Tahsin (1986), “New Observations on the Relationship of Kültepe with Southeast Anatolia and North Syria During the Third Millenium B.C.” *Ancient Anatolia, Aspects of Changes and Cultural Development, Essays in Honor of machteld J. Mellink*, Canby, J.V. (Ed.), University of Wisconsin Press, ss. 31-47.

Sevin, Veli (2003), *Eski Anadolu ve Trakya*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Sarı, Deniz (2011), “İlk Tunç Çağı ve Orta Tunç Çağı’nda Batı Anadolu’nun Kültürel ve Siyasal Gelişimi”, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sarı, Deniz (2012), “İlk Tunç Çağı ve Orta Tunç Çağı’nda Batı Anadolu’nun Kültürel ve Siyasal Gelişimi”, *Masrop 7*, ss.112-249.

Topbaş, Ahmet, Efe, Turan ve İlaslı, Ahmet (1995), “Salvage Excavations of the Afyon Archaeological Museum, Part 1: Kaklık Mevkii, A site Transitional to the Early Bronze Age”, *Studia Troica 5*, Mainz: ss.357-399.

Topbaş, Ahmet, Efe, Turan ve İlaslı, Ahmet (1998), “Salvage Excavations of the Afyon Archaeological Museum, Part 2: The Settlement of Karaoğlan Mevkii and the Early Bronze Age Cemetery of Kaklık Mevkii”, *Anatolia Antiqua VI*, ss. 21-94.

Tüfekçi Sivas, Taciser (2012), “Frig Vadileri ve Kutsal Yazılıkaya – Midas Kenti” Taciser Tüfekçi Sivas, Hakan Sivas (Ed.); *Frigler (Midas’ın Ülkesinde, Anıtların Gölgesinde)*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, ss. 112-159.

Türkteki, Murat (2010), “*Batı ve Orta Anadolu’da Çark Yapımı Çanak Çömleğin Ortaya Çıkışı ve Yayılımı*”, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yakar, Jak (2002), “Revising the Early Bronze Age Chronology of Anatolia”, Festschrift Für Manfred Korfmann, Band I, Herausgegeben von: R.Aslan, S.Blum, G.Kastl, F.Schweiser, D.Thumm, Deutschland: ss. 448-449.

Yılmaz, Özer (2004), *Afyon ve Çevresi İklim Özellikleri*, Kocatepe Üniversitesi Yayınları, Afyon.

EK (Katalog, Tablolar ve Haritalar)

Levha 1

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	737	Kâse	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi-turuncu			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve mika			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 10 cm, Ağız Ç. 14,5 cm, Gövde Ç. 14,5 cm, Dip Ç. 8,4 cm.			
Açıklama :	Basit profilli kâse, yarım küresel gövdelidir. Ağız kenarı altına yerleştirilmiş yatay kulp yer almaktadır. Alçak kaidelidir ve içten bant astarı vardır.			

Levha 2

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	496	Fincan	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Siyah			
Hamur Rengi :	Gri-kaba			
Astar :	Siyah			
Açkı :	İyi açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 7,8 cm, Ağız Ç. 7,3 cm, Gövde Ç. 8,9 cm.			
Açıklama :	Dışa doğru genişleyen dudaklı ve şişkin basık gövdelidir. Yuvarlak diplidir. Şerit kulp ağız kenarından gövde ile birleşir. Yüzeyde alacalanma vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Eğret- Yenice Köyü	190	Fincan	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Siyah			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Gri			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve mika			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 9,2 cm, Ağız Ç. 9,5 cm, Gövde Ç. 9,4 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük geniş ağızlı, küresel gövdeli ve oval diplidir. Tek kulp kırılmış olup bağlandığı yer bellidir. Yüzeyde yer yer alacalanma vardır.			

Levha 3

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Yenice Köyü- İhsaniye	13	Fincan	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Gri			
Hamur Rengi :	Gri-kaba yapılıdır.			
Astar :	Gri			
Açkı :	İyi açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 8,2 cm, Ağız Ç. 8 cm, Gövde Ç. 8,5 cm.			
Açıklama :	Dışa doğru genişleyen dudaklı, kısa boyunlu, küresel gövdeli, yuvarlak diplidir. Kulp tamamen kırıktır. Yüzeyde yer yer alacalanma vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Yenice Köyü- İhsaniye	529	Fincan	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Gri			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi-bej kaba yapılıdır.			
Astar :	Gri			
Açkı :	Açıklı			
Katkı :	İnce taşçık ve seyrek taş			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 8,5 cm, Ağız Ç. 7 cm, Gövde Ç. 8 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı ve küresel gövdelidir. Yuvarlak diplidir. Dış yüzeyin yaklaşık yarısı, iç kısmının ise tamamı ıslidir.			

Levha 4

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Yenice Köyü- İhsaniye	758	Çift kulplu fincan	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Gri			
Hamur Rengi :	Gri			
Astar :	Gri			
Açkı :	Az açıklı			
Katkı :	İnce taşçık, mika ve seyrek kireç taşı			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 8,4 cm, Ağız Ç. 8 cm, Gövde Ç. 8,8 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, şişkin gövdelidir. Oval diplidir. Dudak üstünden omuzla birleşen çift kulba sahiptir.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Eğret- Yenice Köyü	527	Çift kulplu fincan	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Siyah			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi-ince yapılıdır.			
Astar :	Siyah			
Açkı :	İyi açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 8,2 cm, Ağız Ç. 8,5 cm, Gövde Ç. 9,8 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı ve şişkin gövdelidir. Ağız kenarından başlayıp omuzla birleşen iki kulptan biri kırıktır. Yüzeyde yer yer alacalanma vardır.			

Levha 5

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	18	Testi	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Kırmızı-kahverengi			
Hamur Rengi :	Turuncu			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	Gövde üzerinde birbirine paralel düzgün olmayan yatay oluk bezeme vardır.			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 12,5 cm, Mevcut Ağız Ç. 4 cm, Gövde Ç. 12,1 cm.			
Açıklama :	Küresel gövdelidir. Yuvarlak diplidir. Boyun ve kulp tamamen kırıktır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Eğret- Yenice Köyü	520	Amfora	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Turuncu			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	-			
Katkı :	İnce taşçık, az mika, seyrek kireç taşı			
Bezeme :	Gövde üzerinde hafif bir yay oluşturacak şekilde dikey oluk bezemelidir.			
Ölçüleri :	Yük. 20 cm, Ağız Ç. 7,5 cm, Gövde Ç. 14 cm.			
Açıklama :	Dışa genişleyen dudaklı ve küresel gövdelidir. Oval diplidir. Ağızdan omuza kadar şerit kulpludur.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
3	Yenice Köyü- İhsaniye	56	Amfora	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kırmızı			
Astar :	Astarsız			
Açkı :	-			
Katkı :	İnce taşçık, ince bitki, mika ve seyrek taş			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 16,5 cm, Ağız Ç. 9,4 cm, Gövde Ç. 13,8 cm.			
Açıklama :	Dışa doğru genişleyen dudaklı, kısa silindirik boyunlu, küresel gövdelidir. Dip ovaldir. Dudak altından başlayan şerit kulp omuzla birleşir. Dış yüzey büyük oranda kireçlidir ve bitki negatifleri görülmektedir.			

Levha 6

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	493	Testi	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Kahverengi			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Kahverengi			
Açkı :	-			
Katkı :	İnce bitki ve mika			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 9,5 cm, Ağız Ç. 6,1 cm, Gövde Ç. 7,4 cm.			
Açıklama :	Geniş gaga ağızlı ve oval gövdelidir. Oval diplidir. Tek kulpludur. Yer yer alacalanma vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	487	Testi	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	KIRMIZI			
Hamur Rengi :	KIRMIZI			
Astar :	Kırmızımsı-kahverengi			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve seyrek kireç taşı			
Bezeme :	Omuzlar üstünde olan 3 adet memecik bezeme, kulbun her iki yanında ve kabın ön tarafında yer almaktadır.			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 12,5 cm, Mevcut Ağız Ç. 5,6 cm, Gövde Ç. 9,6 cm, Dip Ç. 4 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, kısa boyunlu ve şişkin gövdelidir. Düz diplidir. Ağız kısmı kırıktır. Astar yer yer dökülmüştür.			

Levha 7

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	İhsaniye- Karacaahmet Köyü	488	Testi	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Açık turuncu			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	-			
Bezeme :	Gövde üzerinde dikine birbirine paralel 3 sığ oluk bezeme görülür.			
Ölçüleri :	Yük. 12,2 cm, Ağız Ç. 5,3 cm, Gövde Ç. 8,6 cm.			
Açıklama :	Gaga ağızlı, kısa boyunlu ve şişkin gövdelidir. Oval dipli ve tek kulpludur.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaa Höyüğü	35	Testi	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Kırmızı-kahverengi			
Hamur Rengi :	Turuncu-ince yapılıdır.			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	Boynun gövde ile birleştiği yerde boyuna dolanan sığ oluk bezeme vardır. Kulbun her iki yanında ve kabın ön tarafından bezeme yer almaktadır. Kulp yalancı tutamak bezemelidir.			
Ölçüleri :	Mevcut Yük.18,8 cm, Mevcut Ağız Ç. 8,9 cm, Gövde Ç. 13,7 cm.			
Açıklama :	Hafif dışa genişleyen ağız küresel gövdelidir ve kenarı kırıktır. Dip yuvarlaktır. Dudak üstünden başlayan tek kulbu vardır. Astar büyük oranda dökülmüştür.			

Levha 8

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	738	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kırmızı-kahverengi			
Hamur Rengi :	Kırmızı			
Astar :	Kırmızı-kahverengi			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	Kulp üzerinde dikey sığ oluk bezeme vardır.			
Ölçüleri :	Yük. 15 cm, Ağız Ç. 7,5 cm, Gövde Ç. 11,4 cm, Dip Ç. 3,5 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, gaga ağızlı, basık ve şişkin gövdelidir. Düz diplidir. Ağızın bir kısmı kırıktır ve alçıyla tümlenmiştir. Astar boyunun iç kısmında da devam etmektedir. Yüzeyde alacalanma vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	740	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Turuncu-ince yapılı			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	-			
Bezeme :	Kulp yalancı burma bezemelidir.			
Ölçüleri :	Yük. 9,6 cm, Ağız Ç. 5,3 cm, Gövde Ç. 8 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, sivri uçludur. Kalın-kısa boyunlu, basık gövdeli keskin karnlıdır. Oval diplidir. Kulp ağız ve omuzu birbirine bağlar. Tek kulpludur. Dudak kenarında bant astar uygulaması vardır.			

Levha 9

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	736	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Turuncumsu-pembemsi			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi-bej			
Astar :	Turuncumsu-pembemsi			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve mika			
Bezeme :	Omuzlar üstünde olan 3 adet memecik bezeme, kulbun her iki yanında ve kabın ön tarafında yer almaktadır. Kulp dikey oluk bezemelidir.			
Ölçüleri :	Yük. 13,6 cm, Ağız Ç. 9,3 cm, Gövde Ç. 12,8 cm, Dip Ç. 4,5 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, basık gövdeli, şişkin karınlıdır. Düz diplidir. Dudak üstünden başlayan kulp omuzla birleşir. Astar içerde de devam etmektedir fakat büyük oranda içte ve dışta dökülmüştür. Yüzeyde alacalanma vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	491	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Turuncu			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	-			
Katkı :	İnce taşçık ve mika			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 9,3 cm, Mevcut Ağız Ç. 5 cm, Gövde Ç. 9 cm.			
Açıklama :	Kısa boyunlu, şişkin gövdeli ve oval diplidir. Ağız kenarını omuza bağlayan kulp bulunur.			

Levha 10

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	İhsaniye- Karacaahmet Köyü	482	Testi	İlk Tunç Çağı Geç II- Erken III
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Turuncu-ince yapılıdır.			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	-			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 11,8 cm, Mevcut Ağız Ç. 6,6 cm, Gövde Ç. 18,1 cm, Dip Ç. 6 cm.			
Açıklama :	Sadece gövdesi mevcuttur. Basık ve şişkin gövdelidir. Hafif içe eğri dip düz tabanlıdır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	481	Testi	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika ve beyaz taş			
Bezeme :	Omuz üzerinde 4 memecik bulunmaktadır.			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 18,5 cm, Mevcut Ağız Ç. 6 cm, Gövde Ç. 15,5 cm. Küresel gövdelidir ve omuz üzerinde süzgeçli emzik bulunmaktadır.			
Açıklama :	Oval diplidir. Ağız kısmı, boynun yarısı ve kulbun tamamı kırıktır. Astar büyük oranda dökülmüştür.			

Levha 11

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	İhsaniye- Karacaahmet Köyü	140	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kırmızımsı-kahverengi kompakdır.			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	-			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 9,3 cm, Ağız Ç. 4,5 cm, Gövde Ç. 7,5 cm, Ayak B. 1.8 cm.			
Açıklama :	Dik gaga ağızlı, kısa boyunlu, şişkin gövdelidir. Oval dipli olup ayaklarının ortasında küçük birer delik bulunur. Kulbun ağza bağlandığı yer ve kulp kırıktır. Boyunda bant astar vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaa Höyüğü	745	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kahverengi			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi-bej ince yapılıdır.			
Astar :	Kahverengi			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 17,4 cm, Ağız Ç. 7,4 cm, Gövde Ç. 11 cm, Ayak B. 3,4 cm.			
Açıklama :	Hafif dışa dönük dudaklı, basık küresel gövdelidir. Oval diplidir. 3 adet sivri ayak bulunur. Dudak üzerinden başlayan omuz yalancı kulpludur. Yüzeyde alacalanma vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
3	Karacaahmet Köyü	123	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kahverengi			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi			
Astar :	Kahverengi			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve seyrek taş			
Bezeme :	Gövde üzerinde krem renginde boya ile iç içe geçen zigzag motifi yapılmıştır.			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 12,2 cm, Mevcut Ağız Ç. 4,5 cm, Gövde Ç. 8,1 cm, Ayak B. 3 cm.			
Açıklama :	Dik gaga ağızlı, kısa-geniş boyunlu ve yuvarlak gövdelidir. Oval dipli olup 3 sivri ayağı bulunmaktadır. Tek kulpludur. Astar iç kısımda da devam etmektedir. Gövde üzerinde yer yer alacalanma vardır			

Levha 12

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	744	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi kompak			
Astar :	Kırmızı-kahverengi			
Açkı :	-			
Katkı :	İnce taşçık ve mika			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 14,4 cm, Ağız Ç. 6,6 cm, Gövde Ç. 11,2 cm, Ayak B. 3,4 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, kısa boyunlu, şişkin ve basık gövdelidir. Oval diplidir. Dik durmasını gövdenin yanlarından çıkan oval üçgen şeklinde 3 ayak sağlar. Astar boyunda düzensiz olarak devam etmektedir.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Hacıbeyli/İhsaniye	7081	Testi	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Turuncu			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Açıklı			
Katkı :	-			
Bezeme :	Kulp dikine oluk bezemelidir. Ayakların ortası dikine derin oluk bezemelidir.			
Ölçüleri :	Yük. 13,4 cm, Ağız Ç. 6 cm, Gövde Ç. 10,3 cm, Ayak B. 4,1 cm.			
Açıklama :	Gaga ağzı kısa ve sivridir. Kalın kısa boyunlu şişkin gövdelidir. Dip içe doğru bombelidir ve üç sivri ayağı vardır. Tek kulpludur.			

Levha 13

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	739	Testi	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Kırmızı			
Açkı :	Az açıklı			
Katkı :	İnce taşçık, mika ve seyrek kireç taşı			
Bezeme :	-			
Ölçüleri :	Yük. 20,2 cm, Ağız Ç. 5,6 cm, Gövde Ç. 11,4 cm.			
Açıklama :	Düzgün olmayan gövde elle yuvarlatılmıştır. Gaga kısmı kesik ve oluk şeklindedir. Dip ovaldir. Dudağın altından başlayan kulp omuzla birleşmektedir. Astarın hemen hemen hepsi dökülmüş durumdadır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Eğret- Bayram Bucağı mevkiinde açılan küp mezar	781	Testi	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Turuncu-kahverengi			
Hamur Rengi :	Kahverengi - kompak			
Astar :	Turuncu-kahverengi			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve seyrek kireç taşı			
Bezeme :	Gövde üzerinde üç adet memecik bezeme vardır. Kulp yalancı tutamak bezemelidir.			
Ölçüleri :	Yük. 20,8 cm, Ağız Ç. 6 cm, Gövde Ç. 13,5 cm.			
Açıklama :	Hafif omurgalı, küresel gövdelidir. Ağızın hemen altından başlayıp omuzla birleşen kulp vardır. Astar boyunda düzensiz devam etmektedir. Gövde üzerinde alacalanma vardır.			

Levha 14

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Yenice Köyü	783	Çömlek	İlk Tunç Çağı I
Yüzey Rengi :	Siyah			
Hamur Rengi :	Açık kahverengi- kompak			
Astar :	Siyah			
Açkı :	Parlak açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			
Bezeme :	Gövde üzerinde birbirine paralel sığ oluk bezeme bulunmaktadır.			
Ölçüleri :	Yük. 21,5 cm, Ağız Ç. 10,1 cm, Gövde Ç. 19 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, kısa boyunlu ve küresel gövdelidir. Oval tabanlıdır. Omuz üzerinde 3 dikey kulp bulunur. Yüzeyde alacalanma vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- KocaaanHöyüğü	623	Çömlek	İlk Tunç Çağı II (Geç)
Yüzey Rengi :	Gri			
Hamur Rengi :	Kahverengi-ince yapılıdır.			
Astar :	Astarsız			
Açkı :	İyi açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve az mika			
Bezeme :	Omuz üstünde birbirine paralel 3 yiv hatta zigzag oluşturmaktadır.			
Ölçüleri :	Yük. 11,7 cm, Ağız Ç. 7,8 cm, Gövde Ç. 10 cm.			
Açıklama :	Dışa dönük dudaklı, küresel gövdeli ve kısa boyunludur. Omuz üzerinde karşılıklı iki ip delikli tutamak vardır.			

Levha 15

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- KocaaanHöyüğü	622	Çömlek	İlk Tunç Çağı I-II
Yüzey Rengi :	Gri			
Hamur Rengi :	Koyu gri			
Astar :	Astarsız			
Açkı :	İyi Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve mika			
Bezeme :	Gövde üzerinde ise içi beyaz macunla doldurulmuş, birbirine paralel zigzag yapan 3 hat görülmektedir.			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 7,7 cm, Mevcut Ağız Ç. 6,7 cm, Gövde Ç. 11 cm.			
Açıklama :	Sadece gövde kısmı korunmuştur. Basık küresel gövdelidir. Oval diplidir. Omuzlar üzerinde ip delikli tutamak bulunmaktadır. Yüzeyde islenme vardır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Müze – Envanter No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	486	Çömlek	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Koyu gri			
Hamur Rengi :	Koyu gri			
Astar :	Siyah			
Açkı :	İyi açkılı			
Katkı :	İnce taşçık ve mika			
Bezeme :	Gövde üzerinde 4 adet kabartma memecik bulunur. Memeciklerin üzerinde birbirine paralel iki yivle şekil oluşturulmuştur. Memeciklerin arasında ağız kısmından başlayıp hemen hemen dibe kadar olan üçgen şeklin içinde çarpı işareti gibi 2 yiv daha vardır. Çarpının üst-alt kısmı ve her iki tarafına baklava motifi yapılmıştır. Yiv şeklindeki bu bezemenin içi macunla doludur.			
Ölçüleri :	Mevcut Yük. 11,2 cm, Mevcut Ağız Ç. 8 cm, Gövde Ç. 13 cm, Mevcut Dip Ç. 5 cm.			
Açıklama :	Boyunsuz ve şişkin karınlıdır. Dip kısmı kaide üzerine oturmaktadır. Fakat büyük bir kısmı kırıktır.			

Levha 16

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	7	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Turuncu-Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	Mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	2	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Turuncu-Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce bitki, mika			

Levha 17

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	5	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce bitki, mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	8	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Turuncu			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce bitki, mika			

Levha 18

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	2	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Kırmızı-Kahverengi			
Hamur Rengi :	Turuncu			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	Mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	3	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık			

Levha 19

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	3	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Turuncu			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	7	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı II
Yüzey Rengi :	Kırmızı-Kahverengi			
Hamur Rengi :	Turuncu			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika			

Levha 20

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	1	Ağız parçası	Orta Tunç Çağı
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	4	Ağız parçası	Orta Tunç Çağı
Yüzey Rengi :	Kahverengi-Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık,ince bitki ve mika			

Levha 21

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	5	Ağız parçası	Orta Tunç Çağı
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	4	Ağız parçası	Orta Tunç Çağı
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Turuncu			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika			

Levha 22

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	6	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı III
Yüzey Rengi :	Kırmızı-Kahverengi			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce bitki, mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	6	Ağız parçası	İlk Tunç Çağı III
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika			

Levha 23

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	12	Gövde parçası	İlk Tunç Çağı III
Yüzey Rengi :	Kırmızı			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika *Gövde üzerinde memecik bezeme bulunmaktadır.			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	10	Dip	İlk Tunç Çağı III
Yüzey Rengi :	Kırmızı-Turuncu			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, ince bitki ve mika			

Levha 24

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	10	Ayak parçası	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Kahverengi			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	10	Kulp	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Kahverengi			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	Mika			

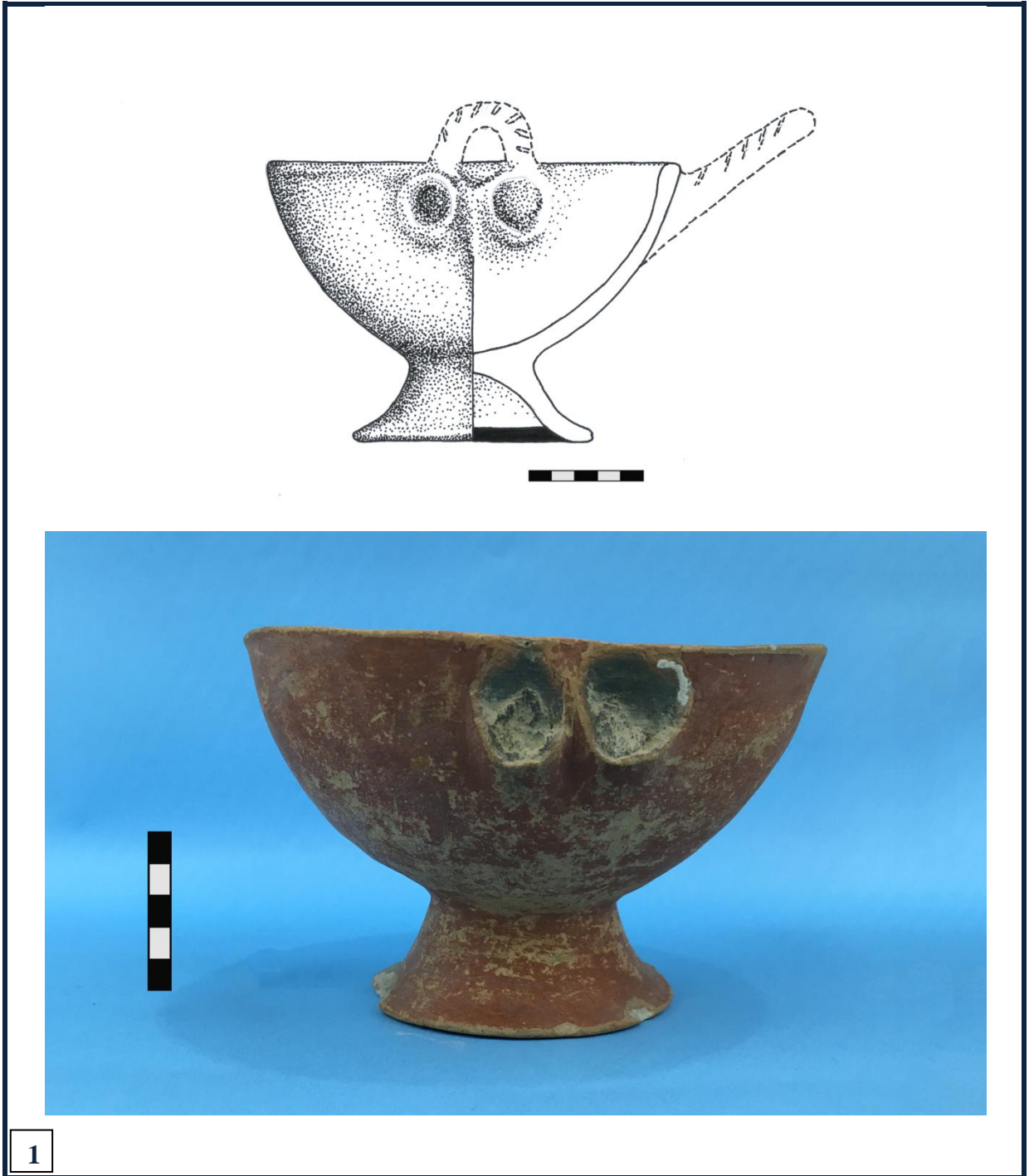
Levha 25

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	9	Kulp	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Turuncu			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce bitki, mika			

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
2	Karacaahmet Köyü- Kocaaan Höyüğü	11	Kulp	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Kahverengi			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Az Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, ince bitki ve mika			

Levha 26

Buluntu No	Buluntu Yeri	Eser No	Eserin Adı	Dönemi
1	Yenice Köyü- Yenice Höyüğü	11	Kulp	İlk Tunç Çağı II-III
Yüzey Rengi :	Kırmızı-Turuncu			
Hamur Rengi :	Kahverengi			
Astar :	Astarlı			
Açkı :	Açkılı			
Katkı :	İnce taşçık, ince bitki ve mika			

Resim 1: (Müze – Envanter No 737)

Resim 1: (Müze – Envanter No 496)

Resim 2: (Müze – Envanter No 190)

Resim 1: (Müze – Envanter No 13)

Resim 2:(Müze – Envanter No 529)

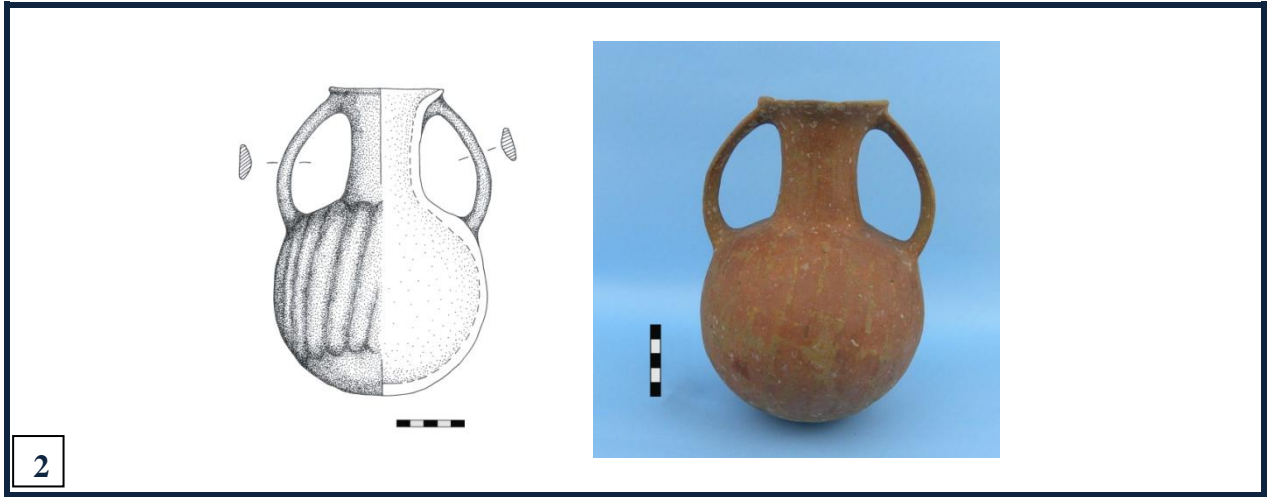
Resim 1: (Müze – Envanter No 758)

Resim 2: (Müze – Envanter No 527)

Resim 1: (Müze – Envanter No 18)

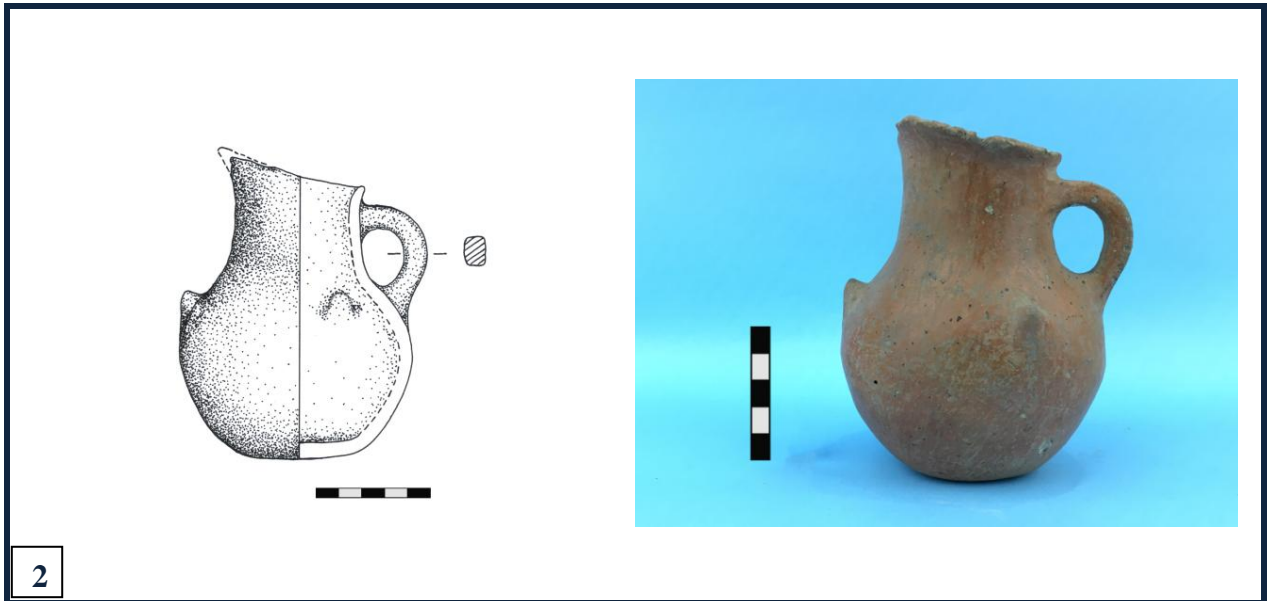
Resim 2: (Müze – Envanter No 520)

Resim 3: (Müze – Envanter No 56)

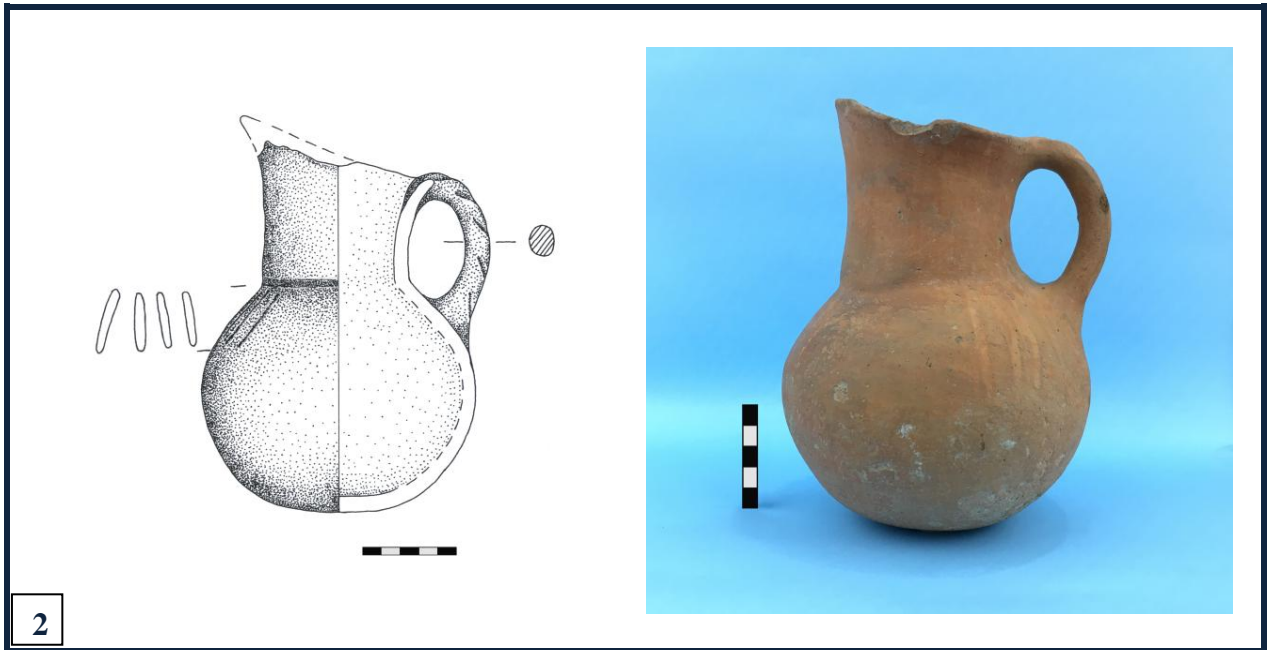
Resim 1: (Müze – Envanter No 493)

Resim 2: (Müze – Envanter No 487)

Resim 1: (Müze – Envanter No 488)

Resim 2:(Müze – Envanter No 35)

Resim 1: (Müze – Envanter No 738)

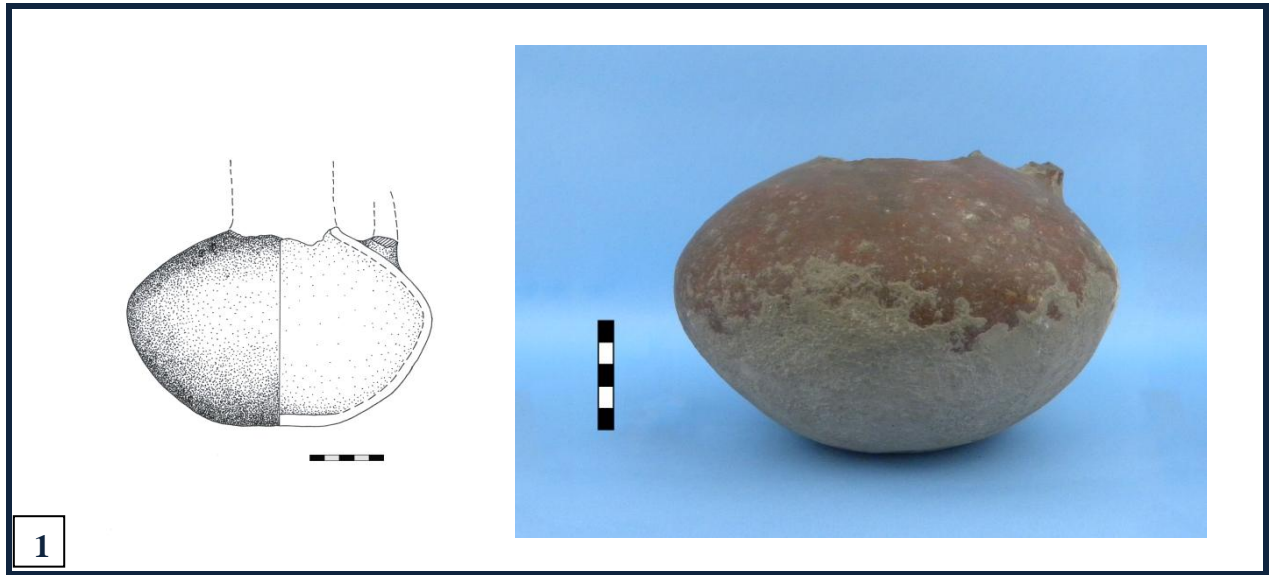
Resim 2: (Müze – Envanter No 740)

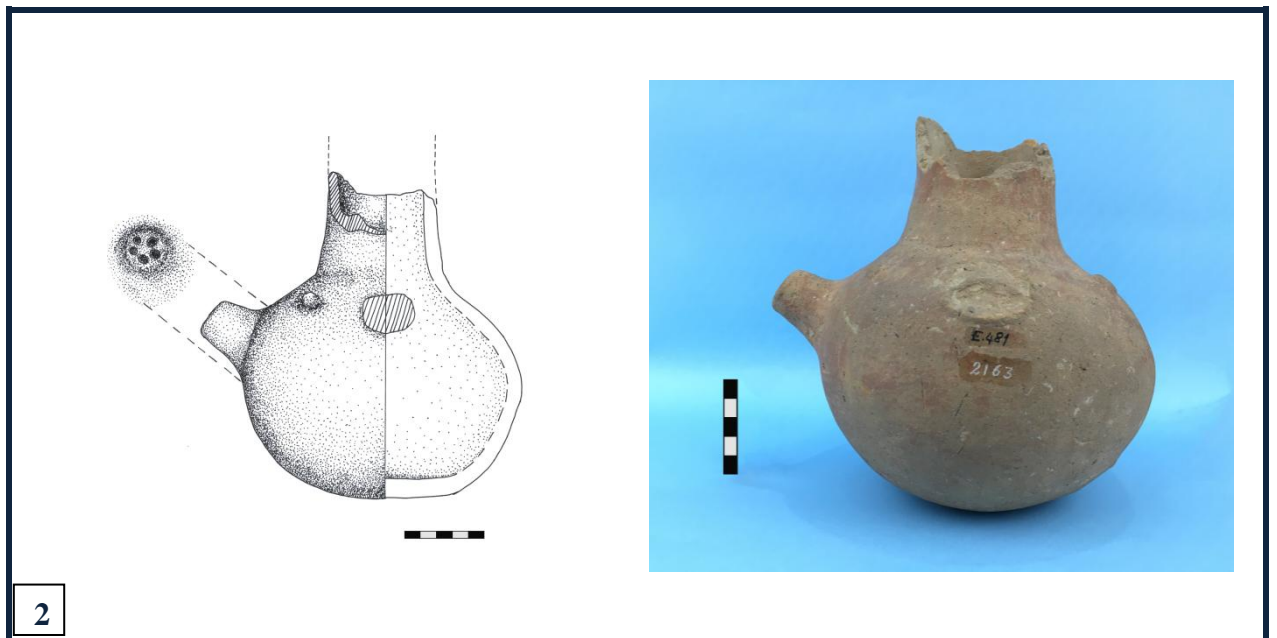
Resim 1: (Müze – Envanter No 736)

Resim 2: (Müze – Envanter No 491)

Resim 1: (Müze – Envanter No 482)

Resim 2: (Müze – Envanter No 481)

Resim 1: (Müze – Envanter No 140)

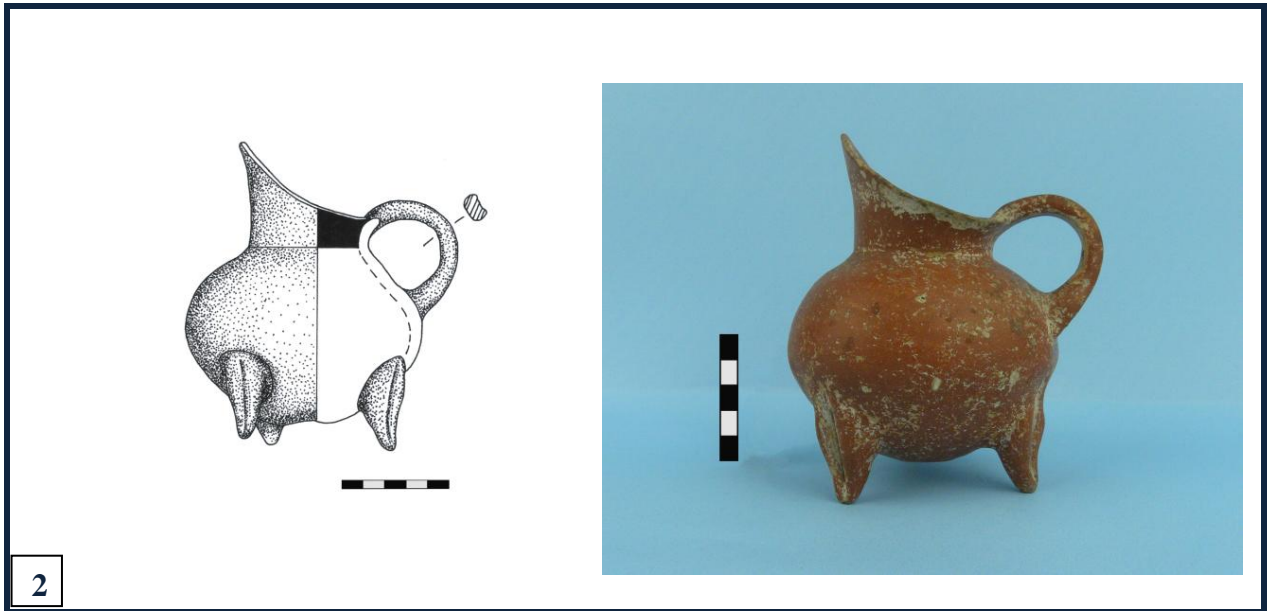
Resim 2: (Müze – Envanter No 745)

Resim 3: (Müze – Envanter No 123)

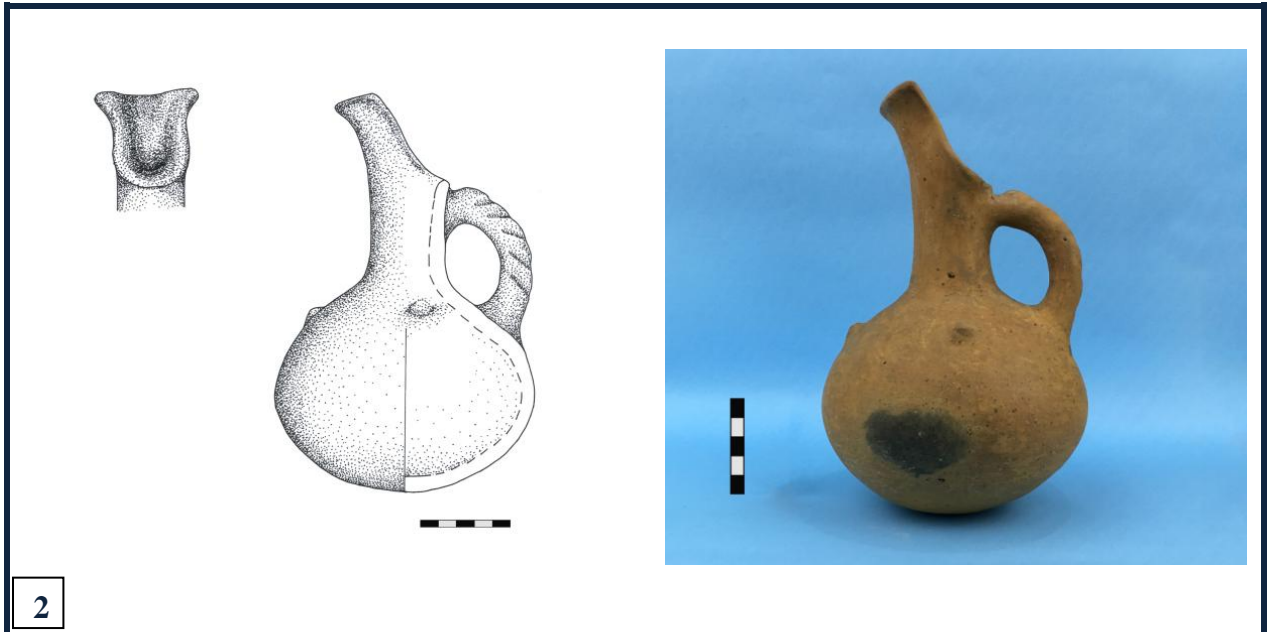
Resim 1:(Müze – Envanter No 744)

Resim 2: (Müze – Envanter No 7081)

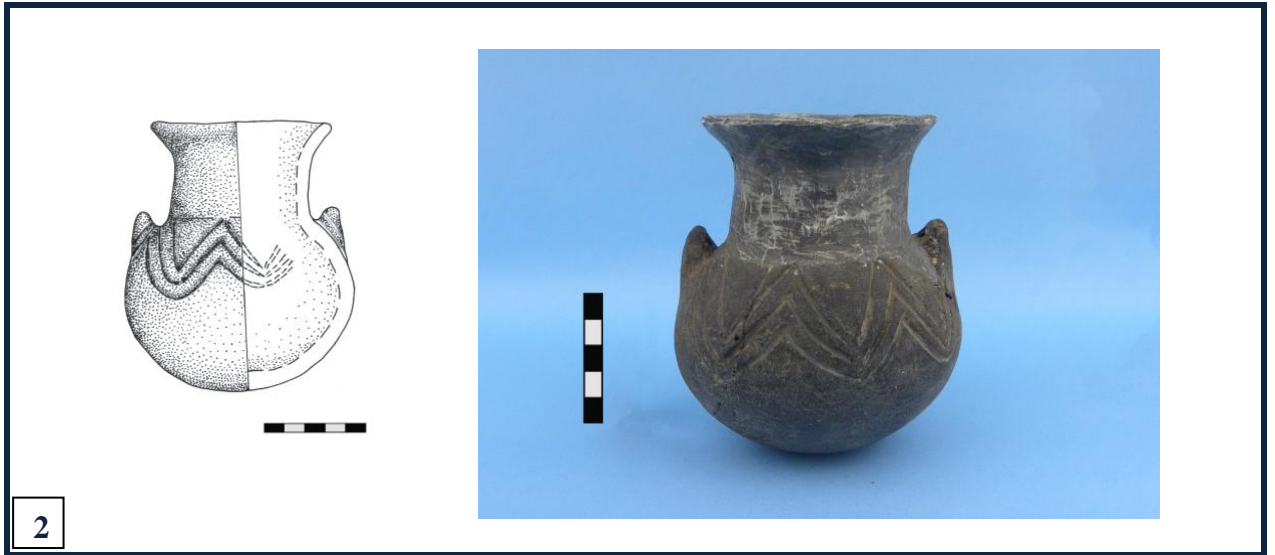
Resim 1: (Müze – Envanter No 739)

Resim 2: (Müze – Envanter No 781)

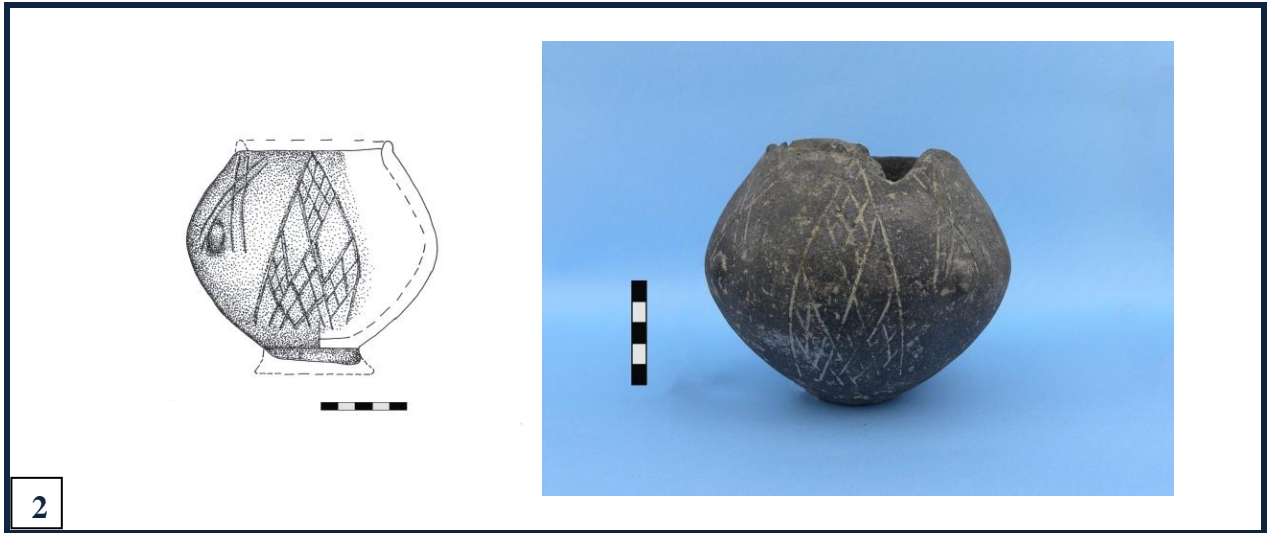
Resim 1: (Müze – Envanter No 783)

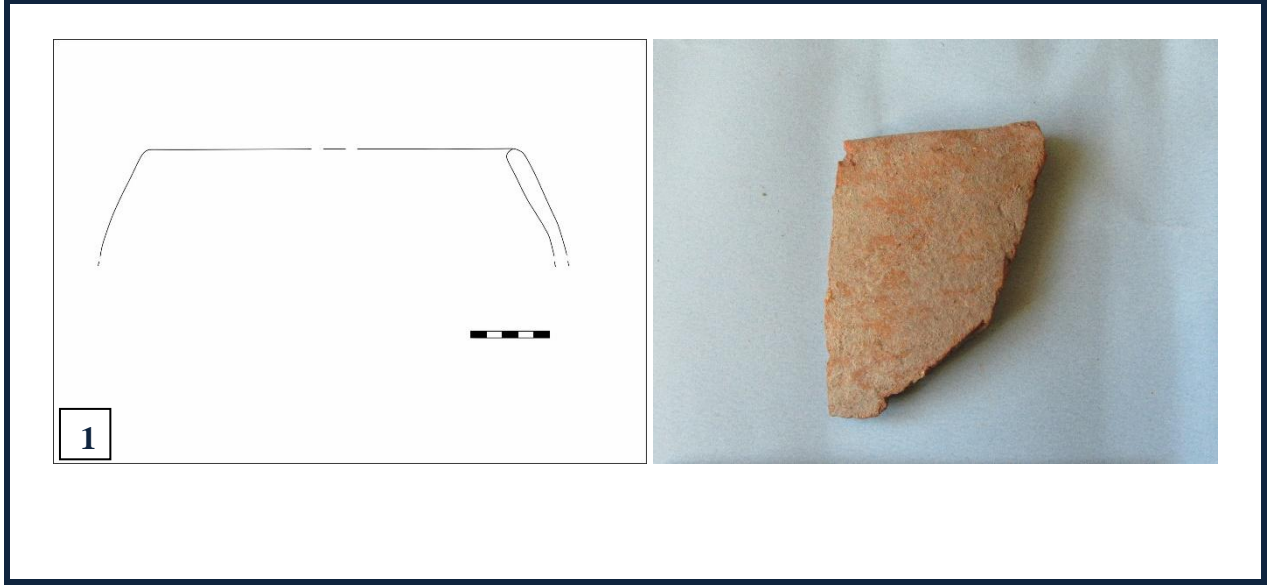
Resim 2: (Müze – Envanter No 623)

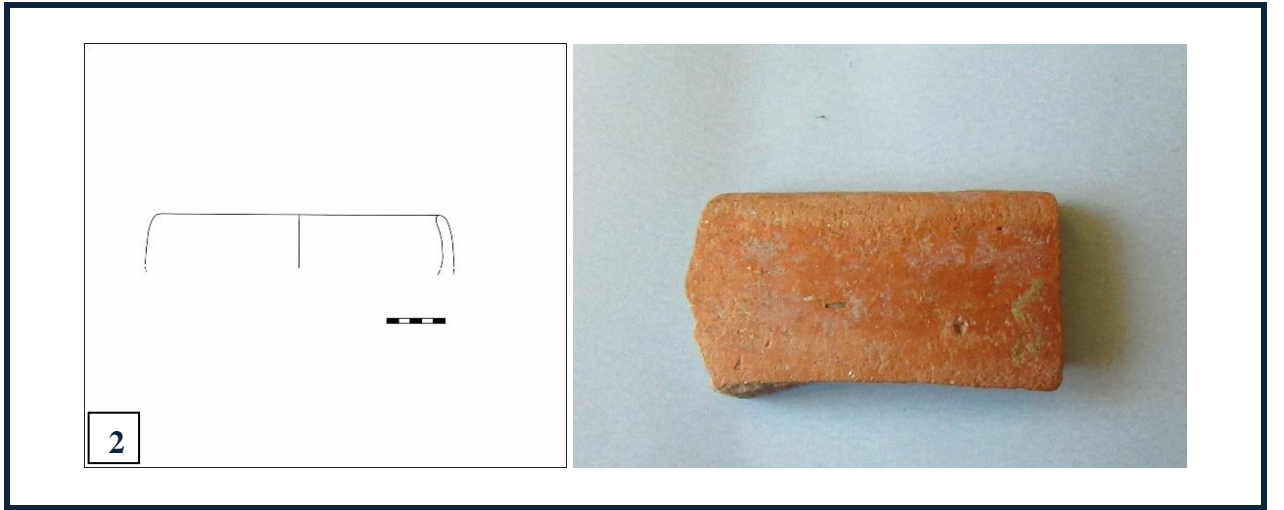
Resim 1: (Müze – Envanter No 622)

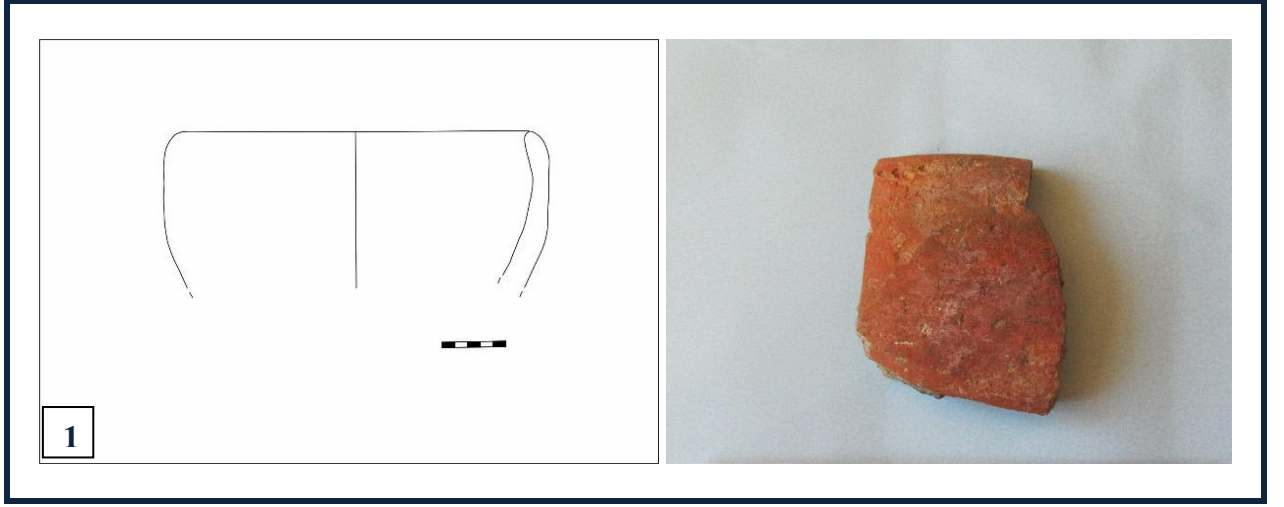
Resim 2: (Müze – Envanter No 486)

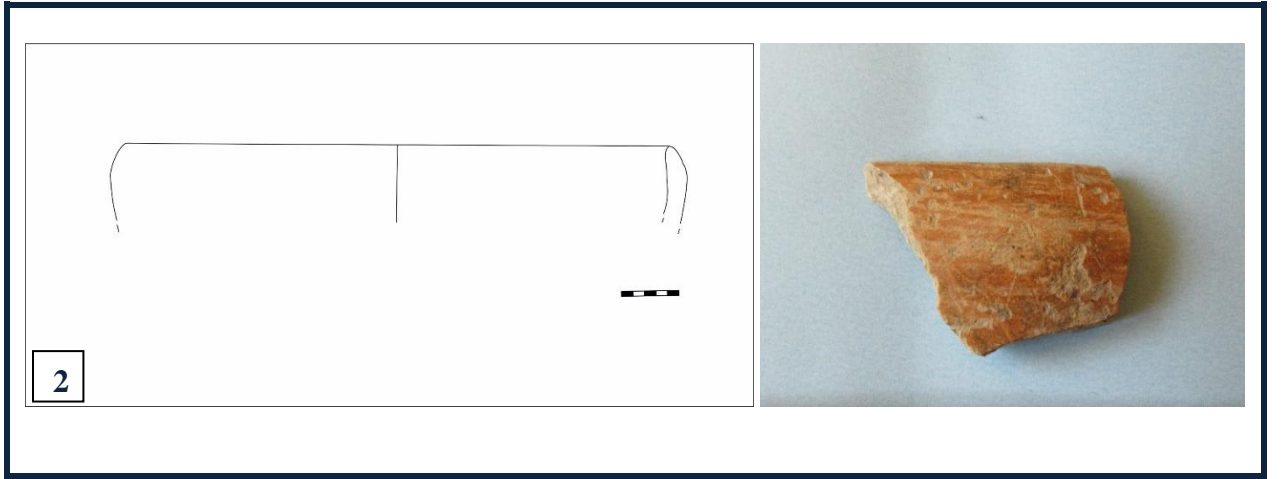
Resim 1: (Kocaan Höyük –No 7)

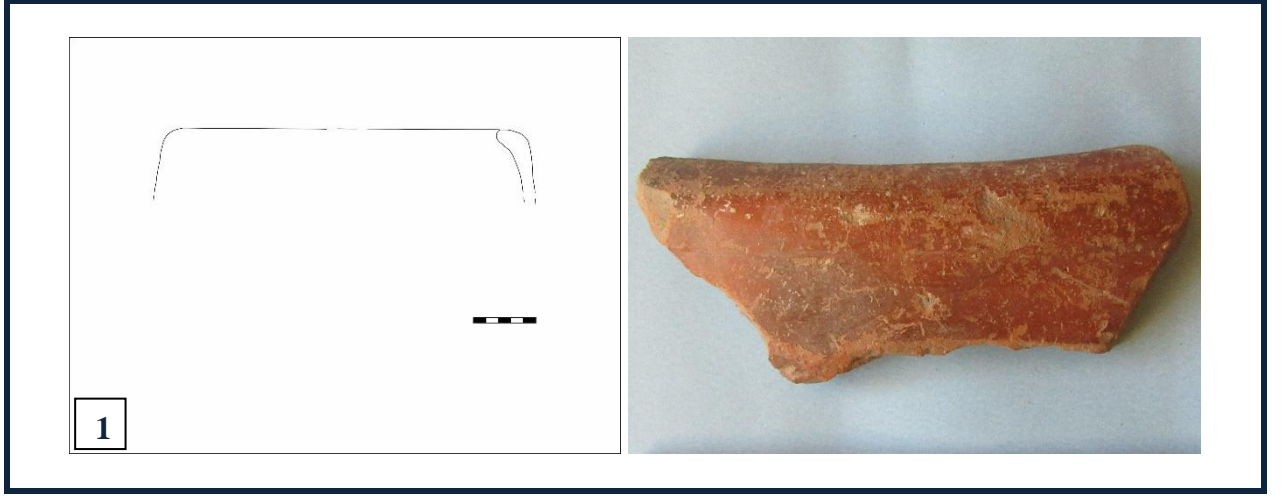
Resim 2: (Yenice Höyük –No 2)

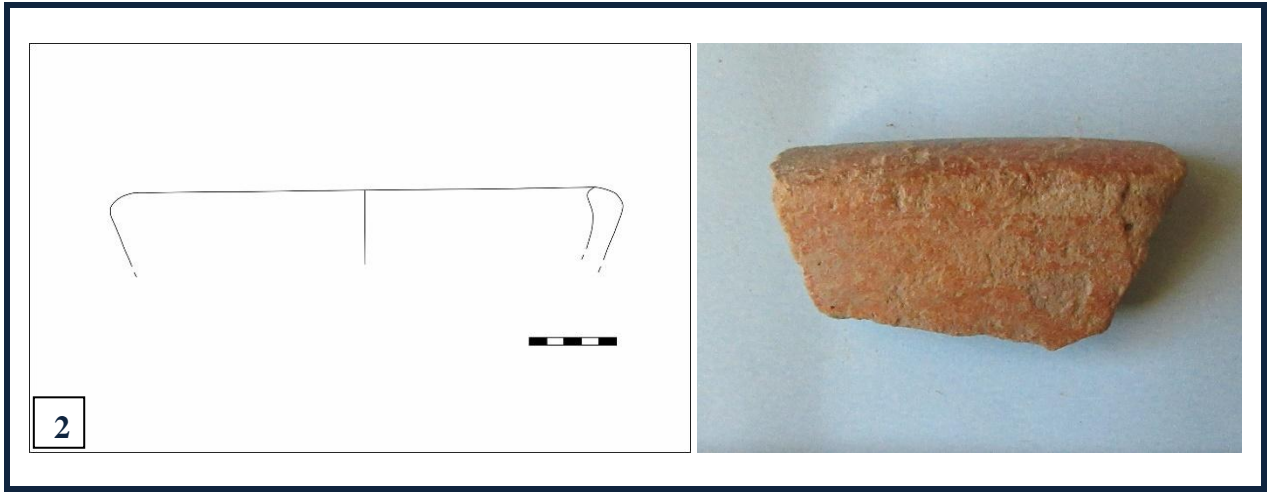
Resim 1: (Yenice Höyük –No 5)

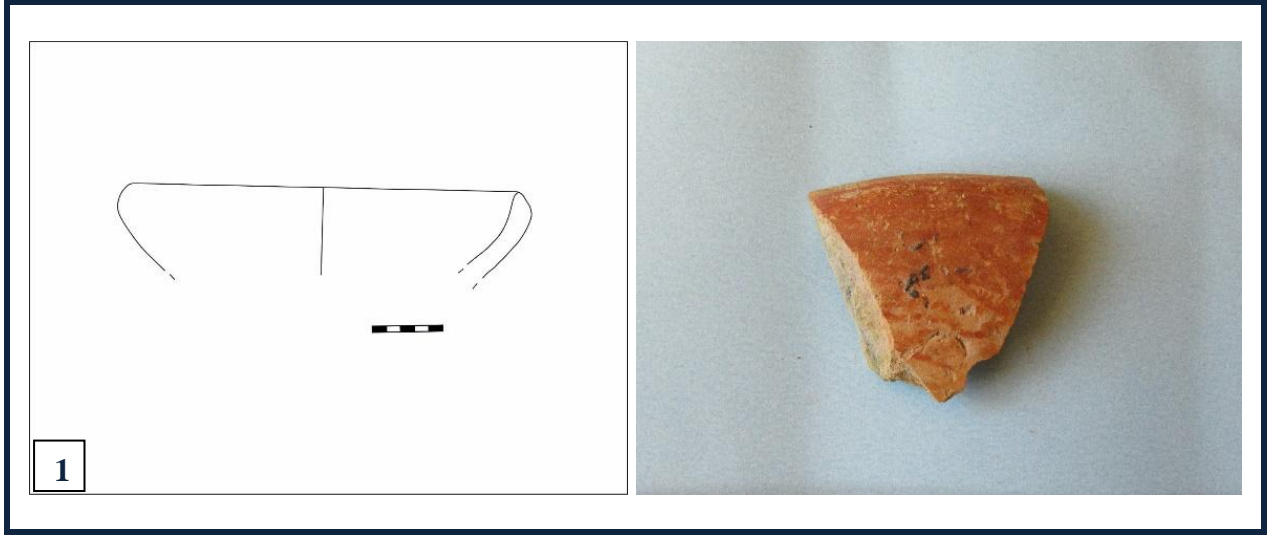
Resim 2: (Yenice Höyük –No 8)

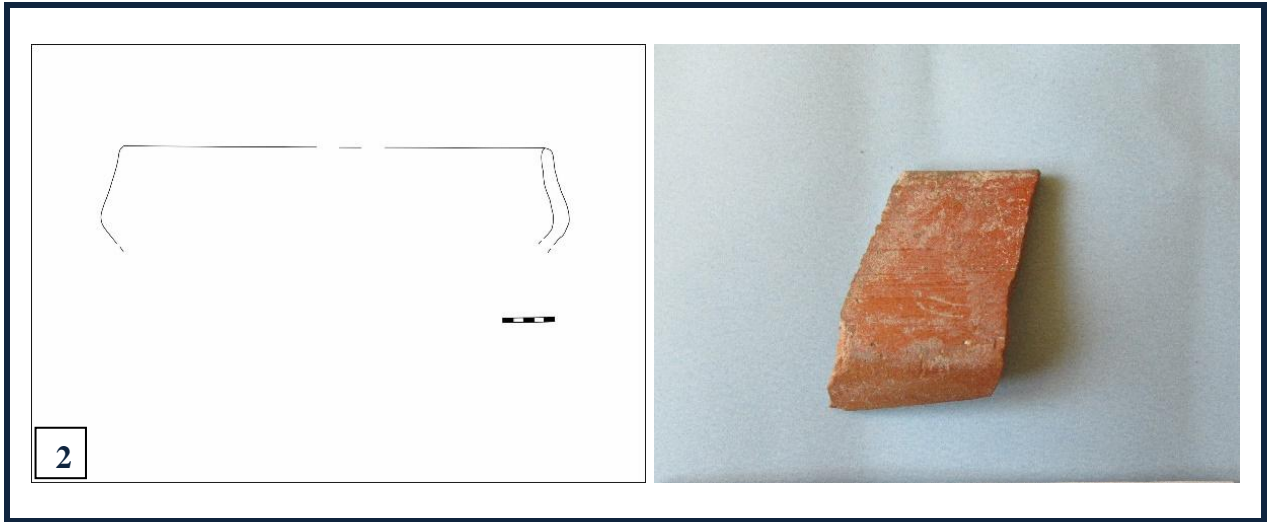
Resim 1: (Kocaaan Höyük -No 2)

Resim 2: (Kocaaan Höyük -No 3)

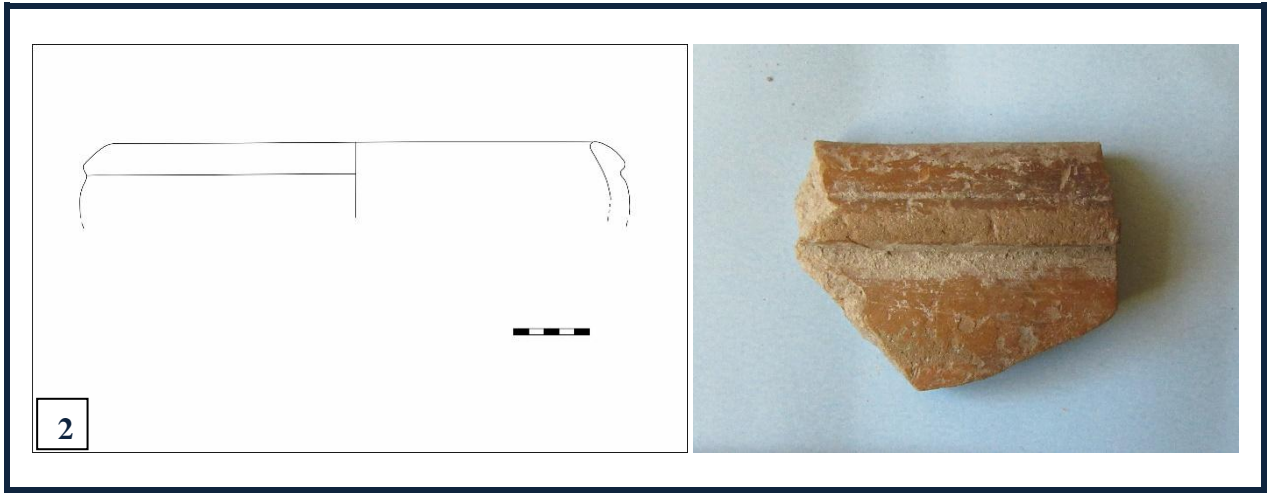
Resim 1: (Yenice Höyük –No 3)

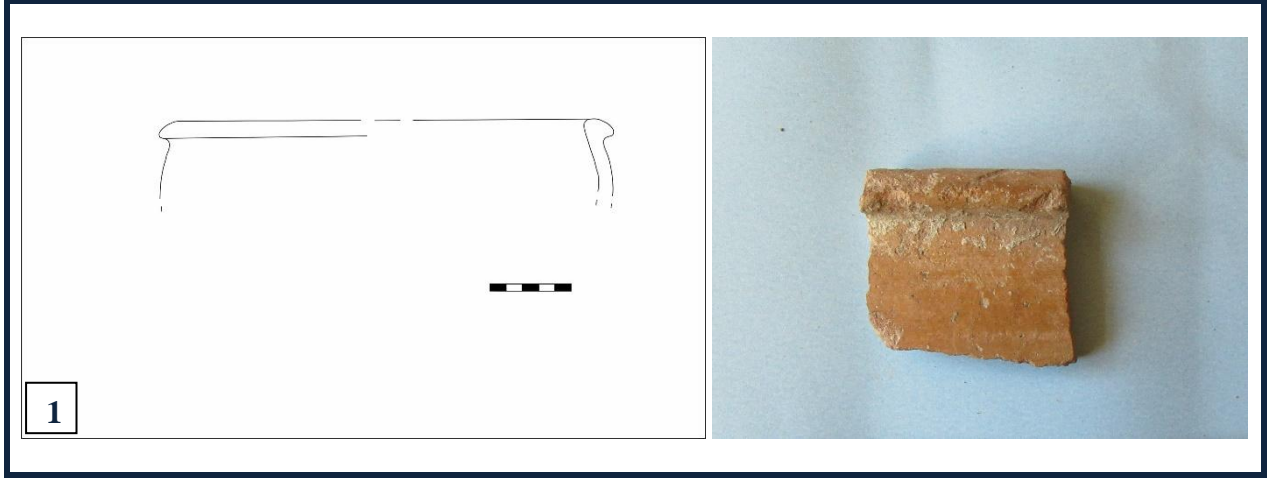
Resim 2: (Yenice Höyük –No 7)

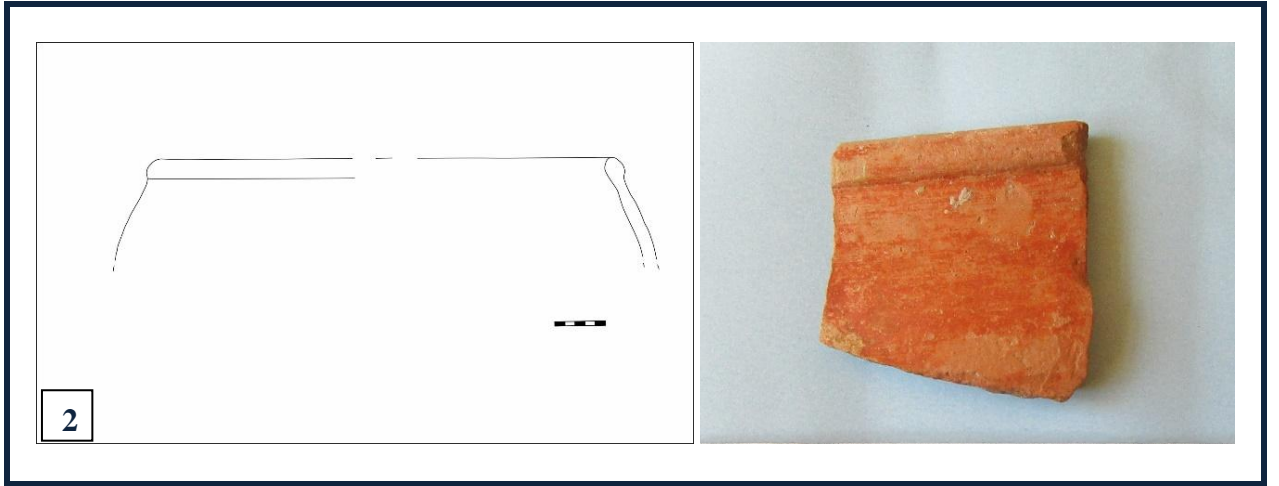
Resim 1: (Kocaaan Höyük -No 1)

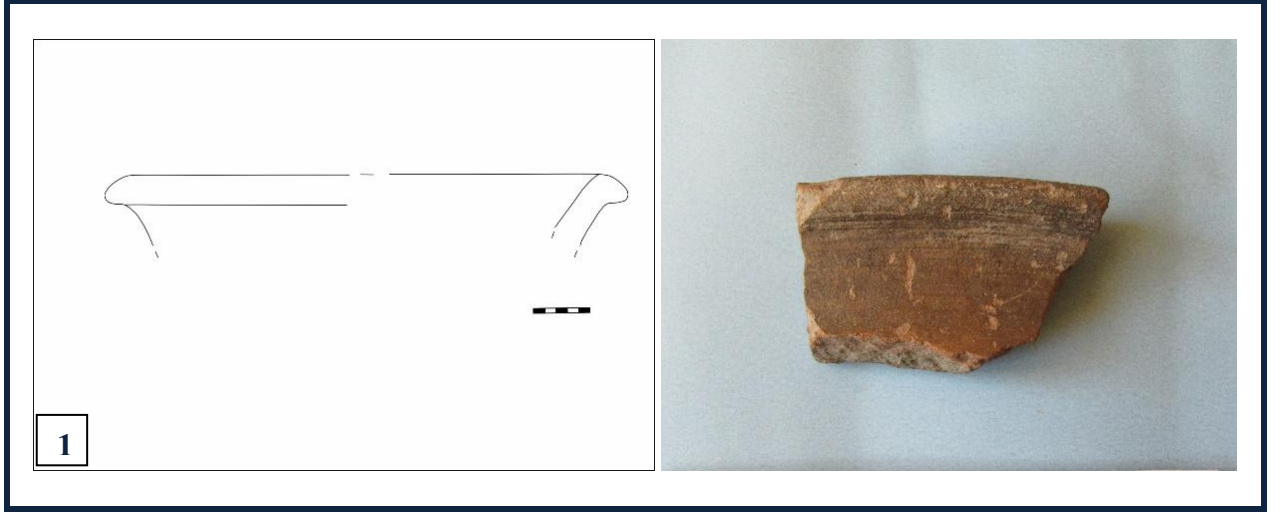
Resim 2: (Kocaaan Höyük -No 4)

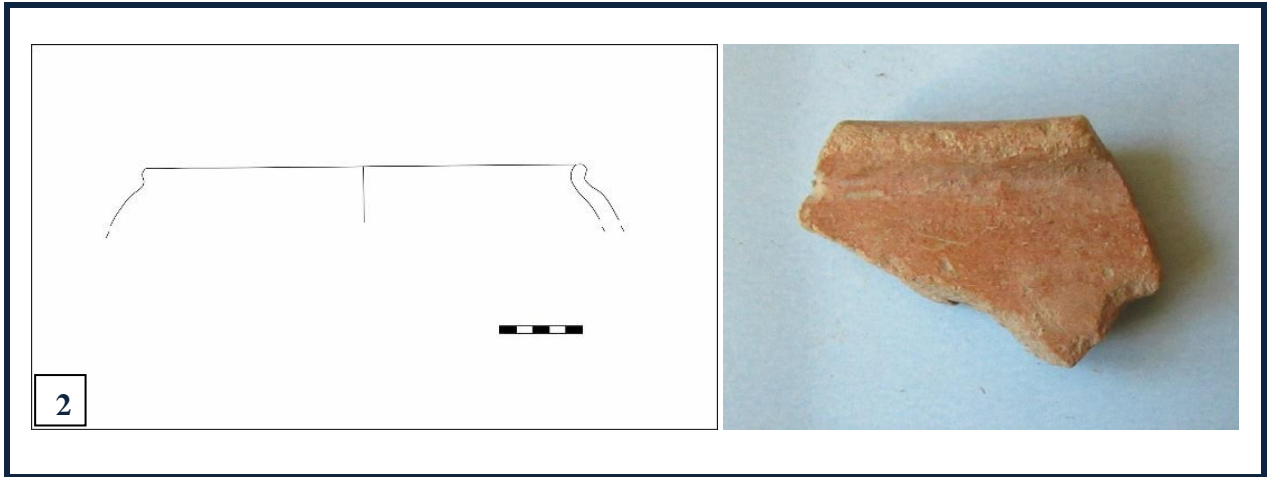
Resim 1: (Kocaan Höyük -No 5)

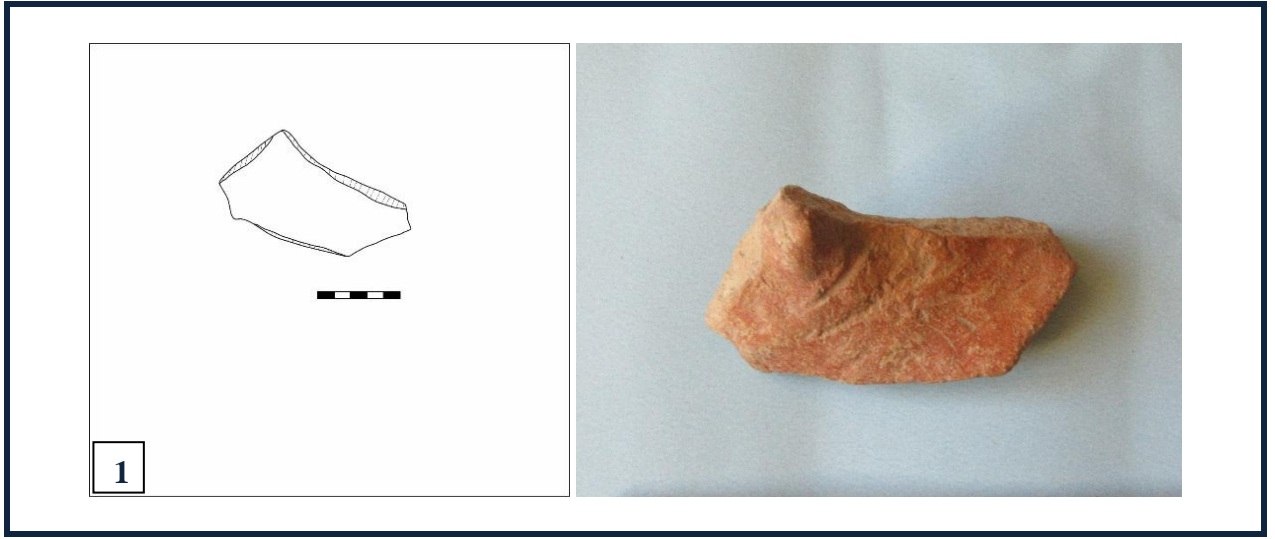
Resim 2: (Yenice Höyük -No 4)

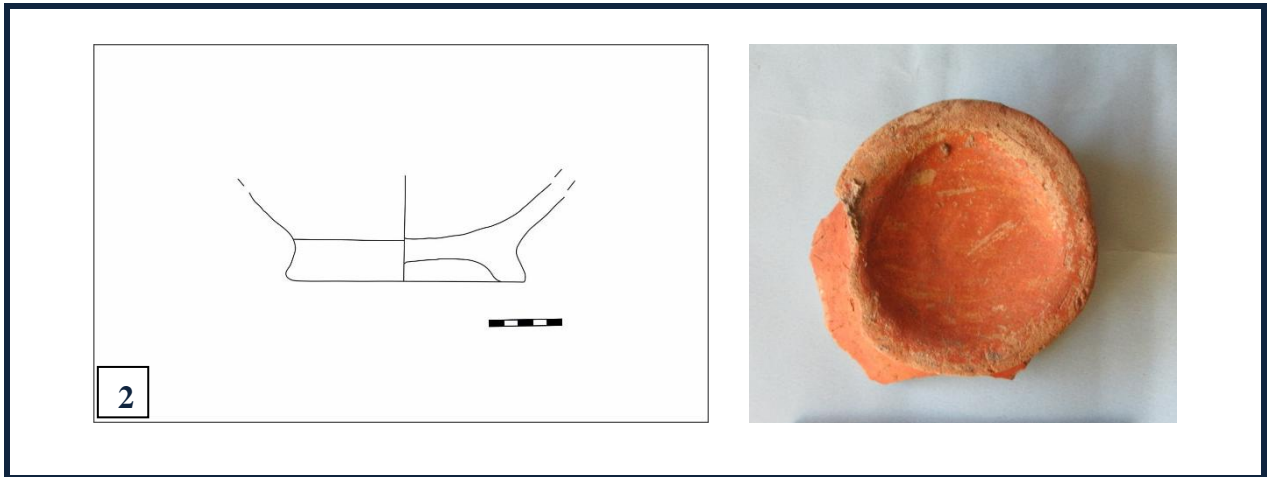
Resim 1: (Yenice Höyük -No 6)

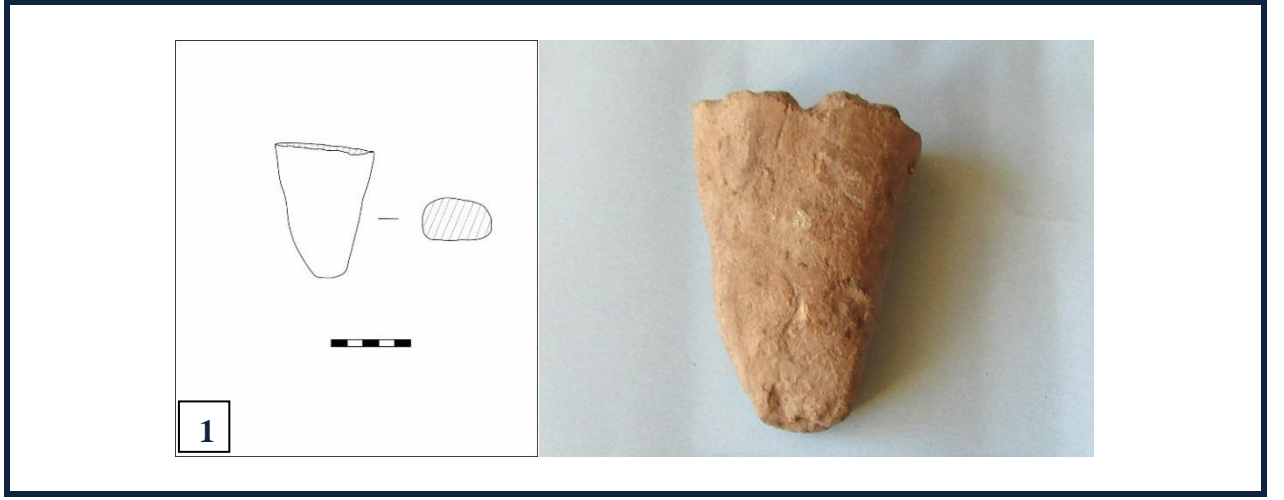
Resim 2: (Kocaaan Höyük -No 6)

Resim 1: (Kocaan Höyük -No 12)

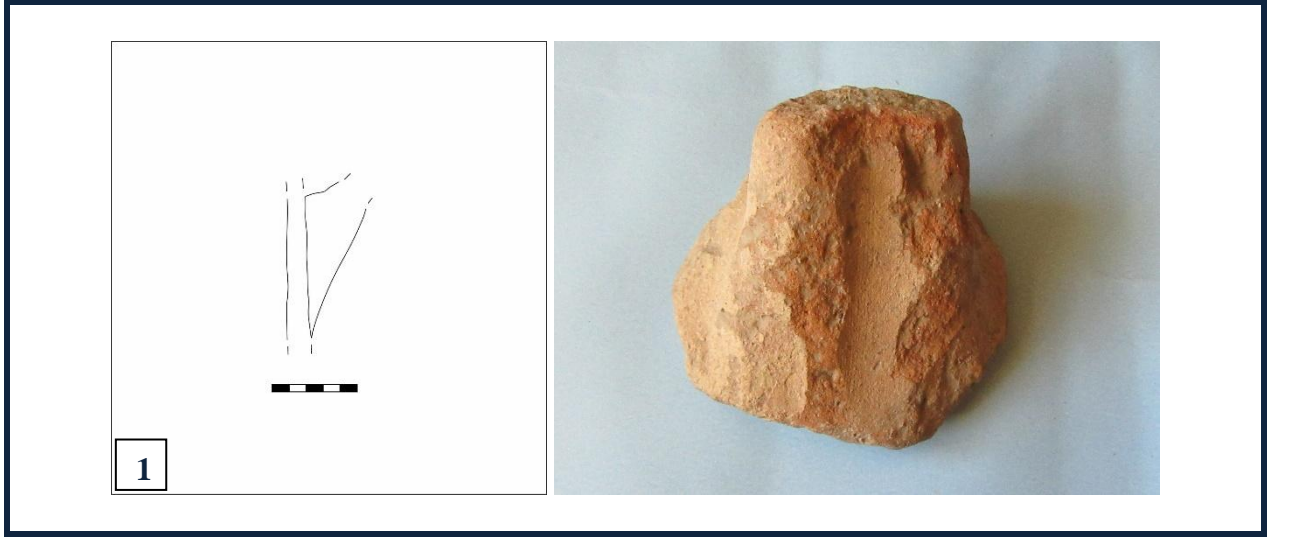
Resim 2: (Yenice Höyük –No 10)

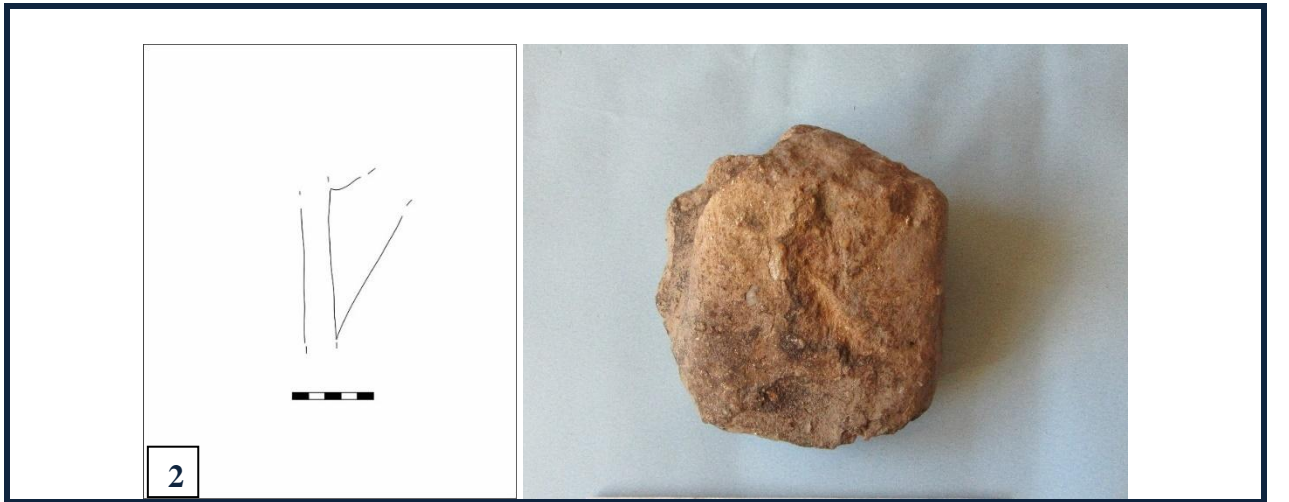
Resim 1: (Kocaaan Höyük -No 10)

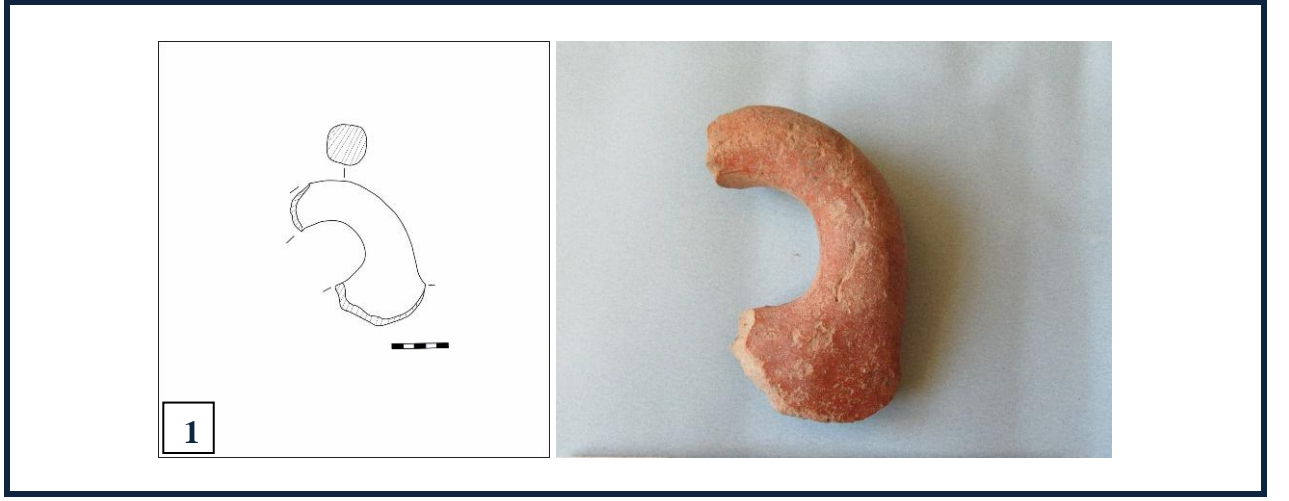
Resim 2: (Kocaaan Höyük -No 8)

Resim 1: (Kocaaan Höyük –No 9)

Resim 2: (Kocaaan Höyük –No 11)

Resim 1: (Yenice Höyük –No 11)